הצופה

ב"ה, יום ראשון כ"ח באייר תשנ"ה (28.5.1995) • שנה נ"ח • גליון 16841 • המחיר: 2.80 ש"ח, כולל מע"מ ★

מייסד ועורך ראשון: הרב מאיר בר־אילן ז"ל ★ עתון התנועה העולמית של המזרחי והפועל־המזרחי

היום — פ' נשא — מ"ג בעומר

הפרק	תהילים עא-עב
המשנה	כתובות ט, ו-ז
הדף - בבלי	סנהדרין מח
ירושלמי	יבמות לז
ההלכה	שו"ע קפב, א-ג
רמב"ם	סנהדרין טז-יח
זריחה	5.32
שקיעה	7.39
סוף זמן ק"ש	8.09

התחזית מזג האוויר

מעונן חלקית עד בהיר

הטמפרטורות: ירושלים 18־28, תל אביב 18־27, חיפה 19־27, רמת הגולן 17־26, הגליל 17־26, עפולה 18־31, אריאל 20־29, נתב"ג 19־32, עזה 19־26, באר שבע 18־31 ואילת 26־36 מעלות.

ברק יכנס לתפקיד שר הפנים בקיץ – שטרית ישאר בדתות

מאת סופרנו המדיני בירושלים

הרמטכ"ל לשעבר אהוד ברק יצטרף לממשלה לא יאוחר ממושב הקיץ של הכנסת, על המועד המדוייק יוסכם במהלך הימים הקרובים – כך סוכם בפגישה שהתקיימה במוצ"ש בין ראש הממשלה יצחק רבין ואהוד ברק.

כתב עתי"ם מוסר, כי ברק, אשר שב בשבוע שעבר מביקור בן 10 ימים בארה"ב יצטרף לממשלה ומיועד לקבל לידיו כבל הנראה את תיק הפנים לאחר שר הפנים עוזי ברעם ביקש להתפטר מתיק זה בלבד.

ביחד עם ברק יצורף לממשלה סגן שר החוץ יוסי ביילין, המיועד לתפקיד שר הכלכלה והתיכנון, והשר שמעון שיטרית יישאר שר הדתות בלבד.

רבין מקווה כי במהלך זה יחזק את ממשלתו לקראת הבחירות הבאות לכנסת.

הרוחות סוערות בישובי רמת הגולן – מחר כינוס חירום של כל התושבים

ישובי הגולן יחריפו המאבק בעקבות הצהרת רבין על נכונות לעקירת ישוב

ישובי הגולן: לא נכבד החלטה על נסיגה ללא מישאל עם ★ רבין מסר כי המו"מ עם סוריה יתמקד בארבעה דברים: גבול השלום, הזמן לנסיגה ל"גבול שלום" הבטחת נורמליזציה ביחסים ומה יהיו סידורי הביטחון

ועד ישובי רמת הגולן ערך אמש כנס חירום בקיבוץ אלרום, בו נטלו חלק גם רבים מחברי קיבוץ אלרום והמסר של הדיון התחלק לפרסם הצהרה, לפיה ישובי רמת הגולן לא יכבדו כל החלטה של ממשלת ישראל בדבר נסיגה כלשהי ברמת הגולן, אם לא יקדם לה מישאל עם, כפי שהבטיח בשעתו ראש הממשלה עצמו.

על־מנת לחזק את התומכים בעמדתם החלטו לערוך מחר הערב כנס חירום של כל תושבי רמת הגולן, גם הוא בקיבוץ אלרום.

הכנס, שכותרתו "כולנו אלרום", אמור לבטא את התנגדות תומכי ועד הישובים למדיניות הממשלה.

דובר הועד אורי הייטנר מסר, כי בכנס תוצג תוכנית אופרטיבית להחרפת המאבק במדיניות השלום של הממשלה.

ראש הממשלה יצחק רבין אמר בראיון ליומן הערוץ הראשון של הטלוויזיה בליל שבת, כי ייתכן שכבר בשלב הראשון להסדר עתידי עם סוריה "ייעקר ישוב ישראלי" מרמת הגולן.

רבין מסר, כי בארבעה דברים יתמקד המו"מ עם סוריה: הדבר הראשון – היכן גבול השלום. הדבר השני – כמה שנים יידרשו כדי להגיע לנסיגה אל אותו גבול שלום שאין הסכמה לגביו. הדבר השלישי – איך להבטיח שנמשך ונעמיד במבחן של סדר גדול של פלוס־מינוס 3 שנים את מלוא הנורמליזציה ביחסים, בטרם נגיע לגבול השלום, כל עוד אנו מבצעים רק נסיגה מאוד מוגבלת". ראש הממשלה אמר כי אינו רוצה לשרטט קווים, אך ציין שמדובר בנסיגה שתהיה יותר סמלית מאשר גיאוגרפית, בהביעו תקווה שהיא לא תגרום לעקירת ישובים, "לכל היותר ישוב אחד", אמר.

יצחק רבין

הדבר הרביעי, אמר – מה יהיו סידורי הביטחון כשעבוד את כל השלבים הקודמים. רבין הדגיש כי ישראל דורשת מסוריה ערבויות אשר ימנעו אפשרות של מתקפת פתע.

מאז שידור הראיון עם רבין נשמעות ספקולציות שונות באשר לזהותו של ישוב זה. רוב ההשערות מדברות על הקיבוץ אל רום, השוכן סמוך לישובי הדרוזים שלמרגלות רכס החרמון, בצפון רמת הגולן. זה קיבוץ קטן יחסית, אשר תושביו אינם ידועים כמליטנטים במיוחד.

ייתכן כי הסורים עמדו במו"מ על ההכרח שבפינוי נקודת ישוב המאוכלסת ביהודים, נוסף לנסיגה מישובי הדרוזים. אגב, במסגרת נסיגה זו דובר בעבר על תוכנית למסירת העיירה מג'דל שאמס בשלב ראשון של הנסיגה, לידי סוריה.

השר משה שחל אמר בתגובה: "המו"מ עם סוריה שונה מכל קיום מו"מ עם גורמים אחרים. שלא ברומה להסכמים אחרים, והקשר הביטחוני הוא בעל חשיבות מכרעת. כל הדיון על החלק הביטחוני הוקדם כי עדיף לקבוע את עומק הנסיגה ואת מקדם הזמן של ישוב ההסכם".

לכתב עתי"ם נודע, כי כל שלבי הנסיגה ייכללו בהסכם העתיד להיחתם עם סוריה. יחד עם זאת הוא יבוצע בשני שלבים: בשלב ראשון תיסוג ישראל משטח קטן יחסית, ואז יחול תקופת ביניים, אשר בה תיבחן הנורמליזציה בין המדינות, כמו גם קיום אלמנטים אחרים בהסכם. השלב השני יבוצע רק לאחר הבחירות הקרובות.

שר הקלאות יעקב צור ביטא דעה דומה: "ברור שבמו"מ עם סוריה יהיה צורך בויתורים ובנסיגה", אמר. עם זאת הוא התנגד צור לנסות לקבוע כבר עתה מה יהיה עומק הנסיגה. צור הוא חבר קיבוץ השייך לתק"ם ובעבר שכזה ראוי בו רבים מחברי הקיבוצים את נציגם בממשלה. במוצ"ש פנו אליו חברי קיבוץ אל רום וביקשו ממנו לברר מה פירות נבונותן של השמועות לגבי העובדה שישובם יהיה זה שיפונה ראשון במסגרת ההסדר עם סוריה. צור השיב להם, כי אינו יודע עדיין דבר לאשורו, אך ינסה לברר עבורם את הפרטים שביקשו.

במקביל, עוררה הידיעה תכונה רבה בחוגי הימין ובקרב מתיישבי רמת הגולן. ועד ישובי רמת הגולן הודיע, כי יתכנס כבר במוצ"ש (הערב) לישיבת חירום במזכירות קיבוץ אל רום. בישיבה ידונו הרכים לברר את אמיתות המידע וכן דרכי תגובה אפשריות למקרה שהאינפורמציה אכן תאומת. ככל

(סוף בעמוד 2)

היום כ"ח באייר – יום ירושלים

רבבות צפויים היום בבירה לציון "יום ירושלים"

הטקס המרכזי בגבעת התחמושת במעמד נשיא המדינה עזר וייצמן

מאת סופרנו המדיני בירושלים ועתי"ם

רבבות מבקרים מכל רחבי הארץ צפויים להגיע היום לירושלים, ולהשתתף בטקסים, בעצרות ואירועים האחרים, שייערכו לרגל יום ירושלים, ה־28 שנים לאיחוד העיר.

ארועי יום ירושלים נפתחו אמש בתפילות חגיגיות במסורות ובבתי כנסת.

כמו כן נערך מופע אמנותי בבריכת השולטן.

הטקס המרכזי ייערך היום בערב בגבעת התחמושת במעמדם של נשיא המדינה עזר וייצמן וראש הממשלה יצחק רבין. כן ייערך טקס אזכרה מרכזי לחללי מלחמת ששת הימים בבית העלמין הצבאי בהר הרצל, ועשרות טקסים נוספים סמוך לאנדרטאות ברחבי העיר.

הערה האתיופית בישראל תערוך בטקס מיוחד סמוך לגבעת המטוס, לזכרם של חללי העדה שמתו בדרכם לארץ.

במהלך היום צפויות להיערך בירושלים גם מספר הפגנות. תנועת נאמני הר הבית תקיים מצעד מגבעת התחמושת להר הבית, דרך ה"אדריכט האור", שם תקיים משמרת מחאה. מטה "מאמץ" של מפלגות הימין יקיים מצעד מחאה סביב חומות העיר העתיקה ועצרת בכפר הערבי סילואן, ואילו פעילי שמאל יפגינו סמוך לשעה הפרוזים בקריאה להפריד את ירושלים לשתי בירות עבור שני העמים.

כמו כן צפויים להיערך מצעדים וסיורים ברחבי העיר. בשעות הערב יקיימו בני נוער עצרת מיוחדת באיצטדיון טדי בהשתתפות ראש הממשלה וראש העיריה.

משטרת ירושלים נערכה בכוחות מתגברים לקראת האירועים הצפויים. מאות שוטרים ושוטרי מג"ב ייפרסו בכל רחבי העיר, כשדגש מיוחד יינתן לעיר העתיקה ולמזרח העיר. במשטרה מציינים, כי צפויים שיבושי תנועה קשים, בעיקר במרכז העיר ובאזור העיר העתיקה.

דיון על ירושלים

ישיבת הממשלה היום תתחיל בדיון על ירושלים, לרגל יום ירושלים. לישיבה הוזמן ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט.

השרים יתייחסו לבעיות ירושלים. יתכן ואחד מהם יעלה גם את בעיית הבניה בירושלים הצורך להפקיע קרקעות. ראש העיר מר אולמרט ימסור סקירה קצרה על בעיותיה של העיר בימים אלה, ועל הבניה, התעשיה והאוכלוסיה. בעקבות דבריו יפתח דיון. תהיה זו הפעם הראשונה שאולמרט יוזמן לשבת ליד שולחן הממשלה, אחרי שכיהן בממשלה הקודמת כשר הבריאות.

הנושאים המרכזיים בישיבה, יהיו כלכליים.

מתיישבי חברון: למשטרה יחידה מיוחדת לדיכוי מתנחלים

המתיישבים היהודים בחברון התלוננו כי המשטרה שולחת לעיר שוטרים אלימים במיוחד וכי אנשי משמר הגבול הדרוזים מגלים הזדהות עמוקה עם הציבור הערבי.

את הדברים הביאו אתמול בשידור מיוחד על התיישבות בחברון בקול ישראל.

לדברי המתנחלים, יש למשטרה הצבאית באזור יחידה מיוחדת לפינוי מתנחלים המורכבת ברובה מאנשי קיבוצים של השומר הצעיר.

מפקד משטרת חברון סנ"צ יעקב אישימני טען כי מנהלים ברובע היהודי בעיר נמצאים בעימות מתמיד עם אנשי המשטרה "תוקפים שוטרים ומכים אותם". עוד אמר כי רבים מן המתנחלים שולחים את... ילדיהם להתעמת עם אנשי כוחות הבטחון.

לדברי השוטר, המתנחלים שולחים תלונות רבות ליחידה לחקירת שוטרים במשרד המשפטים. ועד עתה הוחלט להעמיד לדין שני שוטרים והכשרתים בחברון בחשד שפגעו במתנחלים.

בתכנית שודרה אתמול ביומן הבוקר של "קול ישראל" נמסר עוד, כי המתנחלים מנהלים ארכיון על התנהגותם של שוטרים ואנשי משמר הגבול. הם הביאו הוכחות לכך כי המשטרה שולחת לעיר שוטרים אלימים במיוחד וכי אנשי משמר הגבול הדרוזים מגלים הזדהות עמוקה עם הציבור הערבי. לדברי המתנחלים, יש למשטרה הצבאית באזור יחידה מיוחדת לפינוי מתנחלים המורכבת ברובה מאנשי קיבוצים של השומר הצעיר.

דובר צה"ל אמר בתגובה, כי "אנשי היחידה הזאת נבחרים מכל שכבות הציבור".

מפקד מערת המכפלה סנ"צ ג'יהאד קבאלן דחה בתוקף את הטענות נגד השוטרים הדרוזים ואמר, כי אלה האשמות שוא שמפיצים המתנחלים.

מוסקווה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בתהליך השלום

רבת עמון, (עתי"ם־אי.אף.פי.) – רוסיה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בתהליך השלום במזה"ת – כך אמר שר החוץ הירדני עבדל כרים כבריתי לאחר שנפגש ברבת עמון בשליח רוסי.

כך נאמר ביום שישי בהודעת סוכנות הידיעות הירדנית פטרה.

"רוסיה רוצה למלא תפקיד פעיל יותר בסנקרטית לתהליך השלום, יחד עם ארה"ב", אמר כבריתי, שנפגש ביום חמישי בלילה עם סגן שר החוץ הרוסי ויקטור פוסובאליוק.

כבריתי דן עם פוסובאליוק בתפקיד אותו עשויה רוסיה למלא בעתיד, בחיזוק תהליך השלום.

השליח הרוסי העורך סיור באזור, יצא ביום שישי את רבת עמון בדרכו לדמשק.

לפני ביקורו בירדן ביקר פוסובאליוק בישראל וברצועת עזה, שם נפגש עם ראש הממשלה יצחק רבין ועם יו"ר אש"ף יאסר ערפאת.

ישראל העניקה 102 מיליון ש"ח לרשות הפלשתינית

ישראל העבירה ביום שישי סכום של 102 מיליון ש"ח לרשות הפלשתינית, בעקבות סיכום אליו הגיעו שר האוצר אברהם שוחט והממונה על הכלכלה ברשות הפלשתינית אבו־עלא.

על־פי הסיכום בין השניים, יבקשו הפלשתינים "הלוואת גישור", שתעמוד לרשותם עד לחקיקת החוק בדבר הסכם העברת הסמכויות האזרחיות מישראל לפלשתינים. הסכם העבר, אישא, לפלשתינים כהלוואה לפתוח באופן פורמלי.

במשרד האוצר ציינו, כי בכך השלימה ממשלת ישראל את כל מחוייבויותיה והסכמויות כלפי הרשות הפלשתינית בנושא זה.

הבטחונות להלוואה זו מהווים תשלומי המס המגיעים לרשות הפלשתינית, כספים שנגבו באיזורי יהודה ושומרון בחודשים ינואר־אפריל. עוד נמסר, כי ישראל הפחיתה משיעורי ההלוואה סכום של 5 מיליון ש"ח, אשר הועבר לחברת "בזק" בשל חובה של הרשות כלפיה.

הממונה על עניני הפנים ברשות הפלשתינית מאיים:

ללא התקדמות לאחר ה־1 ביולי יהיה פיצוץ גדול

אם לא תהיה התקדמות מייד לאחר ה־1 ביולי, התאריך שנקבע להמשך הדיונים ויישום השלב השני בהסכם העקרונות, יהיה פיצוץ גדול.

כך אמר באמש בישיבת הקבינט הפלשתיני שהתקיימה אתמול בעזה בעיר עזה, הממונה על ענייני הפנים ברשות הפלשתינית.

"כבד הפלשתיני רוצים לראות התקדמות בסכון – הוסיף – במאס לנו משיחות ועוד שיחות. הצבא הישראלי צריך לצאת מהערים המערבית. אנחנו מצפים להתקדמות".

בישיבת הקבינט דנו ערפאת וחברי הרשות בנושא הפקעת הקרקעות בירושלים. ערפאת סקר את פגישתו עם המלך חוסיין והנשיא מצריים חוסני מובארק, והודיע על ההחלטות שהתקבלו מפגישתו עם פרס והאל זינגר בעזה.

ד"ר נביל שעת, הממונה על ענייני החוץ ברשות הפלשתינית אמר, כי ערפאת היוצא במוצ"ש לפגישה משולשת בקזבלנקה עם שמעון פרס והמלך חסן, ידון בהתפתחות המו"מ בין ישראל לפלשתינים לקראת ה־1 ביולי.

מרואן כנאפני, ראש לשכתו הקודם של ערפאת אמר: שום דבר לא הושג עדיין בשטח.

אנחנו רוצים לממש את ההסכם בצורה פרקטית". כנאפני הוסיף, כי בנסיעתו לרבאט ייבקש ערפאת מהמלך חסן להשתמש בכוח השפעתו על ישראל כדי שזו תגיע למימוש ההסכם על השלב השני כ־1 ביולי.

אולפנא "נווה רוחמה" — ישיבת "בני חיל"

ירושלים

אנו שמחים להודיע על עריכת

סעודה חגיגית

לציון השנה השתים עשרה לקיום האולפנא ולהיווסדת של הישיבה "בני חייל" — השנה

הסעודה תתקיים אי"ה ביום רביעי ב' בסיון תשנ"ה (31.5.95) בשעה 19.00 במלון "רנסנס", ירושלים.

במעמד: סגן ראש העיר, שמואל מאיר.

מרצה אורח: כבי פרופ' מנחם אלון, המשנה לנשיא ביהמ"ש העליון, לשעבר

אורחי הכבוד: נתן ורחל ברנשטיין.

הציבור מוזמן להשתתף בסעודה ולתמוך במוסדותינו, בתשלום דמי כניסה בסך 225.- ש"ח ליחיד.

קרית לימודים — ירושלים

המארגנים

האורחים שיודיעו על השתתפותם באמצעות הדואר מתבקשים, בגלל קשיים במסירה, לאשר השתתפותם, היום ומחר, בשעות 19.00–21.00 טלפונים: 02-277224, 02-277566.

תגובות על הצהרת רבין:

ועד ישובי רמת הגולן:

דברי רבין – חלק מהונאה ותרמית

הודעת רבין על עקירת ישוב אחד לפחות בשלב הראשון של ההסכם, היא חלק ממסיבת ההונאה והתרמית של ממשלתו – הגיב דובר ועד ישובי רמת הגולן אורי הייטנר על הדברים שאמר ראש הממשלה בליל־שבת בטלוויזיה הכללית.

הייטנר טען, כי "ברור בעליל שאין מדובר בישוב אחד, אלא בעקירת כל הישובים, וגירוש של כל התושבים, והרס כל הנוכחות הישראלית בגולן ובמסירת כל הגולן לסורים". הוא הוסיף מפני "פצע עמוק בחברה הישראלית שיפער כתוצאה מהמדיניות והיה בלתי־ניתן לאיחוי". את מדיניותה של הממשלה כינה הדובר "צעדי סידוקי אנשי ציוניים".

בהתייחסו לדברים שאמר השר משה שחל, לפיהם אחד הגורמים להחלטה על הקפאת ההפקעות בירושלים הוא הציפיה לתשובה הסורית לגבי המו"מ המדיני, אמר הייטנר כי אלו דברים המעידים על "אובדן המצפון והצביון של מנהלי המו"מ עם סוריה".

מנהיג תנועת "דרך השלישית" יהודה הראל, שהוא חבר קיבוץ מרום גולן, אמר בתגובה לדברי רבין: "הישוב אותו מתכוון רבין למסור בשלב ראשון הוא קיבוץ אל־רום. במלחמת יום הכיפורים, ניסו הסורים לכבוש את הישוב וחיילי צה"ל, בפיקודו של אביגדור קהלני, בלמו את הסורים בקרב גבורה עקוב מדם. כאן גם עתה, יבלום עם ישראל את הניסיון של סוריה ושל ממשלת ישראל לעקירת אלרום עם שאר ישובי רמת הגולן".

(סוף בעמוד 2)

נתניהו: על רבין לדאוג לאינטרסים של ישראל ולא לדרישות של סוריה

אמר כי ממשלה בהנהגת הליכוד תשמור על רמת הגולן ולא תמסור אותה לסורים ★ הוא חזר והבהיר, כי המסר היחיד שהוא מעביר לסורים הוא כי ממשלה בראשות הליכוד לא תמסור להם את רמת הגולן

יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו תקף במוצ"ש את רבין ושרים של התבטאויותיהם לפיהן לא יהיה הסכם אם הסורים לא יקבלו את רמת הגולן, ואמר כי תפקידה של ההנהגה הישראלית הלאומית היא לתבוע מהם האינטרסים שלנו ולא הדרישות של הירייב.

בראיון לטלוויזיה אמר נתניהו, כי רבין צריך לחזור על דברים אשר אמר ערב הבחירות: שאי־אפשר לעשות שלום בלי ביטחון, שאין ביטחון ללא רמת הגולן וכי אם התביעה לוותר על רמת הגולן, פירוש הדבר הוא ויתור על ביטחון ועל שלום.

נתניהו אמר שיש להישאר ברמת הגולן והודיע כי ממשלה בהנהגת הליכוד תשמור על רמת הגולן ולא תמסור אותה לסורים. הוא חזר והבהיר, כי לא העביר שום מסר לסורים "אבל אני מוסר עכשיו מסר ברור: ממשלה בראשות הליכוד לא תמסור את רמת הגולן, ממשלה בראשות רבין מוסרת עכשיו. אני הצבעתי לפני שנה וחצי בכנסת מפה, שהראנה את קיבוץ אל־רום ושלושה ישובים דרוזים ברמת הגולן, אמרתי כי זה השלב הראשון ואחר כך יבוא שלב שני של פינוי כל הגולן. הממשלה או הכחישה, קראה לי שקרן ובדותה – ועכשיו אנו רואים מי דובר אמת". הוא לא טוען לנסיגות בגולן, חזר ואמר, בציינו כי אין שום סיבה שישראל תיסוג מהגולן. "סוריה התקיפה אותנו מהגולן לא אנחנו התקפנו אותה".

נתניהו הוסיף: "אני מציע למר רבין לא לבייש את סוף דרכו ולהפיץ ברזות על הליכוד כדי להצדיק את שרשרת ההתקפלויות עכשיו אשם בגולן. הליכוד לא אשם, מר רבין, אתה אשם."

הגולן ומי יושבים עליו חיוניים לביטחון ישראל, אמר יו"ר הליכוד, ומי שיפקיר את הגולן יפקיר את הביטחון ובסופו של דבר יפקיר את השלום. "אנחנו יכולים למסור מסר לאסאד, שיידע כי ההסכם הזה שהוא רוצה לרקום עם יצחק רבין אין לו תוקף גם לפי דברי רבין. צריך להביא את ההכרעה בעניין לעם והעם לא טיפש. העם לא יוכל לאכול את התבשיל הזה. העם לא יכבד שום הצעה שתבוא לפניו במשאל עם או בבחירות לנסיגה בגולן. הגולן יישאר בידי ישראל" – הצהיר נתניהו.

ח"כ נתניהו

שלו – הליכוד אשם בתאונות, הליכוד אשם בבניה בירושלים, הליכוד

גד יעקבי מעדיף להמשיך באו"ם

שגריר ישראל באו"ם גד יעקבי הודיע ביום שישי לרבין ושר החוץ שמעון פרס, כי בשלב זה ברצונו להישאר בתפקידו.

בכך סתם יעקבי את הגולל על האפשרות שימונה לתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של חברת החשמל, כפי שהוצע לו. למעשה, הודיע יעקבי על כוונתו זו מספר ימים מוקדם יותר, בשיחה שערך עם כתבים במשרד החוץ.

השר לשעבר גד יעקבי אישר, כי התפקיד אכן הוצע לו על ידי גורמים ממשלתיים, אך הוא אינו ממהר להשיב על ההצעה, מאחר שהמינוי לתפקיד יתבצע רק בחודש נובמבר. עתה בסופו של דבר החליט לדחות את ההצעה.

יעקבי מונה לתפקידו באו"ם בשנת 1992 במינוי חיצוני ע"י שר החוץ שמעון פרס. הוא, כידוע, אינו עובד משרד החוץ, ולפיכך יש אפשרות שיוחלף אם הליכוד יעלה לשלטון בבחירות הקרובות.

השר בנימין בן אליעזר, בראיון ל"גלי צה"ל":

הסכם עקרונות בין ישראל לסוריה יושג עד תחילת 1996

השר בנימין בן אליעזר מעריך, כי עד תחילת שנת 1996 יושג הסכם עקרונות עם סוריה.

בראיון ליומן השבועי של גלי צה"ל "כמבט הנוכחי" אמר בן אליעזר: "אני בהחלט חושב שכל התנאים בשלו להסכם עם סוריה. אם מתחילים לשבת בשכבות הקרובים על סידורי הביטחון במסגרת מה שנקרא "הדרג הבכיר העליון" – מבחינתי משמעות הדבר היא שמתחילים לדבר "תאכלס" ואפשר לומר שבתחילת 1996 אנחנו עשויים למצוא את עצמנו עם הסכם עקרונות עם סוריה".

השר בן אליעזר ציין, כי "זו הפעם הראשונה שיש לי תחושה כי משהו התבשל אבל תאמו אמר. שאצלו הדבר הזה שלם, סגור וגמור והולכים על מו"מ רציני כדי להגיע לאיזה שהוא הסדר".

אשר להבהרתו של שמעון פרס בסוף השבוע כי מחיר השלום עם סוריה הוא כמו מחיר השלום עם מצרים, אמר שר הבינוי והשיכון: "אינני שולל את הבהירה שבמבטחת פרס. מי שחושב שאפשר להגיע לשלום עם סוריה בדרך שונה, פשוט טועה ומשלה את עצמו. השלום עם סוריה כל כך חשוב שהמחיר שנצטרך לשלם עליו הוא כל כך כבד".

כאשר נשאל שר הבינוי והשיכון אם הוא כבר החל לתכנן את פירוק הישובים הישראלים ברמת הגולן, השיב: "יש לי הרגשה שאנחנו רצים יותר מדי מהר. אני לא רוצה לקלקל את האווירה האופטימית ששוררת בימים האחרונים, אבל אני חושב שעדיין רחוקה הדרך לקבל החלטה על פירוק ישובים ברמת הגולן".

השר שחל: נשיא סוריה חושש מחשיפת עמו לחברה פתוחה

הנשיא אסד מבין, לדעתי, שמבחינת הגבלות ההיסטוריות ישראלים רבים לסוריה, כי הוא חושש מחשיפת עמו לחברה פתוחה כמו שלנו – כך אמר ביום שישי שר המשטרה משה שחל, בהרצאתו בפני חברי המועדון התרבותי־כלכלי בראשון לציון.

השר שחל ציין, כי ההישג לישראל השבוע בנושא הסורי מבוסס על רקע שתהיה נסיגה של כוחות סורים מגבולה להמשך הדיאלוג כוחות. "הסורים מוכנים לדון במסגרת זו, אבל עם זאת מדברים על עניין ההדדיות והשוויוניות, ואילו אנחנו לא מוכנים לקבל את עניין השוויוניות". עם זאת סבור שחל, כי אסד מבהל את המו"מ בכשרון רב.

שר המשטרה דיבר על אסטרטגיה ישראלית, אשר צריכה להתבסס על מערכת יחסים טובה בינינו ובין מצרים, שהיא המדינה הערבית הגדולה ביותר. ישראל צריכה ללמוד את המנטליות הערבית לפני שהיא נכנסת לעולם הזה, אמר שחל והוסיף, כי חלק מהבעיות שהיו לנו בתקופה האחרונה עם מצרים נבעו מההתעלמות שלנו מהם. לדבריו, לא היתה כל סיבה, למשל, מדוע לא הוזמן מובארק לטקס חתימת השלום עם ירדן, צעד שהיה מוסיף כבוד רב למצרים. בכלל, הוסיף, עניין הכבוד משמעותי מאוד בעולם הערבי.

אשר למצרים, גילה שר המשטרה כי בתקופה האחרונה מגיעים לישראל יותר ויותר תיירים ממצרים והדבר יוצר לא מעט בעיות: מדובר בתיירות שרובה עשויה תיירים אלו לנים לעתים קרובות בגנים, ברחוב, וזה יוצר בעיה לכוחות הבטחון. סך הכל הגיעו בשנה האחרונה יותר כ־35 אלף תיירים מצריים.

בהתייחסו לפלשתינים, אמר השר שחל, כי התחימה על ההסכם עמם היתה למעשה מנוף להשתלבות שלנו בפוליטיקה של המזרח התיכון. בכל שבוע יש מיעגשים עם מדינה ערבית כלשהי לשם פתרון בעיות. השר שחל משוכנע כי לישראל אינטרס להתמודד עם הפלשתינים יצלח. לדבריו, מצב כלכלי רעוע בקרב הפלשתינים מביא אותם להזדהות עם החמאס, המסייע להם בכספים והם הולכים עמו. לכן, אמר, אינטרס ישראל הוא שרמת החיים של הפלשתינים תהיה סבירה. ככל שהמצב יהיה טוב יותר כן ייטב הדבר עמנו.

שחל אמר עוד, כי הוא יעמוד במתן הלוואה כדולה לפלשתינים כדי לפתור את בעיותיהם הכלכליות, צעד שיהיה בסופו של דבר לטובתנו. ביהדות גם על כלכלה ישראל במצב של שלום אמר. כי לישראל הנתונים להיות בין המדינות הראשונות בימינו הכלכלית העתידית. עתידה של מדינה תלוי עתה ברמת ההשכלה, וביושראל המאגר הגבוה ביותר בעולם של בוחז בשכבל המומחיות טכנולוגיה. ישראל בעידן של שלום תהיה מוקד לפיתוח כלכלי שאין לו אח ורע, בעיני השר משה שחל.

השקל יוסף – 1 דולר = 3.004 ש"ח

מאת סופרנו הכלכלי בירושלים

הדולר שוב צנח, ביום שישי יוסף השקל לעומת הדולר ב־0.6% והשער היציג של הדולר ירד עד ל־3.004 ש"ח.

בשני ימי המסחר האחרונים של השבוע היה יוסף השקל לעומת הדולר ב־1.1%.

היסוף בשקל לעומת הדולר נובע מנפילה גדולה בשער הדולר בשוקי הכספים בעולם, בעקבות נתונים שליליים על המשק האמריקאי.

לעומת סל המטבעות פוחת השקל ביום שישי ב־0.6% ושער הסל עלה ל־3.5175 ש"ח.

דרישה במפד"ל לדיון בדברי אורי אליצור על הצורך במאבק

מאת שאול שיף, כתבי הצופה

במלאיסקס יזיר לישבת המפד"ל אברהם שטה, סגה למכה"ל המפד"ל, זבולון אורלב לקיים בהקדם דיון על דבריו של ממלא מקום מזכיר המפד"ל, אורי אליצור בשיחה עם "הצופה".

בשיחה ל"הצופה" אמר אליצור בין היתר: "על ציבור נאמני ארץ ישראל לצאת כיום למאבק בכשה גם אם הדבר יהיה כרוך בעימותים עם חיילי צה"ל, בעצרים והרבנים לא נעימים אחרים".

סכרן אומר כי למרות חילוקי הדעות הלגיטימיים במפד"ל בין הדרוש השבי לבין הצרכני בשאלות חוץ ובטחון, הרי שאין חילוקי דעות יקרים שנקבעו רוב בשאלת אי־העימותים עם חיילי צה"ל ואי הפרת החוק. לדעת שטה, בדבריו של אליצור ל"הצופה" הוא עבר את הגבולות בתנועה הדתית ואת הקווים האדומים.

שוטר פלשתינאי ירה למוות בסייען משטרה

עזה, (עתי"ם). – סייען משטרה פלשתינאי בעיר אלבלאח, נרצח באשמו בזה בסמוך על ידי איש משטרה פלשתיני בעזה.

האיש שנעצר במעצרו הגביה בעזה, שימש כסייען משטרתי סמוי. הוא הגיע לתחנת המשטרה בעזה, שם שיחק שוטר במשטרה הפלשתינית "הבגלהד" בנשקו האישי ותוך כדי משחק כיוון את אקדחו לעברו של שראפי. כתוצאה ירה, שפגעה בחזה וגרמה למותו.

ביום שישי נטמן שראפי בהלוויה סוערת בעיר אלבלח והשוטר הודה בפשע.

במשטרה הפלשתינית נמסר, כי הוא יועמד לדין ויואשם בגרימת מוות ברשלנות.

עידה "ישראלית־פלשתינית תתכנס ביולי ברודוס

אתונה, (עתי"ם־אי. אף. פי.) – כינוס בנושא השיתוף לפלשתינים, המאורגן על ידי המבועצה אירופית, ושבו ישתתפו גם בכירים ישראלים ופלשתיניים, יתקיים ב־10 ביולי ברודוס.

כך הודיעה אתמול סוכנות הידיעות היוונית.

בכינוס, בו ישתתפו גם בכירים יוונים, קפריסאים, ירדנים ומצריים, אמורים המשתתפים להכין לוח זמנים להעברת הסיוע מהמועצה האירופית לפלשתינים, והוצגה הכינוס הנוסף, שיתקיים בירדה, באמר בהודעת הסוכנות היוונית.

מקור דיפלומטי ישראלי ציין כי מדובר בכינוס "בדרג נמוך". המשוב שלל את אפשרות השתתפותם בכינוס של בכירים בממשל הישראלי, בניגוד לתקוות יוון.

של הצופה

שאלו שלום ירושלים

ש אלו שלום ירושלים – קריאה זו השאולה מספר תהילים של נעים זמירות ישראל מלווה אותנו ביתר שאת, היום – כ"ח באייר בשעה שעם ישראל מציין את יום ירושלים בו עיר דוד חוברה לה יחדיו. בתפילות הודיה, בזמירות ובתשבחות נוהג את "זה היום" בו נתבשרנו לפני עשרים ושמונה שנים, כי "הר הבית בידינו" וליד הכותל המערבי שריד המקדש נשמעה תפילתם של חיילי צבא הגנה לישראל – משחררי העיר שבין החומות מידי לגיונות זרים.

יום ירושלים הוא יום חג לדורות – יום של שמחה, רינה ותפילה. אולם השנה השמחה מהולה בדאגה, בחרדה גדולה לשלומה ולשלימותה של העיר. ממשלת השמאל חברה יחדיו עם דורשי רעתה של עיר המקדש והמלוכה. במדיניותה הכושלת והאנטי יהודית היא מובילה לחלוקתה מחדש של העיר שעם ישראל לדורותיו קשור בה בעבותות של אהבה זה כשלושת אלפים שנה – מאז דוד מלך ישראל כונן בה את הבירה של מלכות ישראל.

ממשלת רבין בהחלטתה האנטי יהודית והאנטי ציונית להשעות ללא הגבלת זמן את הבנייה היהודית במזרח העיר, למעשה נכנעה לאש"ף שאינו מסתיר את מזימותיו להביא לביתורה של ירושלים מחדש.

היה זה יום שחור לעם ישראל ולמדינת ישראל. איש לא העלה על דעתו שממשלה יהודית אפילו אם היא נשענת על רוב לא יהודי, תעז להרים יד על שלימותה של ירושלים. למרבה הכאב והצער היום המר והנמהר בא. הממשלה נכנעה לאיש הדמים יאסר ערפאת. הכניעה מעיבה על השמחה של יום ירושלים. היא אף מעוררת דאגה עמוקה אצל כל יהודי ויהודי שעיר דוד חרותה על לבו.

השמחה מהולה בעצב, הגיל ברעדה. החגיגות יעמדו הפעם בסימן "גילו ברעדה". נגיל, אך גם לא נסיח את דעתנו מהסכנות האורבות לירושלים. נעלה בהמונינו לירושלים ושם למרגלות הר הבית נחזור ביתר תוקף על שבועת הדורות: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני". לא נשכח את ירושלים, נקיף אותה בחומה של אהבה ומגן הנתמכת על-ידי מיליוני יהודים הנאמנים לעיר הקודש. הם גם נחושים בדעתם לשמור על שלימותה בכל נפשם ובכל מאודם.

העם היושב בציון נשאר נאמן לעיר ציון וירושלים. הוא מתקומם במלוא עוזו נגד החלטות האוויליות של ממשלת רבין המכוונות להצר את צעדיהם של יהודים המבקשים לבנות ולהיבנות בה. גם מיליוני אחינו בית ישראל בתפוצות הוכו בתדהמה עם היוודע להם, כי ממשלת רבין גוזרה כרת על שלימות העיר שהיא תל תלפיות של כלל ישראל.

למען ירושלים לא נחשה ולא נשקוט, עד אשר תבוטל אותה החלטה מבישה של ממשלת רבין הסוללת נתיבים לחלוקתה מחדש של העיר ולהקמת בירת פלשתין העצמאית ליד הר הבית שהוא קודש קודשים לנו.

לא יקום ולא יהיה. ירושלים לא תחולק מחדש. היא תישאר מאוחדת על אפם ועל חמתם של שונאי ישראל וגם על אפה וחמתה של ממשלת השמאל שהעזה להתכחש לבירת הנצח של עם ישראל ומדינת ישראל. זאת תשובתם של נאמני ירושלים ואוהביה.

בימים אלה שדורשי רעתה של ירושלים מיידים עליה גורל, חובה קדושה מוטלת על כל אחד ואחד מאתנו, בארץ ישראל ובתפוצות ישראל להניף ברמה את הדגל של ירושלים השלמה. יחד עם זאת עלינו ללוות את הנפת הדגלים במעשים, כדי להפגין קבל עם ועולם שישראל היא הריבון היחיד בירושלים, על כל חלקיה, ואין בלתה.

ירושלים, שסכנת החלוקה מאיימת עליה מחדש, קוראת לנו לא להסתפק בהפגנות הזדהות של יום אחד בשנה – ביום ירושלים. עלינו לבוא בשעריה בכל יום תמיד, כדי להדק את ברית הנצח המקשרת בין עם ישראל ועיר המקדש והמלוכה. התשובה למזימות החלוקה צריכה להיות: לקום ולהתהלך בעיר דוד שחוברה לה יחדיו.

עם ישראל לא שכח את ירושלים, גם בהיותו בגלות. הוא נשא עיניו אליה מתוך החשכה כשבלבו נדלקים אורות של תקווה ותפילה לבניין ירושלים: "ובנה אותה בקרוב בימינו בניין עולם וכסא דוד עבדך לתוכה תכין".

בכל הדורות העלינו את ירושלים על ראש שמחתנו. אף באבלנו, שעה שנשאנו קינה על החרבנה של העיר הוספנו תפילה למנחם ציון ובונה ירושלים, "כי אתה ה' באש הצתה ובאש אתה עתיד לבנותה, כאמור: ואני אהיה לה נאום ה' חומת אש מסביב ולכבוד אהיה בתוכה".

לא ניתן להפריד בין כבודה של ירושלים לכבודו של עם ישראל. ירושלים היא משוש נפשנו ועטרת תפארתנו. כך גם לא ניתן להפריד בין ירושלים של מעלה הסוככת על ירושלים של מטה שחד הם.

ביום חג המציין כ"ח שנים לאיחודה מחדש של ירושלים ושחרורה מידי לגיונות זרים נישא תפילת ל"בונה ירושלים", כי יפר עצת אויבים ומשטינים ויתקיימו בנו דברי הנביא ישעיה: "כי הנני בורא את ירושלים גילה ועמה משוש".

זאת התפילה וזאת התקווה ביום השנה הכ"ח לאיחודה של העיר. ומאז "עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים – ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו".

"שאלו שלום ירושלים". עם ישראל זקוק לשלומה ושלימותה של עיר דוד והיא זקוקה לעם ישראל כדי להסיר מעליה את חרבות החלוקה השלופות בידי ממשלת רבין ובעל בריתה, ראש אש"ף יאסר ערפאת.

שמחו את ירושלים וגילו בה כל אוהביה!

אש"ף יבחן בחודש יוני הקפאת תהליך השלום

עתיד להתכנס בתחילת יוני בטוניס

עזה, (עתים-איי.אף.פי.) – הוועד הפועל של אש"ף יתכנס בתחילת יוני בטוניס, לדיון באפשרות להקפיא את תהליך השלום עם ישראל – כך מסר בשבת אחד מחברי הוועד, יאסר עבד ראבו.

"ההנהגה הפלשתינית תקיים ישיבה חשובה, בה תבחן מחדש את תהליך השלום בכללותו ותדון בעיקר באפשרות להקפיאו, אם לא תקיים ממשלת ישראל את התחייבויותיה", אמר לכתבים.

עבד ראבו, שהוא גם ממונה על תיק התרבות ברשות הפלשתינית, הביע ספק לגבי רצונה של ישראל להגיע להסכם ליישום השלב השני של הסכם האוטונומיה עד לפני ה-1 ביולי.

"יש זמן להשגת הסכם, אם הצד הישראלי מתכוון להגיע לכך, אולם אינני סבור כי יש לו כוונה כזו. אנו הולכים לקראת משבר העשוי לפרוץ בחודש הבא", הוסיף עבד ראבו.

מדיניות חדשה של ראשי הערבים בארץ:

ראשי ישובים ערביים מעודדים צעיריהם לגור בישובים יהודיים

ראשי הרשויות הערביות בישראל מעודדים באחרונה זוגות צעירים המתקשים במציאת פתרונות דיור, לעבור לישובים ישראלים ולישובים קהילתיים הסמוכים לישובים הערביים, במיוחד באיזור נחל עירון.

בכתבה ששודרה אתמול ביומן השבוע של "קול ישראל" נמסר, כי באחרונה התקבלה משפחה ערבית לישוב קציר שליד אום אל פאחם. ועדת הקבלה ליישוב ניסתה למנוע את קבלתם, אך בני הזוג איימו לפנות לבג"צ, ומשהתברר כי סיכוייהם לזכות בו טובים – אישרה הוועדה את קבלתם.

עקב התקדים הזה מתעניינות עוד עשרות משפחות ערביות באפשרויות של מגורים בישוב פרוייקט הכוכבים של משרד השיכון.

לטענת ראשי הרשויות הערביות, יש מדיניות מכוונת בארץ שמטרתה "להחניק" את הישובים הערביים.

ח"כ דוד לוי מאיים לפרוש אם לא תוסר ההחלטה על שיטת הבחירות

האשים את נתניהו כי דחף את ההחלטה מתוך יצר להשתלט על התנועה

ח"כ דוד לוי אמר ביום שישי כי הוא וחברים רבים לא ימצאו את מקומם במסגרת הליכוד, אם המרכז לא ישנה את ההחלטה שהתקבלה ביום חמישי במוסדות הליכוד, בעניין שיטת הבחירות הפנימיות.

לוי אמר, כי ההחלטה היא הרס עצמי של הליכוד ושיטה שתגרום למלחמת הכל בכל. לדבריו, אין מדובר בשיטה שהמתמודדים יבחרו רק 80% מהמועמדים, אלא עדיין יש לקבוצת רוב אפשרות לבחור 100% אחוז של המועמדים. "זהו ליכוד אחר ובו חברים רבים לא ימצאו את מקומם", אמר לוי. הוא האשים את היו"ר נתניהו, כי דחף את ההחלטה הזו, מתוך יצר להשתלט על התנועה.

"לא מעניין אותם ליכוד הכוחות ומצב המדינה, הם הולכים במסלול מסוכן ומקומנו לא יהיה עמהם" אמר לוי.

"ההצעה הזאת נותנת השתלטות של קבוצה אחת על פני הקבוצות האחרות ועיוות רצון הבוחר. חברי הכנסת טרם למדו את ההצעה המגמתית הזאת. רבים גם עוד לא הבינו אותה, אבל כאשר יעבוד, אם יעבוד במערכת, בוודאי שבצמוך להתכנס ולקבל החלטה בהתאם למצב החמור הזה, אליו דחף מר נתניהו, מתוך יצר אישי, רגעי, של השתלטות, השתלטות על תנועה ואובדן תקווה", אמר ח"כ דוד לוי.

יו"ר מזכירות הליכוד, ח"כ יהושע מצא, הגיב ואמר, כי דוד לוי מזלזל בבנימין נתניהו ובמוסדות הליכוד ויתכן שהוא מחפש דרך לפרוש מהמפלגה. מצא הוסיף, כי בכל פעם שנועד עם דוד לוי וביקש לשמוע ממנו איזו שיטה מקובלת עליו, בנסיון למצוא פשרה, מלא לוי את פיו מים.

יו"ר מזכירות הליכוד סבור, כי ח"כ דוד לוי טרם למד את השיטה שהתקבלה במזכירות הליכוד. הוא הביע תקווה, כי בעשרת הימים שנותרו, עד להכרעת מרכז הליכוד בעניין, יבוא לוי להידבר עם חברי המזכירות ועם יו"ר התנועה, נתניהו. "פניתי אליו פעמים אחדות, אישית, ישבתי אתו ואמרתי לו: דוד, בוא תסביר לי, תגיד לי איזו שיטה אתה רוצה, ננסה למצוא פשרה, אך הוא מילא פיו מים. בסופו של דבר היה אומר לי, תביאו אתם את ההצעה שלכם – כך אפשר לנהל תנועה?" היקשה ח"כ מצא.

ערבי שניסה לדקור חייל בירושלים – נורה

ערבי, בעל הזהות תושב ישע, נפצע במוצ"ש באורח בינוני בעת שניסה לדקור חייל צה"ל במחסום 300, ביציאה מירושלים לכיוון בית לחם.

הערבי הגיע למחסום מכיוון בית לחם ונעצר ע"י חייל ששמר במקום. כשנדרש להציג תעודת זהות, שלף סכין וניסה לדקור את החייל. האחרון הבחין בסכין, דרך את נשקו וירה שתי יריות שפגעו ברגלו של הערבי. כוחות משטרה ומד"א הוזעקו למקום ופינו את הדוקר, במצב בינוני לבית החולים הדסה עין כרם. עד שעת סגירת הגיליון עדיין לא הוברזה זהותו של הערבי.

החמרה במצב המלחמה בבוסניה

מדינות נאט"ו מתכנסות לדיון בגורל חיילי האו"ם שנשבו

199 חיילי או"ם מוחזקים כבני ערובה בידי הסרבים

כוחות הסרבים הבוסנים מחזיקים בשעות אלו 199 מאנשי כוח האו"ם כבני ערובה. 166 מהם צרפתים ו-33 אוקראינים, אמר דובר צבאי מטעם כוח ההגנה של האו"ם.

105 חיילי או"ם נוספים, מהם 94 צרפתים ו-11 אוקראינים, נתפסו ונשקם נלקח בידי הבוסנים הסרבים, לאחר שהמפקדים השתלטו על נקודות איסוף הנשק הכבד ונקודות התצפית של האו"ם. אחרים מהחיילים הובלו לעבר העמדות הסרביות, ואחרים נותרו במקום תחת שמירה.

94 חיילים נוספים מכוח השלום של האו"ם, 72 צרפתים ו-22 אוקראינים נמצאים בשעה זו בעמדותיהם ומוקפים בחיילים סרביים.

מבין תשעת מאגרי הנשק הכבד המתמושת של האו"ם, שישה נכבשו בידי הסרבים ושלושה נוספים נצורים.

בנוסף, 32 משקיפים צבאיים מטעם האו"ם מוחזקים כבני ערובה בידי הסרבים. המשקיף ה-33, רוסי, הצליח להגיע למטה הגדוד הרוסי בגרבאביצה, רובע בסראייבו הנמצא בשליטת הסרבים, הוסיף דובר האו"ם הקולונל גארי קאווארד.

כן נמסר כי הכוחות הסרבים ניתקו את אספקת החשמל לסראייבו כבר ביום שישי בשעה 1400 (שעון ישראל). כתוצאה חלו שיבושים בהספקת המים, כיוון שהמשאבות בעיר פועלות על חשמל.

כל טיסות האו"ם לסראייבו בוטלו, כיוון שמפקדי הכוחות הסרביים מסרבים לערוב לבטחון שדה התעופה.

במטרה למנוע תקיפות אוויריות של מטוסי נאט"ו, וכדי להגן על עצמם, הציבו הסרבים מגן אנושי, שהורכב ממשקיפי האו"ם הנוספים, בעמדותיהם וליד מצבורי התחמושת.

שמונה משקיפי או"ם הועמדו כבולים לא הרחק ממצבורות אותן תקפו כוח נאט"ו ביומיים האחרונים. המשקיפים צולמו, ותמונותיהם שודרו מספר פעמים בטלוויזיה הסרבית-בוסנית המשדרת מפאלה.

הממשלה תדון בפריצת פתח נוסף במנהרת הכותל

מאת יהושע מור יוסף

החברה לפיתוח מזרח ירושלים ממתינה בימים אלה לאישור הממשלה להבקיע פתח נוסף במנהרת הכותל. החברה מקיימת מגעים עם אנשי הווקף המוסלמי אולם הללו השיבו באופן ישיר לרשות המוסלמית בעזה התנגדות, לפי שעה לפריצת השער הנוסף במנהרה.

תחילתה של המנהרה ברחבת הכותל המערבי והיא נמשכת בכיוון צפון לאורך החומה המערבית של הר הבית. מיד לאחר מלחמת ששת הימים החלו בעבודות לחשיפת המנהרה. בימים אלה מבקשים החופרים לפתוח שער נוסף בקצה המנהרה שליד רחוב ויה דולורוזה. באלף תשע מאות שמונים ושמונה נעשה נסיון דומה, אולם התנגדות מאיימת של המועצה המוסלמית העליונה שיבשה את התכניות.

עתה מבקשים לפרוץ את הפתח הנוסף של המנהרה בשטח ציבורי הסמוך לבית הספר אלעומריה. כריית מבוא נוסף למנהרה נועד לאפשר זרימה נוחה של אנשים מקצה האחד לקצה האחר.

כיום נאלצים המבקרים בה לשוב על עיקבותיהם. לפני מספר שבועות הושלמה כריית המינהרה ועתה ממתינים לאישור פריצת השער הנוסף שיהפוך את המינהרה לערוץ תיירותי חשוב ביותר בעיר העתיקה.

גורמים המקורבים לפרוייקט המנהרה מסרו כי יש חשש שהממשלה תקפיא את הבקעת הפתח הנוסף בשל התנגדות הפלסטינים.

לאחר החלטות הממשלה מהשבוע שעבר בעניין אדמות ירושלים יש סבירות גבוהה שהחשש מוצדק, אם לא למעלה מכך.

התנועה האיסלמית לא תרוץ ברשימה עצמאית לכנסת

יצטרפו לרשימות ערביות קיימות להליכה משותפת

התנועה האיסלמית בישראל החליטה אתמול לפנות בוקר שלא לרוץ בשלב זה ברשימה עצמאית לבחירות הבאות לכנסת.

אנשי התנועה האיסלמית שהתכנסו בסוף השבוע בכפר קאסם החליטו להצטרף לרשימות ערביות קיימות להליכה משותפת, "כדי לשרת את הציבור הערבי באופן המושלם ביותר".

התנועה קיימה ביום שישי בערב ואתמול בבוקר דיונים מרתוניים, ולבסוף קיבלה החלטה, להשתתף בבחירות הקרובות כדי לנסות ולהשפיע כמה שניתן לקידום האינטרסים של הערבים הישראלים ולא לעמוד מן הצד ולהיות פסיביים למתרחש.

ראש התנועה האיסלמית בישראל עבדאללה נימר דרוויש אמר כי אנשי התנועה יחתרו לתת את הכל לאיחוד השורות בקרב הציבור הערבי הישראלי כדי להוות כוח מאוחד למימוש תביעות הערבים.

ואילו ראש ועדת המעקב של ראשי הרשויות הערביות איברהים נימר חוסיין אמר, כי ההחלטה אינה משרתת את הציבור הערבי בכללותו.

ח"כ האשם מחמיד (חד"ש) מאום אל פחם, שם יש לתנועה האיסלמית הישגים ניכרים, אמר, כי בהחלטת תנועה זו ואפשר לחזק את כוחות הערבים הישראליים.

מרכז השלטון המקומי תובע קבינט חירום למלחמה בתאונות הדרכים

מרכז השלטון המקומי והנהגת "ימימה" תובעים מהממשלה להחליט על הקמה מיידית של קבינט חירום לאומי למלחמה בתאונות הדרכים. הממשלה אמורה לקיים היום בישיבתה דיון מיוחד על תאונות הדרכים.

מנכ"ל ימימה יוסי ברגל ויו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עירית כרמיאל עדי אלדר הודיעו כי על הממשלה להתייחס לנושא זה כמו למצב של משבר לאומי ממדרגה ראשונה ולא להסתפק עוד בצעדים הקיימים שלא הוכיחו את עצמם.

י. בן גל אמר כי באחרונה הגענו למצב שלמשפחות אחרות אחר נהרג מדי יום בתאונות דרכים ומידי שבוע נפגעים ונפצעים עשרות ומאות בני אדם הנשארים נכים לכל ימי חייהם. "אנו, כראשי הערים, לא נוכל לטעון כי ידינו לא שפכו את הדם הזה", הוסיף בן גל.

לבקשת הפלשתינאים נדחתה פתיחת מסוף המטענים ברפיח

פתיחתו של מסוף המטענים ברפיח, שאמור היה להיפתח היום למעבר סחורות בין מצרים לרצועת עזה, נדחתה בימים מספר – כך נמסר במת"ש במינהל האזרחי.

במינהל האזרחי נמסר עוד, כי הפלסטינאים הם שביקשו את דחיית פתיחת המסוף כדי שיוכלו לסכם עם ישראל נושאים שלדעתם טרם סוכמו עד עתה. הנושאים יידונו, ככל הנראה, בפגישה שתהיה במסוף רפיח ביום א' בין מתאם פעולות ישראל בשטחים, אלוף אורן שחור, לבין נציג רשות הפלשתינית, ע"ר ג'מיל טריפי.

במינהל הביעו במת"ש תקווה, כי המסוף אכן ייפתח בעוד ימים מספר, אולי אפילו מחר, לאחר פגישת של שני האישים.

לפי ההבנה בין ישראל והרשות הפלשתינית אמורים היו לעבור בשלב הראשון כ-15 משאיות, בשיטה המכונה בצה"ל "גב אל גב". לפי נוהל זה, לא מורשות משאיות ממצרים ומעזה לעבור את הגבול ליעדיהן בצידו השני אלא פורקות את מטעניהן ומעבירות אותן למשאיות הבאות מצידו השני של הגבול. חילופי סחורות אלה אמורים להתבצע במסוף רפיח בלבד.

בצורה זו מבקשת ישראל להגביר את הפיקוח על סחורות הנכנסות ויוצאות מעזה ואליה ולמנוע מעבר מבוקשים ואמצעי לחימה בין שני האזורים.

בעוד כשבועיים אמור מסוף מטענים דומה להיפתח גם בשטחי הרשות הפלשתינית ביריחו. מסוף זה יאפשר העברת סחורות בצורה דומה בין שטחי הרשות הפלשתינית ובין ירדן.

ישובי הגולן

(המשך מעמוד ראשון)

הנראה ישתתף בדיון גם ח"כ אלי גולדשמיט (עבודה), חבר קיבוץ דגניה המסתנף לתק"מ. אנשי הגולן ביקשו ממנו כי ישתתף בדיון.

ביום א' יוועדו חברי ועד ישובי רמת הגולן עם יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו. וביום ב' ייפגשו עם נשיא המדינה עזר וייצמן. ייתכן שגם חכ"ים אחרים בסיעת צומת בראשותו של ח"כ רפאל איתן יגיעו לקיבוץ על מנת להזדהות עימו ולמחות בתוקף נגד הצעדים הצפויים.

הסכם בין מצרים והפלשתינאים להקמת נמל תעופה ברפיח

אני נורא מתרגש, זה נוגע ללב סוף סוף הגיע הזמן כי אנחנו יכולים לממש את עצמאותנו. הנה אנחנו מקימים נמל תעופה פלשתיני.

כך אמר ביום שישי יאסר ערפאת זמן קצר לאחר שנודע לו כי "חיל האוויר הפלשתיני" בראשותו של בריגדיר פאייז זיידן, חתם על הסכם להקמת נמל תעופה פלשתיני אזרחי בשיתוף פעולה עם מצרים.

ביום שישי הגיעו לעזה נציגי חברת "אל-מוקאוילון אל-ערב", חברה מצרית להשקעות, כדי לחתום על הסכם להקמת נמל תעופה פלשתיני אשר ישמש גם את מצריים.

מחמוד אל פאוזה, מנהל החברה אמר, כי נמל התעופה יבנה בהשקעה של 16 מיליון דולר בשטח שהוקצה לכך מזרחית לרפיח.

הבריגדיר פאייז זיידן, מפקד "חיל האוויר הפלשתיני", אשר לו שני מסוקים רוסיים בלבד אותם קיבלה לאחרונה הרשות הפלשתינית ממצרים, אמר, כי ב-1 בינואר 96 ימריא המטוס הראשון מנמל התעופה הפלשתיני. עוד אמר זיידן, כי כמעט כל בניית נמל התעופה תיעשה על ידי פלשתינים המתנדבים הפעילים.

הסרבים מאיימים לתפוס מחסני האו"ם

זגרב, (עתים-רויטר) – הכוחות הסרבים בבוסניה איימו אתמול להשתלט על מחסני הנשק שנותרו עדיין בשליטת האו"ם, במעשה התגרות נוסף לאחר שתי התקפות אוויריות של מטוסי נאט"ו, מסרו מקורות באו"ם.

הגנרל רופרט סמית', מפקד כוח האו"ם בבוסניה, הורה לחייליו להלחם בסרבים אם יידרש, לאחר שאלה נטלו השבוע מהמחסנים נשק כבד, ללא התנגדות מצד חיילי האו"ם.

"בתחילת השבוע, כשהסרבים היפנו את נשקם אלינו, לא הגבנו, אך לא ננהג כך בפעם הבאה", ציין דובר כוח האו"ם, פרד אקהארד.

הכוחות הסרבים נטלו כ-200 כלי נשק כבדים מהמחסנים שהיו בחסות האו"ם, בתוך איזור האיסור שברדיוס של 20 ק"מ מסביב לעיר סאראייבו.

תחנת הכח בצ'רנוביל תוחלף בתחנה חדשה

תריסר חברות מערביות הצטרפו לקונסורציום שיתכנן את סגירת תחנת הכח הגרעינית בצ'רנוביל עד שנת 2000 והקמתה של תחנת כח חדשה במקומה.

החברות, בראשותה של חברת "איי.בי.בי. אסיא בראון בוברי", חתמו בשבת על מיזכר הבנה עם שלטונות אוקראינה. לביצוע הפרוייקט. שני הצדדים ציינו כי הקבוצה פתוחה לצדדים אחרים שירצו להצטרף.

בין יתר החברות שישתתפו בפרוייקט – "איי.בי.בי. קראפטוורק" ו"מאנסמאן" מגרמניה, "סטרומברג" מפינלנד, "סקאנסקה" ו"סוונסקה האנפאל" משוודיה, "דניש פאוור קונסאלט" מדנמרק, "וולבר" משוויץ, "סארלמי" מאיטליה, "קמבאסשייך אינג'ינירינג" ו"סי.אם.אס." מארה"ב ו"קשוואסקי הוני אינדסטריס" מיפאן.

בראש חברת הקבוצות יעמדו סגן ראש ממשלת אוקראינה, סרגי אוסיקה ומנכ"ל "איי.בי.בי. אסיא בראון בוברי", פרסי בארנוויק.

במסמך לא הוזכר כיצד יגוייסו הכספים למימון הפרוייקט. על פי הערכת פקידים אוקראינים, יידרש סכום של 1.7 מיליארד דולר להוצאתם משימוש של שני הכורים הפועלים בצ'רנוביל ועוד 2 מיליארד דולר להקמת תחנת כוח חדשה.

אוקראינה הבהירה כי אין באפשרותה לעמוד לבדה בנטל ההוצאות. סוגיה זו תידון בפגישת הפיסגה של ה"ג'י7" – שבע המדינות המתועשות הגדולות, שתתקיים בחודש הבא בעיר הליפאקס שבקנדה.

תדהמה בישובי הגולן

(המשך מעמוד ראשון)

ישיבה סוערת ודיונים בקיבוץ אל-רום

בישובי רמת הגולן קיבלו בתדהמה את דבריו של ראש הממשלה יצחק רבין בליל שבת בענין נסיגה אפשרית מקיבוץ אל רום ואולי מעוד ישוב אחד או שניים בגולן.

"אנחנו כבר לא מופתעים מדבריו של ראש הממשלה ושר החוץ. כל שבוע הם זורקים לאוויר רעיון כזה או אחר", אומרים עם זאת בוועד ישובי רמת הגולן.

מזכירות קיבוץ אל-רום התכנסה במוצ"ש לישיבת חירום סוערת ביותר ובסיומה התקבלה החלטה, כי הקיבוץ רואה בחומרה רבה את ההצהרות האחרונות של ראש הממשלה. "יש כאן שיטה של העברת מסרים דרך התקשורת ואח"כ פעולות של הכחשה – דבר המלמד על אובדן דרך. לא ניתן יד למהלך כזה ונעשה הכל להיכלל במישאל העם לפני כל נסיגה", נאמר בהודעה של הקיבוץ.

דבריו של ראש הממשלה הביאו לקיבוץ אל-רום צוותי תקשורת מכל העולם שביקשו תגובות. בקיבוץ הבהירו לכתבים, כי מדובר בקיבוץ אוהב שלום שאינו מתכוון למאבק בצה"ל או בהחלטות ממשלה, וכל מה שיתרחש בעתיד יהיה קשור למישאל העם. "לא ניתן לבצע שום צעד לפני מישאל עם" – אמרו.

לקיבוץ הגיעו גם אישי ציבור, חברי כנסת ופוליטיקאים. ח"כ אלי גולדשמיט הבטיח לתמוך במישאל עם לפני כל נסיגה מרמת הגולן.

ועד ישובי רמת הגולן מקיים שורה של כינוסי חירום לדון בהערכת המאבק נגד הנסיגה. לוועד תוכניות סגורות מוכנות שייצאו לפועל בימים הבאים.

בוועד ישובי הגולן מעריכים, עם זאת כי לא מדובר בכל מקרה בפינוי ישובים יהודיים או ישובים דרוזיים אלא בכמה האחזויות של צה"ל שפינויין יתבצע בפקודה בלבד ללא צורך במאבק.

כך או אחרת, דבריו של ראש הממשלה בליל שבת הביאו למתח רב ברמת הגולן, כאשר כולם דנים ובוחנים כל מישפט שאמר ראש הממשלה כדי לנסות להבין במדוייק את כל המשמעויות.

הליכוד: הפקרת הגולן – הפקרת השלום

תגובות נזעמות נשמעו אתמול מקרב כל חברי מפלגת האופוזיציה על הצהרתו של רבין על פינוי יישוב יהודי כבר בשלב הראשון של הנסיגה.

יו"ר הליכוד ח"כ בנימין נתניהו היה חד-משמעי בראיון לטלוויזיה: "מי שיפקיר את הגולן, יפקיר את הביטחון ובסופו של דבר יפקיר את השלום". הוא קרא לראש הממשלה לחזור מהצהרותיו מן התקופה שלפני הבחירות האחרונות.

במקביל, הכחיש מכל וכל דברים שאמר רבין לאחרונה, כאילו יש לליכוד קשר עם הצעת המדינית בסוריה והעביר אליה את עמדותיו במו"מ המדיני. "אני מציע למר רבין לא לבייש את סוף הדרך. הליכוד לא אשם". נתניהו היפנה קריאה אל ראש הממשלה: "מר רבין, אתה אשם", והצהיר ברורות, כי הליכוד לא יחזיר את רמת הגולן לידי סוריה, ושכל הסכם שייחתם היום בין ישראל לסוריה לגבי נסיגה יהיה חסר תוקף ללא עריכת משאל עם.

הרמטכ"ל לשעבר רב אלוף (מיל.) דן שומרון, מראשי תנועת "הדרך השלישית", התנגד להצהרתו של ראש הממשלה: "בכל הסכם בעתיד צריך לשמור על המרכיב הביטחוני ועל שמירת מקורות הירדן ומאגר המים של הכנרת" ושמירה על המרכיבים האלה מחייבת שליטה ברמת הגולן". שומרון סירב, עם זאת לומר, אם הוא נכון לפשרה טריטוריאלית מצומצמת ברמת הגולן, והסתפק באמירה:" אני לא אומר היום איפה יעבור קו הגבול בדיוק, זה נושא למו"מ".

ח"כ אלישר: הליכוד מאמין לערפאת ולאסאד יותר מאשר לרבין

יו"ר הועדה המדינית של הליכוד, ח"כ בן-אלישר אומר כי הליכוד מאמין ליאסר ערפאת ולנשיא סוריה יותר מאשר הוא מאמין לראש הממשלה יצחק רבין, כאשר הם מדברים על ההבטחות שקיבלו ממר רבין, לוויתורים בירושלים ולנסיגה כוללת מן הגולן.

הועדה המדינית של הליכוד, בראשות ח"כ בן-אלישר מתכנסת מחר במצודת זאב לדון בהכרזת רבין על פינוי ישובים מהגולן. לשכת הליכוד מתכנסת לישיבת חירום רחובה בגולן, במהלך השבוע להחלטה על דרכי פעולה בעקבות דברי רבין.

ראש הממשלה לשעבר ח"כ יצחק שמיר (ליכוד) הגיב בקצרות: "אני מוכן לשלום, אבל הגולן צריך להישאר אצלנו".

יו"ר לשכת הליכוד ח"כ עוזי לנדאו אמר כי מדיניות רבין – היא מסכנת בגבה הציוני והבטחוני של המדינה. כל ההישגים שהשיגו אלפי חיילינו ברמתם בשדות הקרב, מתבזבזים על ידי רבין ליד שולחן המו"מ.

לא יהיה פינוי של ישוב אחד אלא כחלק מהסדר קבע– כך אמר אמש סגן שר החוץ ד"ר יוסי ביילין, בראיון לערוץ הטלוויזיה הכללית. "כיוון שהסדר הקבע עם הסורים יבוא על פי הבטחתנו למשאל עם או לבחירות, ממילא יחליט העם [illegible]", הסביר ביילין, "דווקא אני הוא שצריך לדאוג שמשאל העם הזה יוכיח שאנחנו טעינו, לא תושבי הגולן, שבטוחים שהעם תומך בעמדתם הם שצריכים לדאוג".

קביעת ריבית בצל איומים

מאת יצחק דויטש

בנק ישראל אמור לפרסם מחר את תבניתו המוניטרית לחודש יוני. התבנית קובעת את שיעורי הריבית לאותה תקופה. הדיונים בנושא זה שהחלו בשבוע שעבר יושלמו היום.

בבואו לקבוע את שיעור הריבית עומדת בפני הבנק המרכזי העובדה ששיעורי האינפלציה התמתנו בארבעת החודשים הראשונים של השנה. באותו זמן עלה המדד ב-1.2% בלבד, מזה 0.9% באפריל. נתון זה כשלעצמו מצדיק הורדה בריבית. אלא שהנתונים האחרים בעייתיים יותר:

במוקד

- התמתנות המדד בתקופה האמורה נבעה בעיקרו מתיקון במחירי הירקות והפירות.
- מדד המחירים הסיטוניים, שלו השפעה רבה על התפתחות המחירים לצרכן בזמן הקרוב, עלה בשיעור כפול מעליית המדד לצרכן.
- מחירי הדיור ממשיכים לעלות, למרות כל אמצעי הבלימה שעליהם הודיעו עד כה.
- האשראי הבנקאי לציבור וסך הכל אמצעי התשלום במשק גדלו באחרונה בקצב מואץ.
- האוצר אישר תוספות תקציב לביטחון, גם אם המימון בא מהרזרבה התקציבית.
- אושרו תוספות שכר חריגות במיגזר הציבורי – השופטים וצמודים להם.

כיוון שהריבית היא האמצעי העיקרי בפועל כמעט הבלעדי – במלחמה באינפלציה וכיוון שבנק ישראל נחוש לעשות את כל הנדרש כדי לעמוד ביעד האינפלציה השנה (8%-11%) ואף שואף לאינפלציה נמוכה יותר בשנה הבאה, אפשר להעריך שלא תהיה הפחתה גדולה בריבית. ההכרעה תהיה בין שמירת הריבית הקיימת, לאחר שבחודשים האחרונים היא הופחתה כ-3%, לבין הפחתה קלה בריבית.

האירגונים הכלכליים לוחצים להורדת הריבית מזה זמן רב מאד. אולם הפעם יש חידוש בהתנסחות שלהם. הם הקצינו את התבטאויותיהם נגד ואף תקפו אישית את הנגיד פרופ' יעקב פרנקל. אחד מדובריהם הראשיים, נשיא לשכת המסחר, דן גילרמן, אף הזהיר כי פרנקל יצטרך להתפטר אם לא יוריד את הריבית.

לאירגונים הכלכליים – במיוחד ליצואנים – יש טענות כבדות משקל. חלקן בוודאי צודקות. אבל בסגנון שלהם הם הרחיקו לכת.

האם העובדה שההכרעה עומדת בצל איומים תשפיע על תוכנה? הנגיד איננו איש פוליטי ואין לו מה לחשוש מבחירה. לכן אין להניח שהוא יתכופף תחת הלחץ. הכרעתו חייבת להיות מקצועית בלבד ועליו להקפיד הקפדה יתרה כדי שהלחצים האמורים לא יפעלו כ"בומראנג".

מבחינת התועלת והאווירה הציבורית חשוב שקבוצות הלחץ ייאבקו על דרישותיהם לגופו של דבר ויימנעו מהעברת האווירה והכנסת סגנון אלים למערכת.

בר אילן תעניק תואר ד"ר לשם כבוד לפרופ' מאיר וילצ'ק

אוניברסיטת בר-אילן תעניק תואר ד"ר לשם כבוד לפרופ' מאיר וילצ'ק. השגיו של פרופ' מאיר וילצ'ק בתחום הביופיזיקה מוכרים וראויים להוקרה, והוא נחשב כמדען בעל שיעור קומה עולמי. פרופ' וילצ'ק הוא ראש המחלקה לביופיזיקה במכון ויצמן למדע.

קשריו של פרופ' וילצ'ק עם בר-אילן התחילו כבר לפני כארבעים שנה במועד הקמת האוניברסיטה. ב-1956 החל את לימודיו האקדמיים בבר-אילן מתוך בתמיכתו של מייסד האוניברסיטה ונשיאה הראשון ד"ר פנחס חורגין ז"ל שראה במאיר סטודנט מבטיח ביותר.

הוא בוגר המחזור השני של האוניברסיטה והיה גם יושב הראש הראשון של אגודת הסטודנטים ומשמש כיום חבר בחבר הנאמנים של האוניברסיטה.

פרופ' וילצ'ק הוא חתן פרס וולף היוקרתי בתחום הרפואה על המצאתו והפיתוח של תהליך הכרומטוגרפיה היוקרתית המאפשרת את בידודן וזיהוין של מולקולות מפתח הדרושות לתפקודו התקין של תאים חיים.

כן פותחה על ידו טכניקה מהפכנית המאפשרת שילוח חומרים אנטיסרטניים ותרופות אל תאים ומקומות ספציפיים בגוף. כמו כן זכה בפרס ישראל היוקרתי, פרס רוטשילד פרס פיזר ופרס פרטרי הבינלאומי.

הוא אחד המעטים מחוץ לארה"ב שנבחר כחבר במכון לרפואה של האקדמיה הלאומית למדעים בארה"ב והוא חבר באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים.

בית כנסת נייד לטיולים בחו"ל

נחמן קידר מנכ"ל חברת טיולי גשר, המתמחה בטיולים לדתיים ולשומרי מסורת לחו"ל, יזמה לראשונה לקראת טיולי קיץ 95 בניית עגלת בית כנסת נייד שיהווה צמוד למטיילים הדתיים בחו"ל שיאפשר תפילה בכל מקום, גם במקומות שאין בהם בתי כנסת כמו במזרח הרחוק, דרום אמריקה ועוד.

ההערכות שבקיץ 95 יהיה גידול של כ-30% בטיולים המאורגנים לדתיים ולשומרי מסורת, ומר קידר מציין שטיולים אלו מהווים כ-11% מכלל הטיולים המאורגנים לחו"ל בקיץ 95.

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו

תיק הצהרות מוות 18/95

בענין: חוק הצהרות מוות תשל"ח-1978

ובענין: הצהרת מותו של הנספה/הנעדר דוד זילבה ת.ז. 07448441-9

המבקשת: תקוה זילבה ת.ז. 7092801

הודעה

להווי ידוע כי המבקשת פנתה אל בית המשפט המחוזי בת"א בבקשה להצהיר על מותו של הנספה/נעדר הנזכר להלן שגלגל המשרים שהוא מת וכי ביהמ"ש ידון בבקשה הנ"ל ביום 5.10.95 בשעה 12.00 שמה ומעמד.

זה תיאורו של הנספה/הנעדר לפי הצהרת המבקשת:

שם הנעדר מקום לידתו תאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים הידוע האחרון	אזרחות	התעסקות	התאריך והמקום לאחרונה שבו נראה וזה שהנעדר עדיין היה בחיים והמקום שבו נמצא אז
דוד זילבה עירק 1925	הוסמטאים 9 רמת גן	הוסמטאים 9 רמת גן	אזרח ישראלי	רואה חשבון וכלכלן	9/78 במלון [illegible] בבגדד עירק

השמות הכתובות של בני משפחתו הקרובים ביותר:

1. המבקשת: אשתו של הנספה/הנעדר, תקוה זילבה ת.ז. 7092801 מרח' הוסמטאים 9 רמת גן.
2. אחות: לשיר דליה ת.ז. 048897615 מרח' פרישמן 27 ת"א.
3. אלמנת אחי הנעדר ששון זילבה: זילבה עליזה ת.ז. 94634641 מרח' כצנלסון 18 קרית אתא.
4. אח: זילבה אליהו ת.ז. 4889771 מרח' עוזיאל 41 רמת גן.
5. אחות: שמולי חביבה ת.ז. 7262422 מרח' הירדן 52 רמת גן.
6. אח: זילבה יחזקאל ת.ז. 04913830 מרח' המרץ 3 גבעתיים.
7. אחות: בר זוהר עפרה ת.ז. 48897552 מרח' סירקין 11 גבעתיים.

סימנים אחרים:

כל מי שיש לו ידיעות על הנספה/הנעדר הנ"ל מתבקש בזה להמציא לבית המשפט, בין בכתב עד ליום הדיון, ובין בעל פה לפני בית המשפט בשעת הדיון. כל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרת המוות יתייצב לפני בית המשפט בשעה הנקובה לעיל, אם בעצמו ואם על ידי בא כוחו, ויגיש את התנגדותו, או יגיש לבית המשפט הצהרה בשבועה על ידיו שבה פורטו טעמי ההתנגדות, או ימסור את ההצהרה לפני נציג דיפלומטי או קונסולרי של ישראל, שבה יפרט את טעמי ההתנגדות, שאם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו.

ורדה אלשייך, שופטת – רשמת בית המשפט המחוזי תל-אביב-יפו (1)

23/5/95

هكذا من الأصل

صورة عن الاصل

שיחה עם שמואל מאיר, סגן ראש עיריית ירושלים

על משמרתה של ירושלים

מאת שאול שיף

זה עשוי להיראות כתשדיר שרות על שמואל מאיר, ראש סיעת המפד"ל בעיריית ירושלים המכהן כסגן ראש העיר ומופקד על תיק הכספים בעירייה, אלא שהעובדות בפועל, חזקות יותר ממה שעשוי להיראות כמסע של קלוסקין.

מאז ראשית הקאדנציה הנוכחית בעיריית ירושלים, נפגשתי עשרות פעמים עם שמואל מאיר בכל שעה אפשרית, ותמיד מצאתי אותו בהתלהבות של עשייה, יהיה הנושא אשר יהיה. משהו כמו "להיות בשמונה תמיד למען ירושלים". הכל בגדול, הכל בסיטונות הכל ברחבות הלב.

כאשר קיבל את תיק הכספים לידיו, הרימו רבים גבות אם יש היגיון במסירת תיק שכזה לאחד שרוצה לפתור את כל הבעיות מיד ועכשיו. אלא שגם בתחום זה הפתיע ואף יריביו מודים, כי הוא עושה את עבודתו במקצועיות וביסודיות.

מאיר שומר על קשר הדוק עם ראש העיר, ה"ה אהוד אולמרט ומפגין כלפיו לויאליות בכל הזדמנות. כאשר אירגן מופע ענק בגן סאקר בירושלים, במוצאי פסח האחרון, דאג להזמין את ראש העיר להשתלב בו, למרות שהוא יועד לציבור הדתי והכיבוד מול הקהל העצום, שבא לשמוע את "הראשון לציון" הגר"מ אליהו שליט"א והזמר הנודע, ר' אברהם פריד.

שמואל מאיר מעורב באין סוף מבצעים לייהודה של מזרח ירושלים ובנייתה, אלא שבקטע הזה הוא שומר על שתיקה מוחלטת. כמו גם על גובה סכומי הכסף שגייס בחו"ל למען ירושלים. המעניין הוא, שהוא המצטייר בתקשורת כמוכל ערבים לתיאבון, מארח בלישכתו יותר ערבים מאשר כל נושאי התפקידים בעירייה גם יחד, ומתארח בבתיהם.

מאיר מתלבט אם לרוץ לרשימה הלאומית ולהתמודד על מקום בכנסת, אלא שאהבתו לירושלים מצננת מדי פעם את הרהוריו בכיוון הזה. בשיחה עמו, שהתקיימה טרם שנתקבלה ההחלטה על "השעיית ההפקעות" הוא מוחה מפני כוונת הממשלה והעומד בראשה, לצמצם את מרחביה של ירושלים.

הצופה: אתה נשמע בוטה מאוד בהתבטאויותיך בתקשורת כלפי ראש הממשלה, יצחק רבין בכל מה שקשור לירושלים. האינך מגזים קצת?

ש. מאיר: קל מאוד להיות בחור נחמד, לדבר יפה ולחייך, אבל, צריך להבין, שראש הממשלה והממשלה משקרים את העם. הנה שלושה עניינים שמדברים בעד עצמם:

א) הרשות הפלשתינאית פועלת מתוך 52 בניינים במזרח ירושלים, שמתוכם היא טווה את קורי העכביש הארסי, כדי לפגוע בשלימותה של ירושלים, וכל זאת בהסכמה שבשתיקה של ממשלת ישראל. אותם 52 בניינים מכסים, למעשה, את כל תחומי החיים של הפלשתינאים. מדובר במימשל לכל דבר ובמזרח-ירושלים הדבר לא נעשה.

ב) המשטרה הפלשתינאית, על כל שלוחותיה, פועלת במזרח-ירושלים. גובה מסים, עוצרת, חוקרת, גובה "פרוטקשן" והממשלה ורשויותיה יודעות על כך ואיש אינו מנסה למנוע את הפעילות הזאת.

ג) הממשלה הנוכחית ביוזמתה, לא בנתה ולא בית אחד לאוכלוסיה היהודית במזרח-ירושלים מאז הקמתה. כל מה שנבנה, נעשה על בסיס תוכניות וכספים שאושרו עוד בממשלה הקודמת.

מתוכננות שכונות יהודיות, שאין כל סיבה חוקית לבנותן, דוגמת "ראס אל-עמוד". הקרקע של יהודים והתוכניות כבר מאושרות, אלא שראש הממשלה עוצר אותן ברמה האישית. מכאן, שבכוונתי אין לי כל סיבה להחייך, כלשון המענה לראש הממשלה, שמצליח בדרכו לשקר את הכנסת, את הציבור בארץ ואת היהודים בתפוצות בהצהרות אופטימיות ומבטיחות, שירושלים מאוחדת וכו' וכו'.

אבל הרי רוב האוכלוסיה במזרח ירושלים היא ערבית, אז למה בכלל אפשר לצפות?

זה לא נכון. הרוב במזרח ירושלים הוא יהודי. זה קרה לפני שנה וחצי, כאשר האוכלוסיה היהודית השיגה במספרה את האוכלוסיה הערבית.

איך אתה היית נוהג במקום ראש הממשלה, כאשר כל העולם יושב על עורפו?

העולם לא היה זועק, אם הממשלה והעומד בראשה, היו נוקטים עמדה ברורה וחד-משמעית, לא רק בדיבורים אלא במעשים בעניינה של ירושלים. כאשר הממשלה מגמגמת אז העולם עוזר לה לגמגם ולאכזבה, והסברה של הערבים נקלטת טוב יותר, במיוחד מול חולשתנו הפנימית.

האם ראש העיר, אהוד אולמרט עושה בכל יכולתו, כדי לעמוד מול מגמות הממשלה כפי שהצבעת עליהן?

הנה ירושלים שבראשה עומד ראש עיר, שאינו חושש לא מכנס ולא מכנסת, כדי לשמור על ירושלים מפני הממשלה ופועל לפיתוחה ולבנייתה.

מאז תחילת הקאדנציה של העירייה הנוכחית מה נבנה בירושלים המזרחית?

אישרנו תוכניות בנייה גדולה לגילה; לפיסגת זאב אושרה עוד בנייה; לנוה יעקב ורמות אישרנו המשך בנייה וכל האישורים הללו מסתכמים לאלפי דירות. כמובן מתבצעים בימים אלה רכישות של אדמות במזרח ירושלים בהיקפים שלא ידענו בעבר, וכל זה בביצועו ועידודו של ראש העיר.

להערכתך: לאיזה סוג של ירושלים חותרים ראש הממשלה ושר החוץ?

מתוך ראיית המגמות בנושאים רבים שקשורים לירושלים, אנחנו ב"פורום למען ירושלים" מבינים, שהממשלה רוצה לתת לערפאת להקים את בסיסו המרכזי באבו-דיס עם שלוחה לכיוון סילוואן ודרך ראס אל-עמוד (נווה דניאל) וכל זה, אם אני מלמד על הממשלה הזאת זכות. אלא, שלצערי, הסימנים מראים שמובילים אותנו לעוד קטעים שנושקים לאזורים הללו שהזכרתי.

האם סיעת מפלגת העבודה בעירייה משתפת פעולה עם ראש הממשלה?

ראש הממשלה אינו משתף אותם בשיקולים שלו ובמעשים שלו והם קונים מה שהוא מוכר לתקשורת. נראה לי שבעניין ירושלים הם יאבקו שכם אחד אתנו, כמו בקאדנציה הקודמת, שסיעת העבודה הצביעה בעד הקמתן של השכונות היהודיות החדשות במזרח ירושלים.

באחרונה אתה מרבה לנסוע לחו"ל לגייס כספים בשביל פרוייקטים בירושלים. למה הכספים הללו מיועדים בעיקר?

אני נוסע רק נסיעות קצרות לגיוס כספים המיועדים לרכישות של "פרוייקטים" הקשורים בייהוד מזרח-ירושלים.

מדובר בסכומים גדולים?

יהדות העולם מאד מודאגת ממה שקורה בישראל. היא אינה מבינה את הממשלה ואינה מבינה את מהלכיה, ולשמחתנו היא פותחת את כיסה בידה רחבה.

כלום אתה סבור שתוכלו לעמוד מול המגמות האלה של הממשלה, שהזכרת במהלך השיחה?

עד היום עמדנו ואני מקווה שבזמן הקצר שנשאר לנו, נצליח לעצור את הממשלה מלעשות צעדים בלתי הפיכים בירושלים. אם כי, זה תלוי הרבה בדעת הקהל ובעזרה שנקבל מהציבור בעניין זה.

האם המאבק על יהוד מזרח-ירושלים אינו פוגע בהתפתחותו של החינוך הדתי בירושלים המערבית?

בקאדנציה הנוכחית חל מהפך בתפיסה של העירייה בנושא החינוך הדתי. הקפדתי על כך שהפתרונות יינתנו לכלל החינוך הדתי. למשל, ב-1993 התקציב לשיפוץ הממ"ד עמד על 250 אלף ש"ח. ב-1994, בתחילת הקאדנציה הנוכחית, בוצעו שיפוצים ב-8.5 מיליון ש"ח, וב-1995 ייעשו שיפוצים בסדר גודל של 11.5 מיליון ש"ח. התיכונים הדתיים בירושלים והאולפנות המנוהלות בידי עמותות (ברובם) נתמכו על-ידי העירייה ומקבלים 350 ש"ח לשנה בעד תלמיד והם נהנים מסעיפי התוכניות החינוכיות והמצטיינות. הוענקו מאות אלפי שקלים לתוכניות הטכנולוגיות וכמו-כן ניתנים פתרונות דיור למוסדות הנ"ל. (למשל, ניתנו ששה מבנים לממ"ד) בקיץ 1994 הוחלפו ציוד ל-16 מעבדות של בתי ספר ממ"ד ובמהלך 1995 נסיים את המלאכה ונחליף לכל האחרים. אנחנו נמצאים בעיצומו של מהלך למיחשוב של כל בתי הספר הממ"ד שהחל עוד ב-1994 ויסתיים ב-1996.

לסיכום: היחס השתנה. מינהל החינוך קשוב יותר לבעיות החינוך הדתי ודלתו פתוחה, דבר שלא היה לנו ב-27 השנים האחרונות. שכרנו את שרותיה של חברה, אשר מתפקידה לבדוק ולהמליץ, כיצד ניתן להביא את כל הממ"ד להתאמה לפרוגרמות הבינוי והשרותים הנהוגים בבתי הספר הכלליים. ראש העיר קיבל על עצמו לתקן את העיוותים תוך 3 שנים.

ואחרי כל זה נשאר תקציב לתנועות הנוער הדתיות?

אנו נמצאים היום באמצע תכנון ובנייה של שבעה סניפים לתנועות נוער דתיות. 5 מיועדים ל"בני עקיבא" ו-2 ל"עזרא". אנחנו רואים בתנועות הנוער את ספינת הדגל של הציבור הדתי לאומי ומשום כך כל הקצבה אינה נראית לי מספקת ובשנים הבאות נשתדל להגדיל את ההקצבות המיועדות להן.

ואיך החיים הפנימיים בתוך סיעת המפד"ל בעירייה?

הסיעה מגובשת ועובדת בהרמוניה. כל אחד פועל בתחומו וללא כל תנופה כל אחד עושה חייל בנושא שעליו הוא מופקד. הציבור הדתי-לאומי בעיר מרוצה מכך שישנם ארבעה חברים פעילים בעירייה ויש לו עם מי לדבר ואת מי לפגוש. זו לא תהיה יהרה לומר, שהמפד"ל היא דוגמה איך סיעה מקצועית-אידיאולוגית צריכה לעבוד.

ומה קורה בתחום התרבות הדתית ולא רק?

אני פועל לשנות את האופי התרבותי של העיר. לא צריך להתבייש בתרבות היהודית על כל גילוייה. במקום של טדי קולק השקיעו מיליונים, כדי לייבא הצגות ומופעים אליטיסטיים של כל מיני גויים מכל העולם. שכחנו משום מה, שיש לנו תרבות משלנו, שבתוכה ניתן להתגאות בה. לקראת החגיגות לציון 3000 שנה לירושלים אני עושה בכל יכולתי שיראו בה יותר יהדות, יותר ציונות ויותר זמר ישראלי מקורי. כל ההפקות הללו מגוחכות ומרוכזות אינן נראות לי, במיוחד כאשר הפתיחה היא ב"עיר דוד".

ואיך ההרגשה להיות מופקד על כל כך הרבה מיליונים?

הכל נעשה על-פי אמות-מידה ציבוריות. אני לא מטיף מוסר לאחרים, רק מראה בעצמי בחיי היום יום, איך אפשר לנהל אורח ואפילו האופוזיציה יודעת להעריך זאת. זו הרגשה מיוחדת לנהל עיר כירושלים, שכל אבן שאתה מזיז בה – אתה נתקל בהסטוריה של האבות והאמהות והנביאים. אני חש בכל צעד שאני עושה, כי ניתנה לי זכות מיוחדת לעשות למען ירושלים ואני נזהר מאוד שלא לאכזב את עצמי ולא לאכזב את שולחי.

שמחו את ירושלים

עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים

האו"ם כזירת המאבק על ירושלים

מאת יעקב ארדלשטיין

הוטו שהטילה ארה"ב במועצת הביטחון של האו"ם, כדי למנוע קבלת החלטה אנטי ישראלית בעניין הפקעת הקרקעות בירושלים, שהוצעה על ידי גוש המדינות הבלתי מזדהות, מוכיחה, כי בזירת האו"ם עומדת עדיין ישראל במצב מבודד, למרות תהליך השלום במזה"ת.

מעמדה של ישראל באו"ם בנושא ירושלים הוא מסובך ומסוכן. רק הוטו האמריקאי הציל את ישראל מהחלטה מדינית קשה במועצת הביטחון, שהיתה מטילה כבלים על שליטתה של ישראל בירושלים. ואת בניגוד להתייחסות הבינלאומית לנושא ירושלים בימי שלטונה של ירדן בירושלים המזרחית. מעת שסיפחה ירדן לשלטונה את מזרח העיר ועד 1967, לא היה שום דיון במוסדות האו"ם בנושא השליטה הירדנית על המקומות הקדושים. וזוהי התנהגות של איפה ואיפה מצד הקהילייה הבינלאומית, למרות שירדן אסרה על יהודים להתפלל ליד המקומות הקדושים ליהודים בירושלים המזרחית את המאחז הנוצרי בעיר.

הגוש הערבי ראה את זירת האו"ם כזירה טבעית למערכה הערבית על ירושלים. בגופי האו"ם היה לערבים רוב אוטומטי, שהתבסס על קולותיהן של מדינות האיסלם, המדינות הקרויות "בלתי מזדהות" והמחנה הסובייטי, עד לפירוקו. הדיונים הראשונים בעניין בעצרת הכללית של האו"ם שכונסה ביוני 1967, מיד עם סיום מלחמת ששת הימים, ביוזמת מדינות ערב, שנסתייעו בבני בריתן. מטרתן היתה לאכוף על ישראל נסיגה לקווים שלפני המלחמה, כפי שהשיגו את בעצרת החירום שהתכנסה בשנת 1956, לאחר מבצע קדש. אולם הפעם הם נכשלו והעצרת לא קיבלה כל החלטה בעניין נסיגת ישראל.

הגוש הערבי לא הרפה מהמסע בזירת האו"ם, ותוך עשרה ימים, בחודש יולי 1967, נתקבלו ברוב מוחץ שתי החלטות בנושא ירושלים, שקראו לישראל לבטל את כל הצעדים שנקטה "לשינוי מעמד העיר", ולהימנע מכל פעולה נוספת בעתיד. היו אלה ההחלטות העניניות היחידות שנתקבלו בעצרת, שהיתה אמורה להתייחס לתוצאותיה של מלחמת ששת הימים בכללותן. ישראל דחתה החלטות אלה כחד-צדדיות והצביעה על מדיניות של שוויון, סובלנות ופתיחות, שהתנהגה על ידה בירושלים. בהקשר למדיניות זו הסכימה ישראל לקבל בירושלים בשנת 1967 שליח מיוחד של מזכ"ל האו"ם, הדיפלומט השווייצרי, ארנסטו טלמן. השליח בא ודיווח על מצב רגיעה בעיר המאוחדת ועל הפעלת חופש גישה מוחלט למקומות הקדושים בירושלים, תוך הבטחת סידורים נוחים לאבטחתם.

העימות הערבי עם ישראל בנושא ירושלים מעוגן, אמנם, בלוחמה המדינית הערבית הכללית, אך הוא ניכר בייחודיותו מבחינת האינטנסיביות המושקעת בו והיכולת לגייס מספר רב של תומכים גם מחוץ למעגל התומכים המסורתיים במחנה הערבי. ריבוי הפעילות הערבית בנושא ירושלים מבוסס במידה רבה על פוטנציאל הקלות שניתן לגייס בעד החלטות אנטי ישראליות בזירה הבינלאומית בנושא זה.

כל אירוע בירושלים מנוצל מיד על ידי הערבים לצורך ניגוח. בשנת 1969 הוצת מסגד אל-אקצה בידי אוסטרלי נוצרי בלתי שפוי. בירושלים ננקטו כל האמצעים כדי להשתלט על הדליקה ולמנוע התפשטותה. אף על פי כן הועברה במועצת הביטחון החלטת גינוי נגד ישראל על הפרת החלטות קודמות בנושא ירושלים, שגם ניסתה ליצור קשר בין עמדתה המדינית של ישראל לבין מעשה ההצתה לכשעצמו.

חזית שנייה נגד ישראל בעניין ירושלים נפתחה באונסק"ו, ארגון האו"ם לחינוך, מדע ותרבות. המחנה הערבי האשים את ישראל שהיא פוגעת באתרים דתיים, תרבותיים וארכיאולוגיים ומבצעת חפירות בעיר העתיקה. שיקום הרובע היהודי הוצג כחלק מהריסת עתיקות. גופי אונסק"ו נענו לתביעה הערבית לשגר לירושלים מדי שנה מומחה כדי לבדוק את המצב. ישראל שיתפה פעולה עם השליח הזה כדי להכחיש את השקרים הערביים בעקבות ביקור אובייקטיבי. הדו"חות של מומחי אונסק"ו אכן היו חיוביים מבחינתה של ישראל. מומחה הולנדי, ד"ר ה. רייניק, שנשלח לישראל, כתב בדו"ח שלו כי לישראל הזכות לחשוף את הכותל, לדאוג לנקיונו וכן לערוך חפירות ולשקם את הרובע היהודי. גם מומחה אחר שבא בעקבותיו, פרופ' א. למר מבלגיה, ציין שהחפירות בירושלים מתבצעות ברמה מקצועית.

תיאום עם ירדן

בהחלטה על חלוקתה של ארץ ישראל שנתקבלה בנובמבר 1947 קבע האו"ם שירושלים תהיה איזור בינלאומי, "קורפוס ספרטום". בהתאם לאותה החלטה

הוציא האו"ם לאחר מלחמת העצמאות, במהלך שנת 1949, תוכנית מיוחדת הנוגעת לירושלים. לפי תכנית זו, פרי עבודתה של ועדה בינלאומית בראשותו של הבלגי גרן, נתנה בידי הישראלים והערבים זכויות מוניציפליות על השכונות השונות. העיר בכללותה והמקומות הקדושים אמורים היו להיות תחת סמכות שלטונו של נציב עליון מטעם האו"ם, שינהל את העיר בעזרתה של מועצה מקומית. המתווך מטעם האו"ם, הרוזן השבדי פולקה ברנדוט, שנרצח אחר-כך על ידי אנשי הלח"י, פעל למלא אחרי החלטה זו.

הישראלים והירדנים העדיפו את המציאות שהשתררה בתום מלחמת העצמאות, שעל פיה חולקה העיר בהתאם למצב הכוחות בשטח. בגנזיו של משרד החוץ מצויות עדויות רבות לתיאומים בעל פה בין נציגי ירדן לבין נציגי ישראל לצורך מאבק משותף נגד העלאת נושא ירושלים על סדר היום של האו"ם. עמדת ירדן בשנת 1948 יצרה פיצול בעמדה הערבית כלפי ירושלים. העמדה הירדנית היתה הכרה בחלוקה דה-פקטו כפתרון הטוב ביותר לבעיית ירושלים, ובכך לא היתה רחוקה מעמדת ישראל. בעוד העמדה הכלל-ערבית היתה בעד מעורבות האו"ם בירושלים. לאחר 1967 שינו הירדנים את עמדתם ויישרו קו עם העמדה הערבית כלפי ירושלים.

המהלך הערבי להעלות את נושא ירושלים בכל בימה בינלאומית, כדי להביך את ישראל, לא פסק. הזירה הבינלאומית נתגלתה כנוחה לנושא זה, שכן מדינות רבות בעולם מעוניינות בירושלים כעיר בינלאומית. ארגון הוועידה האיסלמית הקים בשנת 1975 ועדה מיוחדת לעניין ירושלים, בראשות מלך מרוקו. נושא ירושלים הועלה גם בכנסי המדינות הקרויות "בלתי מזדהות". בזירות אלה, כמובן, נתקבלו החלטות המגנות את ישראל פה אחד.

נושא ירושלים עלה גם בתהליך השלום בין ישראל למצרים. בדיוני ועידת קמפ-דייוויד, בשנת 1978, לקראת סיומם, ניסתה מצרים להשיג התייחסות לירושלים במסגרת הצעת האוטונומיה לתושבים הפלשתינאים. ישראל דחתה ניסיון זה על הסף. לבסוף הוסכם, כי שני הצדדים יציגו את עמדותיהם העקרוניות במכתבים שישוגרו לנשיא ארה"ב, ג'ימי קרטר. ראש ממשלת ישראל דאז, מנחם בגין ז"ל, העלה במכתבו לנשיא ארה"ב, מיום 17 בספטמבר 1978, את המהלכים שננקטו על ידי הכנסת והממשלה בשנת 1977 בדבר איחוד העיר כבירת ישראל. לעומת זה, תבע נשיא מצרים במכתבו לנשיא האמריקאי, כי "ירושלים הערבית תועמד תחת ריבונות ערבית, כחלק של הגדה המערבית, וכי יבוטלו כל המהלכים לאיחוד העיר שננקטו על ידי ישראל", אם כי תמך בעיקרון שירושלים תישאר בלתי מחולקת, ותתנהל בפיקוח עירייה ערבית-ישראלית. מצרים סירבה לקיים בירושלים את שיחות האוטונומיה.

במאבק על ירושלים ניצבים העם היהודי ומדינת ישראל לא רק מול מדינות ערב, כי אם גם מול אינטרסים של הנצרות והאיסלם, ולמעשה מול גורמים מדיניים בינלאומיים.

הבלמים לכירסום הרוב היהודי

מאת יצחק דויטש

שמירת הרוב היהודי הגדול היא מפתח להבטחת עתידה של ירושלים השלמה. הדבר איננו מובטח כלל. נשקף לו איום מצד מגמות הריבוי הטבעי וההגירה גם יחד.

בשנת 1967, עם איחודה של ירושלים, מנתה העיר 266,300 נפש, שהתפלגו 74.2% יהודים ו-25.8% לא יהודים. מאז היחס בין שני חלקי האוכלוסייה הלך והשתנה בהדרגה, כאשר שיעור היהודים בה פוחת, ואילו שיעור הלא-יהודים עולה. הילודה באוכלוסייה הערבית במזרח ירושלים היתה גבוהה מאד עם איחוד העיר, ואף בשנת 1970 היא עמדה על 37.8 לידות לאלף נפש, לעומת 20.7 לידות לאלף נפש באוכלוסייה היהודית בירושלים. מאז חלה ירידה מסויימת בילודה באוכלוסייה הלא יהודית תוך עלייה בילודה באוכלוסייה היהודית, אבל עדיין היא היתה גבוהה בהרבה מזו של האוכלוסייה היהודית. הירידה בילודה באוכלוסייה הלא-יהודית בירושלים נבעה מעליית רמת החיים של אוכלוסייה זו.

בשנת 1987 הגיעה הילודה באוכלוסייה הלא-יהודית לשיעור הנמוך ביותר מאז איחוד העיר: 24.4 לידות לאלף. אך בשנת 1988 חל מפנה בשיעורי הילודה באוכלוסייה הלא-יהודית בירושלים, כאשר ברור כי מפנה זה הוא אידיאולוגי. היתה זו שנת האינתיפאדה. מאז עלה שיעור הילודה עד אשר בשנת 1993 הגיע ל-31.6 לאלף, כפי שהיה עשר שנים קודם לכן.

★ המשפחות ברוכות הילדים בציבור הדתי והחרדי הן הערובה לירושלים המאוחדת כבירת ישראל ★ אילו לא היתה, חלילה, אוכלוסיה זו, היה צריך להמציא אותה ★

כתוצאה מכך השתנה בהדרגה היחס שבין יהודים ולא-יהודים. בשנת 1989 עמד חלקם של הלא-יהודים על 28.3% (לעומת 25.8% בשנת 1967), ואילו חלקה של האוכלוסייה היהודית ירד ל-71.7% (לעומת 74.2% בשנת 1967). העלייה הגדולה מברית המועצות הגדילה את הרוב היהודי במדינה וגם בירושלים. אולם קליטת העולים בירושלים היתה מצומצמת יותר מאשר בממוצע הארצי. ואף על פי כן בסוף שנת 1991 התחזק הרוב היהודי בירושלים ועלה ל-72.2%, ובמקביל חלקה של האוכלוסייה הלא-יהודית ירד ל-27.9%. מאז התחדש הכרסום, אף כי בשיעור נמוך, ובסוף 1993 היחס הוא 71.7% : 28.3%.

הנס של העלייה מברית המועצות, אף כי בחלק גדול מההזדמנות שנוצרה עם פתיחת השערים היתה החמצה, שיפר את משקל האוכלוסייה בארץ, אך בירושלים תרומתו היתה מעוטה יותר. אבל עדיין תרומה משמעותית אף כי פחותה מהתנועה של העלייה מארצות המערב לאחר מלחמת ששת הימים. נכון להיום הציפיות שמקור זה, של העלייה מחו"ל, יתרום משמעותית ליחס בין קבוצות האוכלוסייה בירושלים הן מועטות בלבד.

תחזית מדאיגה

בשנתון הסטטיסטי לירושלים, בהוצאת מכון ירושלים לחקר ישראל ועיריית ירושלים, כלולה תחזית האוכלוסייה לירושלים, האומדן המתבסס על הנחות הידועות הוא שבשנת 2010 תגיע אוכלוסיית ירושלים ל-817,500 נפש. האוכלוסייה הלא-יהודית צפויה להגיע, עפ"י תחזית זו, ל-251,300 נפש, שתעלה לשיעור של 31% מאוכלוסיית ירושלים באותה שנה. זו כמובן תחזית מדאיגה מאוד. מה שעולה ממנה הוא כרסום הדרגתי בחלקו של הרוב היהודי בירושלים.

מי שרוצים להבטיח את מצבה של ירושלים השלמה כבירת ישראל אינם יכולים להתייחס באדישות לתחזית זו. מובן מאליו שתחזית זו בנויה על הנחות שאינן מקודשות כלל ועיקר ואפשר לעשות לשינויין, וממילא להגיע להתפתחות טובה יותר.

התרומה הגדולה של שומרי מצוות

התחזית מתייחסת גם להתפתחויות משניות: חלוקת האוכלוסייה היהודית לפי חילונים ולא-חרדים לעומת חרדים. עורכי התחזית אומרים, כי צפויה עלייה בחלקם היחסי של החרדים בקרב היהודים. אוכלוסיית החרדים צפויה להכפיל עצמה ולהגיע לכ-214,000 נפש, שהם כ-38% מהאוכלוסייה היהודית בעיר באותה שנה. מעיון בדברים במקורם אפשר להתרשם כי יש בהם מעין אזהרה או הצבעה על התפתחות דמוגרפית שיש להיערך לה. באותו זמן אפשר להיווכח כי בתחזית לגבי כלל האוכלוסייה מדובר בחילונים ולא חילונים ואפשר לשער כי הגדרת הלא חילונים כוללת יהודים דתיים, והודות לשיעור הילודה הגבוה יותר באוכלוסייה זו מגיע הממוצע לרמה הקיימת. בלעדיה הפער בילודה בין האוכלוסייה היהודית לאוכלוסייה הלא-יהודית היה גבוה יותר, וממילא גם הכרסום המתמשך ברוב היהודי.

במלים אחרות: מה שגורמים שונים מציגים כ"בעייה" בהרכב האוכלוסייה היהודית בירושלים, או התגברות האוכלוסייה החרדית והדתית, היא למעשה מה ששומר על הרוב היהודי בעיר ומצמצם את כרסומו המהיר. זו זכותן של המשפחות היהודיות, הדתיות והחרדיות, ברוכות הילדים. אם הן לא היו, היה צורך להמציא אותן, ועכשיו צריך לטפח ולעודד אותן. כן ירבו.

הבעיה הדמוגרפית אינה מצטמצמת בירושלים בתחומה המוניציפאלי הנוכחי. עתידה היהודי, בטחונה, השקט שבה, כל אלה מושפעים ממה שקורה במרחב שלה, מה שאנו מכנים בירושלים רבתי. השכונות ועיירי הלוויין גבעת זאב, מעלה אדומים, גוש עציון, אפרת במרכזה, הן העורף הטבעי של ירושלים. ראוי לשים לב שהמצב הדמוגרפי סביב ירושלים הוא קשה יותר עוד מזה שבירושלים עצמה: קיימים ריכוזים גדולים של אוכלוסייה ערבית בבית-לחם, ברמאללה, באל-בירה ויישובים כפריים ערביים בצפיפות גבוהה מאד באותו מרחב.

רק באמצעים בלתי פוסקים של משיכת אוכלוסייה יהודית לירושלים רבתי, עידוד משפחות ברוכות ילדים בכל חלקי האוכלוסייה היהודית והבטחת עתודות קרקע לבנייה בעיר עצמה וביישובי הלוויין שלה, אפשר יהיה להבטיח את ירושלים השלמה והמאוחדת כבירת ישראל.

בשבועות האחרונים בא לידי ביטוי כרסום רציני בעמדות הממשלה בנושאי ירושלים: גמגום ראש הממשלה עצמו בנושא העברת שגרירות ארה"ב לישראל, השלמה עם הפעילות הפוליטית ב"אוריינט האוז" והחלטת הממשלה כי לא תהיה עוד הפקעת קרקעות בירושלים בשנים הקרובות. אלה התפתחויות מדאיגות. אבל מה שחשוב יותר הוא מה שקורה בשטח. ככל שמספר היהודים בירושלים וביישובי הלוויין שלה יהיה גדול יותר, ומשקלם היחסי ייצב ויגדל, ירושלים תהיה בטוחה יותר ומבוססת יותר.

"אנחנו צריכים להיות פה"...

מאת יהושע מור יוסף

זה קרה במהירות ובאורח בלתי צפוי. שני תלמידי ישיבה לבושי שחורים נסו מפני רודפיהם הערבים שהלכו והתרבו לנגד עינינו מרגע לרגע. מתי דן, שעמד לצדי, זינק במהירות לתוך החנות הערבית הסמוכה והושיט ידו אל מכשיר הטלפון. הוא החל לחייג אל מוקד הביטחון של הרובע המוסלמי, רובע הכותל. שני גברתנים ערבים קטעו את החיוג תוך שהם מבהירים בקשיחות – מכאן לא תתקשר. מתי יצא מהחנות, אני אחריו. אט אט העניינים החלו להתבהר. כמה גברים ערבים שניהלו מרדף אחר תלמידי הישיבה טענו שהשניים, כנראה תלמידי ישיבת "שובו בנים", היכו ילד ערבי. רודפיהם הפסיקו את מרוצם האימתני משזיהו את מתי דן בסביבה.

הגברתנים שלא איפשרו להזעיק את כוחות הביטחון הם בניו של בעל החנות איתו שוחחנו עד לאותו רגע. ניכר היה במתי דן שהוא נזעם ופגוע מהאירוע. "זה לא בסדר שלא נתנו לי להתקשר", אמר בתקיפות לסוחר הערבי. הוא השיב כי בניו לא הכירו אותו. מתי לא אבה את התירוץ הזה, וקבע בפסקנות, "זה לא בסדר", תוך שהוא מבהיר להם כי נפגע מהתנהגותם כלפיו.

מתי דן, ממקימי ישיבת "עטרת כהנים" ומגואליה הראשיים של הרובע המוסלמי, או כפי שהוא מעדיף לקרא לו – רובע הכותל, השתהה ארוכות במקום תוך שהוא מסביר ל"שבאב" שהאינטרס של היהודים והערבים החיים בעיר לחיות בשלום.

חיים לא קלים

שעה ארוכה עד לאירוע שהעכיר את האויר, שוטטתי עם מתי ברובע הכותל. תוך כדי הסבריו הפנה תשומת לבי לעוד בית ועוד מבנה שגרים בו יהודים. אלף נפש מונה היום ההתיישבות היהודית ברובע הכותל. הם מתגוררים בחצר גליציה, בבית העדה המערבית, וליד שער הפרחים. שבע משפחות גרות בביתו של אריאל שרון ברובע הזה ובעוד מקומות בעיר העתיקה. חיים לא קלים. כל תנועה בתוך הרובע וממנו ואליו נעשית עם מלווים חמושים. בשבת העניין הפך קשה-יותר. יש להגיע לפני כניסת השבת על מעוזי הלוי המבוקשים.

בכל בית מכשיר קשר, באמצעותו מבקשים, בנימוס רב ובסבלנות ראויה לציון, מאבטח. "יש לי אורח שצריך להגיע מבית העדה המערבית לרובע" בודק יוסי כהן כשסיימתי את ביקורי בביתו בבניין העדה המערבית. בכל בית מותקן לחצן מצוקה.

ביום שני האחרון ערכתי ביקור של מספר שעות ברובע המוסלמי – רובע הכותל. באותן שעות ממש געשה המערכת הפוליטית סביב המוקש המדיני הגדול ביותר במזרח התיכון – ירושלים. סימני שאלה ניתזו מעל ראשה של הבירה ובשטח עולם כמנהגו נוהג. מתי דן הובילני מביתו אל ישיבת "עטרת כהנים" הממוקמת ברחוב הגיא. בדרך לא היה כמעט ערבי אחד שמתי לא לחץ את ידו בחמימות ושאל לשלומו.

ביוב שוטף במורדות רחוב הגיא מטריד את דן כפי שהוא מעיק על מתכנן השכן. משם מפעיל מתי את קשריו בעירייה כדי שיתקנו את התקלה.

הסוחר הערבי, מתברר מחזיק בידיו את "בית ונר", ביתה של משפחה יהודית שנאלצה בשל הפרעות בתרצ"ו לעזוב את המקום. מתי דן מסרב להרחיב מעט בעניין "הקרש הנר". רכישת בתים מערבים היא עניין שהצינעה יפה לו.

הנפח בחנות הסמוכה מפציר בנו להכנס ולשתות קפה, מתי מבטיח שנבוא פעם אחרת. "הנה זה דודו של ג'ורג' חבש" מציג מתי בפני את הזקן ברובע הכותל. הזקן ממהר להבהיר כי הוא טרוד במלאכתו כל היום. "תן לי בבקשה משהו לפצע" מבקש מתי והזקן ממהר להושיט לו תרופה כלשהיא תוך שהוא מפרט את הוראות השימוש; "ארבע פעמים ביום". "וכמה פעמים ליהודי", שואל מתי. "פעמיים" משיב בחיוך הדוד של חבש. הערבים לו יכלו היו מסלקים את כל היהודים מרובע הכותל ומהעיר העתיקה כולה כפי שכבר עשו בעבר באלימות רבה. אולם מתי דן רואה בחזונו את כל העיר העתיקה לרבעיה השונים מיושבת ביהודים.

להפיל החומות הפסיכולוגיים

כדי שהרובע היהודי ישאר על מכונו דרוש ישוב יהודי בכל חלקי העיר העתיקה. הרובע היהודי לא יעמוד כיחידה עצמאית. ברגע שאתה מוותר על המגורים בכל חלקי העיר העתיקה, חילקת את העיר. "צריך להפיל את החומות הפסיכולוגיים שיש רובע נוצרי ורובע מוסלמי".

מתי דן מסביר כי התפוררות ההתיישבות היהודית בעיר העתיקה החלה בפרעות תרפ"א 1921. אז נתן זאב ז'בוטינסקי שהיה מפקד ההגנה בירושלים הוראה לעזוב את "חצר גליציה" בה מתגורר היום מתי.

חצר גליציה, נרכשה על פי הוראתו של הרב אליהו גוטמכר, מראשי הרבנים של הציונות הדתית באותם ימים, והמימון קופת פריינות שהיתה בביתו. את הבית בו מתגורר כיום מתי דן רכש ערבי מיהודים בעקבות ההוראה של ז'בוטינסקי לעזוב את החצר מסיבות ביטחוניות. מאז הלכה והתחזקה הנסיגה היהודית מן העיר העתיקה עד להתמוטטות המוחלטת במלחמת תש"ח.

גם כשאני מתארח אצל רעיה ויוסי כהן מהתושבים הראשונים שבאו להתגורר ברובע הכותל מבהירה המציאות השלווה למראה שהיא הפכפכה. כבר לפני מספר דקות כאן והוא קרוב לוודאי שבן ערבי זרק אבן גדולה וכבדה לעבר גג היהודים בבית העדה המערבית וניפץ חלון גדול. בנס לא נפגעו האנשים ששהו שם.

אי אפשר להשאיר את הילדים לשחק ברחובות בשל הבעייה הביטחונית. מקום בבית לשחק אין. לא נותר להם אלא הגג. בין הכיפות המעטרות את גגי הרובע נותרו אי אלו שטחים פנויים מוקפים גדרות ביטחון. שם פורקים ילדי העיר העתיקה את מרצם. "גן שידה" למשל ממוקם על גג בית המבצא בסמוך כמאה מטרים מכיפת הזהב של מסגד אל אקצא. המראה יש להודות מהולל ביותר, יש להניח שהגננת מתארת לאוזני הילדים מה ניצב שם בעבר ומה צריך להבנות באותו מקום בבוא היום.

למעלת הזקן הכשר...

בביתם של רעיה ויוסי כהן תלויה על כותל הבית האפרשר כתובת "זכור לטוב למעלת הזקן הכשר ... רחמים חסא צדקתו עומדת לעד". אותו זקן כשר נמנה על עולי מרוקו – המגורשים שהתיישבו בבית זה בעיר העתיקה לפני כמאה וחמישים שנה.

הבניין בו גרה רעיה כהן, בית העדה המערבית כולל בתוכו משוה, המקוה, אגב, נתגלתה בסיכה בעבודות שיפוץ שנערכו במקום לפני כמספר שנים.

כשאני מבין כי התנאים בבתים אלה בהחלט בלתי מתאימים למגורים, רעיה מפתיעה אותי בתשובה קשה ומביכה. "במשך עשר שנים מאז באתי להתגורר כאן שלושה ילדים לאחר נישואי, עצרני הקב"ה מלדת. אולי הוא עשה כן כדי להקל עלי את הקשיים הכרוכים במגורים במקום זה".

צריך מסירות נפש כדי לגור כאן, היא מודה. "אני אוהבת את שאני עושה פה".

לטענת הפסיכולוגיה השקט כחוד לסלם שברגע אחד עלולה לפרוץ התלקחות מחודשת ביחסים בין התושבים הערבים לתושבים היהודים. יחסים שבעבר ראו עליות ומורדות. עם פרוץ האינתיפאדה סבלו יהודי העיר העתיקה מהתנכלות קשה של שכניהם הישמעאלים. סבלו ברמיה כדי לא להגיע לכתרות. הנה פה נרצח אלתן אתאלי הי"ד ופה נרצח אליהו עמדי הי"ד, אומר מתי דן.

ראשוני השבים לרובע

ישיבת "עטרת כהנים" בראשותו של הרב שלמה אבינר שוכנת במבנה ששימש בעבר את ישיבת "תורת חיים". אנשי "עטרת כהנים" מראשוני השבים לגור ברובע הכותל לאחר מלחמת ששת הימים. הקדימו אותם במעט, אנשי "איגוד לוחמי ירושלים", שהקימו עם שיחרור העיר "מניין" במקום. הם הגיעו למקום בעקבות הנשיא לשעבר, חיים הרצוג, שהיה המושל הראשון של ירושלים. להרצוג נודע שיש ערבי המחזיק את מפתחות בניין "תורת חיים" והוא מוכן למסור אותם ליהודים. הרצוג שיגר אנשים לוודא שאין מדובר בפח שמוטמנים לו. הוא נפגש עם הערבי שמסר המפתחות ושאל אותו אם לא חשש לשמור על המבנה ששימש את היהודים. הערבי אמר כי יותר כששמר על הישיבה היא שמרה עליו.

היום לומדים שם עשרות תלמידי "עטרת כהנים" בראשות הרב שלמה אבינר, המכונה האגרגיה הרוחנית הגדולה של גואלי העיר העתיקה.

קול התורה שוב נשמע במבנה העתיק. בארונות עץ כבירים התלויים בישיבה ספרי תלמוד והלכה ששימשו את עמלי התורה באותם ימים של לפני יותר ממאה שנה.

★

עשרים ושמונה שנים מלאו לשיחרורה של עיר הקודש. ודווקא בעת הזאת הולכים ומתעצמים סימני השאלה המרחפים בשמי העיר שחוברה לה יחדיו. החלטת הממשלה לקבל את דרישות הערבים לבטל הפקעות עליהן החליט כבר, ולא להפקיע עוד אדמות בירושלים פגעה בקונצנזוס הלאומי, כי ירושלים תישאר מאוחדת לנצח נצחים.

דרישת ציון

מאת הרב יהושע כ"ץ

א.

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו".

עדיין לא שכחנו, בני הדור ההוא, את שחרור ירושלים העתיקה וסביבותיה, לאחר קרבות גיבורי ישראל – מלווים במלאכי ה' צבאות – ביום כ"ז וביום כ"ח באייר תשכ"ז. נתקיים בנו "כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם" נחלתם – שהפכה ל"נחלת גויים" ובניית, את שטחי יהודה ושומרון ובמרכזם ירושלים עיר קודשנו ותפארתנו. הקב"ה הגיד לנו, ואנו נשמיע בקול, כי לא ליסטים אנו שכבשנוה, אלא "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" (עפ"י מאמרו הידוע של ר' יצחק ברש"י בקטע הראשון על התורה).

ראינו אז לעינינו משהו מעין "פתאם יבוא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים" (מלאכי ג); וחשבנו שהנה ה"עומד אחר כותלנו" ה"מציץ מן החרכים", עומד להתגלות, ו"אור חדש על ציון" כבר מתחיל להאיר.

אמנם חל עיכוב, ומי יודע אם לא אנו שהחמצנו את השעה האדירה – אולי משום שלא היו לנו די זכויות; אפשר משום שלא התעוררנו – מתוך אדמת מלאה – להתחזקות, לעלייה, להיות ראויים ל"ירושלים הבנויה כעיר שחוברה לה יחדיו".

אולם מאז כ"ח אייר תשכ"ז זכינו שהעיר שהייתה "חרבה מבלי בניה" הבזויה והשוממה, השתחררה משעול זרים, ונבנתה כחולקה לתפארה, המקום ממנו "מעולם לא זזה שכינה" – משמש מרכז השראה וחיזוק להמוני בית ישראל. על כך אנו מודים, מהללים ומשבחים.

עם זאת רואים אנו לאורך השנים ובמיוחד בימים אלו, שהעמים לא מוכנים עדיין לקבל את בעלותנו על ירושלים. ואם הפיצו אוזנו כדרים "ארץ ישראל במכנה", נראה שאפשר לכלול בזה גם את ירושלים. הביטו וראו את המאבק הבלתי נלאה כנגד הרחבת הבניה בירושלים, ויהודים מאתנו, פורקי אמונה, המסכימים לרעיון הוד המחריב, שירושלים – כביכול – לא רק שלנו, וזה מעורר דאגה גדולה מהחשש מפני האומות.

מתקיים בנו "וגילו ברעדה" (תהלים ב).

ב.

בימים כהם נשתחררה העיר, מן הסתם יש "סגולה" בזמן (עפ"י רמח"ל) להתעוררות הקשר עם ירושלים והכרנה מימי בניינה המפוארים, ימי עבודת המקדש, ימי מלכות הסנהדרין הגדולה; האחורה – ימי מלכי בית דוד.

מודעים אנו לחשיבות הגדולה שיש לקשרי הזכרון בעבותות אהבה למטרופולין של מלכו של עולם.

בפרק קלז בתהלים "על נהרות בבל" נקבעה סיסמתנו: "אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, תדבק לשוני לחכי אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתי". רש"י כותב שם כי "כנסת ישראל אומרת כך". ומכאן המקור לעשיית זכר לחורבן, ובמיוחד בעת שמחה, העלולה להשכיחו.

ויש להבין, מהי תכלית זכרון זה?

פתרון נמצא במשנה (ר"ה פרק ד וסוכה פרק ג): התקין רבן יוחנן בן זכאי (בדור החורבן השני) ליטול לולב כל שבעה – "זכר למקדש". כמקור לעשיית זכר למקדש – המופיע במקורות נוספים, ביחס לעניינים שונים – מביאה הגמרא פסוק מירמיהו (פרק ל): "כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך נאם ה', כי נדחה קראו לך ציון היא דורש אין לה"! ומכאן למדים "דבעי (=שצריכים) דרישה". כלומר, מביקורתו של ירמיהו (על דור החורבן הראשון) – למדים כי שומה עלינו לדרוש את ירושלים; ומהגמרא המביאה זאת כמקור ל"זכר למקדש" נבין כי דרישת ירושלים היא מטרת ה"זכר"!

ומהי דרישה?

הרמב"ן אומר בבראשית על הפסוק (בפרשת תולדות) "ותלך לדרוש את ה'": "ולא מצאתי דרישה אצל ה' רק להתפלל", והוא מביא כמה פסוקים המורים על כך. הרמב"ן אמנם מדבר על דרישת קירבת ה', אבל ברור שיכולים אנו להרחיב דבריו ולומר שגם דרישת ירושלים משמעותה זהה; בקשת קרבת ה' דרך ירושלים! נמצא שמטרת זכרון ירושלים היא הדרישה אל ה' שיבנה אותה, ושתחזור להיות משכן לשכינה, מרכז לעבודה ולעלייה, מעיין למשפטי התורה.

כאן יש לציין את הפסוק המיוחד "כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחננו" (תהלים קב). פסוק זה הובא בסוף כתובות כמקור למנהגו של ר' חייא בר גמדא, שהיה מתפלש בעפרה של ארצנו הקדושה.

רש"י בתהלים מביא מדרש אגדה: "כשיצא יכניה וגלותו נשאו עמהם מאבני ירושלים ועפרה לבנות להם בבבל בית כנסת". הם ראו בזה "זכר" "כי רצו... את אבניה ואת עפרה".

וכאן נראה לפרש, שכשם שהמילה דרישה משמעותה הפשוטה לדרוש, לבקש בתוקף, הוראתה בתנ"ך לבקש קירבת ה' בתפילה; כך גם המילה "רצו" משמעותה הפשוטה שהיה להם רצון, אבל הוראתה העמוקה היא תפילה. ובכן "רצו עבדיך את אבניה" זכר זהו ל"דרוש את ה'": בקשת חזרת השכינה. וההתפלשות בעפר של ר"ח בר גמדא, ביטוי לצער גלות השכינה והתחנונים לחזרתה.

בכל התפילות, בימות החול, בשבתות ובמועדים, וכן בברכת המזון, אומרים אנו בקשות על בניין ירושלים השלם: על השבת העבודה והחזרת השכינה. נשתדל שלא תיאמרנה מן השפה ולחוץ. כשם שעלינו "לדרוש את ה'" בתפילה, שהיא עבודה שבלב, כך עלינו לדרוש את ירושלים עם כל הלב.

ג.

"ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך על הארץ הטובה אשר נתן לך". "הטובה – זו ירושלים", וכן (עפ"י ברכות מח): "ההר הטוב הזה והלבנון", "הטוב" – זו ירושלים ("והלבנון" זה ביהמ"ק – שמלבין עונותיהם של ישראל). כידוע, כאן המקור לברכה השלישית שבברכת המזון.

מוטל עלינו להכיר בטובה, ולדרוש – בתפילה את ההר הטוב והלבנון, כי ירושלים צריכה דרישה.

אולי אפשר לפרש פסוק (במגילת אסתר) הנאמר על מרדכי – אשר גלה בגלות יכניה הנזכרת – "דורש טוב לעמו" שהתפלל על טוב, על ירושלים. כי ידוע שבניין המקדש הותחל או הופסק בגלל התנכלותם של המן ובניו ורעיהם; ומרדכי דרש אותה – למען עמו. "ודובר שלום לכל זרעו", מרדכי דובר שלום, מסכים דברי שלום, שאיפת השלימות, הבאים ביחד עם תפילתו – דרישתו את "הטוב". וזה מרמז לנו שאין שלום בלי ירושלים, כי שם מקור השלימות לכל זרע ישראל.

בימים אלו בהם "על ירושלים ידו גורל" (עובדיה) עלינו לזעוק זעקה גדולה ומרה לדרוש את ירושלים ולרצות את אבניה, ולדבר על מלוא השלום, שאינו רק שביתת מלחמה, אלא קריבה שלימה אל "מלך שהשלום שלו".

הדורשים את ירושלים בתפילה, ורצו את אבניה ואת עפרה יחוננו – מפני שאיפתם לקרבת ה' דרך העיר אשר בה בחר, להם העוז לדרוש בריש גלי מהאומות ומ"המנהיגים" – תועי דרך בארצנו הקדושה:

אל תעיזו לפגוע לא בקדושתה ולא בשלמותה של מטרופולין של מלך. חזקו בדקה ומלאוה בתבנים של קדושה: תנו לילדים ולילדות לשחק ברחובותיה, שחוק של שמחה וטהרה. תנו לה להיבנות בתנופה אדירה, והיא תתפשט עד למעלה אדומים, וכן מכל רוחותיה, לירושלים רבתי עם.

ויהי רצון מלפני מלך שהשלום שלו שנזכה במהרה לבניינה השלם של ירושלים השלימה, לשלימות העם ולשאיפה שלימה לשלימות הארץ.

את ירושלים אנו דורשים ולירו־שלם – יראה שלימה – אנו מקווים.

(הכותב הוא רב העיר מעלה אדומים)

ירושלים וסביבתה. מתוך מפה מצוירת מאת רבי חיים שלמה פיניא איש צפת. 1875

חיים חמיאל

ביום ירושלים

א

כל שיריו אמץ
אחד בו התנגן –
השיר – ירושלם;
כל שיריו
לספי רגשו
מרד;
אחד לבו שבה,
מתוך.

ב

אחד לבו שבה,
מן השירים,
גחל אש לוחש –
הוא האחד
רוחש:
שיבוא
ויתרונן,
ויחדש.

ג

שיבוא:
ומנגניו ישל,
כל שיכל:
אחד קורא:
הנני:
התניע לשיר
שיר של משורר:
לחשוף רז,
ולצרפו לזר.

ד

משורר,
הוא משורר,
אל שירו חוזר,
אם שנים עברו,
את שירו אוהב:
עת רצונו ימצאלו
ופנה חמה
בלב.

ה

ופנה חמה
לשיר,
כי בא עתו,
רגשו בה להעיר:
פרחי רגשו,
אשו,
ישא
בה להאיר.

ו

להאיר
ימים של חול,
ושבתי –
שירי, זיוו,
למטה שחור העין,
רקיעים תובב,
מעולם ועד
ירושלים.

ז

ירושלם,
עיר ואם,
בה רואות עיני,
את אורות השיר,
שיר מזמור,
מאיר,
אורך,
ליום שבת.

ח

כל שיריו אמץ להתרונן,
אחד לבו שבה בקש להתקן:
שיבוא מי שיבוא וישורר,
מנגנים ישלפו שירו ויצרפו לזר:
משורר הוא משורר אשר שירו חוזר,
ובאש רגשו ישא, יאיר ויעורר;
שיר זיוו למטה שחור העין,
שיר מזמור אור שבתה ביום ירושלים.

מן המצור

מאת בנימין בר"א ריבלין

על שנים עשר החודשים האחרונים של הרב מאיר בר־אילן ז"ל כבר כתב ר' יצחק אריגור ז"ל בספרו "אילן ונופו" (הוצאת מוסד הרב קוק, תשי"ב), חלק רביעי. ארבעת הראשונים מאותם שנים־עשר החודשים היו ימי הקרבות הקשים והמצור הקשה שהיו בירושלים בימי מלחמת הקוממיות בתש"ח. ביתו של הרב בר־אילן ומשרדי המרכז העולמי של המזרחי, שהוא עמד בראשו, היו בירושלים, ובה הוא זז ופעל בכל ימי הקרבות והמצור. רק בט"ו בסיון, אחרי שהיתה הפוגה בקרבות, בא לתל־אביב והשתתף בארבע ישיבות מועצת המדינה הזמנית והיה בהן ראש המדברים בענייני ירושלים, שהיו בידוע יגעים ביותר באותם הימים.

"הטרידה אותו מאוד שאלת עתידה של ירושלים. על פי תוכנית החלוקה של האו"ם היתה ירושלים צריכה להיות עיר בינלאומית... הוא סבל יחד עם כל תושביה את מוראות התקפות הקשות עליה. מאוד חשש לעתידה של העיר וביקש דרכים להצילה מחורבן... לבו היה מלא דאגה מפני האפשרות שירושלים העתיקה תהפך לבירתו של עבדאללה מלך ירדן, גם אם ירושלים החדשה תישאר בתחומה של מדינת ישראל. אך כאשר נתברר לו כי הרוזן ברנדוט, המתווך מטעם, הכריז כי ירושלים תהא ערבית וכי האו"ם לא נקף אצבע למניעת הפגזות העיר, חזר בו מתביעתו זאת, הודה בפומבי בטעותו והצטרף לדרישה להכריז על ירושלים כבירת ישראל" ("הרב מאיר בר־אילן – דמותו של מנהיג", מאת דוד שמש, ירושלים תשל"ט, עמ' 73).

בתיקי תש"ח של המרכז העולמי של המזרחי, המצויים בגנזך הציונות הדתית בירושלים, יש מכתב שכתב יהודי ירושלמי ושמו מרדכי ניימן, בד' בתמוז תש"ח, אל הרב ברלין (שאז עדיין לא שינה את שם משפחתו לבר־אילן), והעתק של מכתב תשובה של הרב ברלין מה' בתמוז תש"ח. היו אלה ימי הקרבות הקשים ביותר בירושלים, והמכתבים נכתבו בוודאי ממעמקי המקלטים בהם ישבו הכותבים וממעמקי הלבבות. שני המכתבים מובאים בזה לפרסום לשם סיפור תולדותיה של ירושלים בימי מלחמת הקוממיות ובעיית חשיבותה ועתידה לעם ישראל וכן לכבודו וזכרו של הרב מאיר בר־אילן שנסתלק לבית עולמו בי"ט בניסן תש"ט, חול המועד פסח, שהיה החג הראשון שנחוג בשמחה לאחר שנסתיימה מלחמת הקוממיות.

א. מכתב ה' מרדכי ניימן אל הרב מאיר ברלין

ב"ה ירושלים ד' תמוז תש"ח

לכב' הרב מאיר ברלין שליט"א, ירושלים

רבנו הנכבד מאד!

מתוך העתונות נודע לי שכב' מתמסר לעניין הצלת ירושלים וגם הקים כבר ועדה מיוחדת לשם זה. לכן הנני מעז לפנות אל כב' בשורותי אלה ואבקש ממנו לקרוא אותן בסבלנות אפילו אם דעותי מתנגדות לדעות כב', כי כתבתי אותן בדם ובדמעות.

עוד הפעם אנו יושבים סגורים ומסוגרים בבית, עוד הפעם מרעישים את העיר, נופלים קרבנות. כבר ביום הראשון אחרי תום ההפוגה נהרגו עשרים יהודים! כל יום מתים הרבה ילדים ותינוקות מיתת־רעב! מספרים מפי רופאי ילדים אחראיים (ד"ר הלנה כגן, ד"ר גרינפלד, ד"ר רוט ואחרים) שהתמותה בין התינוקות מגיעה כבר ל־25% (עשרים וחמשה אחוזים). זה לא היה אף פעם בירושלים, גם לא בזמן הטורקים! אותם הרופאים הודיעו, כפי שמספרים, שהתמותה עוד תעלה, היות ורק לשנים עשר יום יש חלב בעד התינוקות! לא דאגו לאספקה מספיקה, למרות כל ההצהרות וההבטחות וגם אם "האחראים" יכחישו את הדבר: דור שלם של ילדים הולך לאבוד! מה פשעו, מה חטאו התינוקות האלה? מה פשעו ומה חטאו כל תושבי ירושלים שעליהם תבוא הגזירה הנוראה של אבדון בטוח?

כי, למה נלחמים בירושלים? לשם איזו מטרה? על ירושלים שתהיה יהודית? הלא כל מי שמבין את המצב לאמיתו, כל מי שמסתכל רק פעם אחת במפת ירושלים וסביבותיה, יראה שבדרכי מלחמה לא יקום הדבר! אפילו אם נכבוש בקרבות מרים את כל העיר, אחרי קרבנות עצומים, גם אז אין תקוה שירושלים תישאר יהודית, היות וכל הסביבה ערבית. טבעת שלמה של כפרים ערביים נמצאת מסביב (בית איקסה, בית חנינא, אבו דיס, סור בהיר, שועפט, מלחה, עין כרים). ואפילו אם נפרוץ את הטבעת הזאת, מוכנה כבר טבעת שניה ושלישית, וירושלים היהודית תישאר נצורה. ובכן, ישאל נא כב' הרב את קציני ההגנה, אם באמת הם רוצים ומוכנים להילחם למען "ירושלים יהודית". אולי הם יענו שהם יילחמו, כדי שירושלים היהודית לא תהיה ערבית. אבל מי אמר ומי הדיש זאת? הלא בהצעות הרוזן ברנדוט לא נאמר שעל היהודים לצאת מן העיר – רבים כבר עשו זאת – ולהמסיר את החלק היהודי לידי הערבים. אמנם מדובר שם על שלטון המלך עבדאללה על ירושלים וסביבותיה – אבל גם נקבעה אוטונומיה מוניציפלית לאוכלוסיה היהודית. האם נוכל לקוות ליותר? אומרים שאנו צריכים לדרוש ירושלים בינלאומית. באמת, מעניין הדבר שדוקא אלה אשר נלחמו נגד השלטון האנגלי־הנוצרי על העיר מתלהבים עכשיו לקראת משטר בינלאומי נוצרי, אשר בעצם גם הוא יהיה אנגלו־סכסי. מה הם התוצאות של משטר כזה אשר בו תהיה ירושלים מנותקת לגמרי (למרות ההבטחות!) מכל ישוב יהודי, במערב ובמזרח, אי קטן של יהודים בתוך ים של ערבים, אשר הגישה אליה תהיה קשה ותביא בסוף לידי כך שהיהודים יעזבו אותה – כפי שהנוצרים מקווים. איזו אפשרות של קיום והתפתחות תישאר לעיר בלי כל "הינטרלאנד"? האם אין אנו מרגישים את הבוגדנות של העולם הנוצרי, שירושלים ה"בינלאומית" תהיה כעין "מוזיאום" לעמי העולם? האם לשם כך כדאי להילחם, לשם כך כדאי למות, לשם כך כדאי להרעיב תינוקות?

אם כן, אם ירושלים יהודית לא תוכל לקום בדרכי מלחמה מי יודע כמה זמן נוכל עוד להחזיק מעמד?, וירושלים "בינלאומית" איננה רצויה כמטרת־מלחמה, מה נשאר לנו בירושלים? – ירושלים תחת שלטון עבדאללה ואוטונומיה מוניציפלית ליהודים.

אינני יודע מדוע מתנגדים כל כך להצעה זו של ברנדוט. הלא אלה שהסכימו לתכנית החלוקה ויתרו כבר על הישוב הירושלמי – לעולם הנוצרי; מדוע הוא זכה ליחס כזה? האם הוא עמד תמיד לצידנו בצרותינו? האם הוא עזר לנו? האם הוא היה מתנהג אתנו במצב הנוכחי כמו שמתנהגים עד היום, למרות הכל, הערבים בכל ארצות המזרח כלפי אחינו היהודים? אולם, לא רק על יהודי ירושלים ויתרו אנשי החלוקה אלא גם על 15000 יהודים במקומות שונים אשר היו צריכים להישאר במדינה הערבית. מי נתן להם בלייקסכסס את ההבטחה שבראש המדינה הערבית לא יעמוד המופתי וכנופיותיו? ובכל זאת נתנו את הסכמתם! נראה שלפי דעת אנשי הסוכנות בלייק סכסס משטר ערבי אינו כל כך רע! ואם כן, למה הם מתנגדים עכשיו לשלטון המלך עבדאללה? רק מטעמי "פרסטיג'ה"? האם רק בגלל זה עלינו למות ועל ירושלים להיחרב בימים אלה אשר קרובים לט' באב? מי אומר שמשטר המלך עבדאללה צריך להיות רע? מי יודע אם לא על ידי הקשר של ירושלים עם ארצות ערב תבוא פריחה חדשה לעיר וליהודים שלה? אולי תהיה במשך הזמן למרכז מדעי, רפואי, רוחני וכו' לכל המזרח התיכון. אולי תהיה מרכז לכל יהודי המזרח, אשר יעלו בהמונים ירושלימה בדרכי שלום והסכם? אולי נוכל להתפשט מזרחה עד עבר הירדן הלאה? הלא הכל יהיה תלוי רק במרץ שלנו, בכוח הרוחני שלנו, האמץ הנפשי והכשרון התורני, אשר יחזק אותנו שלא נתבולל בין עמי ערב כשם שהתבוללנו באירופה והתרגלנו למעשיהם ומנהגיהם הרעים!

ובכן, למה ההצהרות על מלחמה "עד טיפת־הדם האחרונה" למען "ירושלים יהודית" שאי אפשר להשיגה? למה לא נוציא את המסקנות הנכונות כיהודים דתיים, אשר אינם מאמינים שבקרבתינו הוא חו"ח המשיח? למה לא נעיז להגיד ל"מנהיגים" אשר אף פעם לא ישבו על ירושלים כ"עיר הקודש", שאין כל צורך במלחמה הזאת על ירושלים? למה לא נסכים להצעות הרוזן ברנדוט לפיהן ירושלים העתיקה תחת שלטון המלך עבדאללה עם שלטון מוניציפלי אוטונומי ליהודים? למה נקריב את בנינו ואת בנותינו לפי פקודות הבאות מתל־אביב? למה לא נקח את גורלנו בידינו, כל זמן שיש לנו עוד כוח ועת, ונפנה אל ועדת שביתת־הנשק בדרישה להיזוק? למה נחכה עד כלות כוחנו? הלא בקבלנו את הצעת הרוזן ברנדוט אין אנו נכנעים לערבים אלא לשליח האו"ם?

על הרבנים הראשיים, על כב' הרב ועל אנשי הועדה שלו מוטלת החובה הקדושה לקחת את היוזמה לידיהם, כשם שעשו זאת רבני העיר העתיקה, כי עליהם תפול האחריות בעד כל קרבן שיפול, כל תינוק שימות וכל אשה וזקן שיהרגו בירושלים! הזמן קצר מאוד! הישוב הירושלמי לא יוכל לסבול זמן רב! אל נחכה עד שהשנאה בין הצבאות היריבים תתגבר בקרבות ולא יוותר על נער וזקן! יקום כב' הרב ויקרא לאספת רבנים ועסקנים! יראה לישוב שהוא מתרומם מעל חשבונות קטנים כמנהיג אמיתי, אשר טובת הישוב לעיניו! מאות יתנגדו לו אבל מאות אלפים יאשרו לו ויברכו אותו, כי הציל אותם ממות ואבדון!

ה' ישמרהו ויוליכהו בדרך הישרה והנכונה לטובת הישוב היהודי בירושלים ובכל הארץ!

בכבוד רב
מרדכי ניימן

ב. מכתב הרב ברלין אל ה' מרדכי ניימן

ב"ה ירושלים ה' תמוז תש"ח

אל ה' מרדכי ניימן
ת.ד. 7099
כאן

אדוני הנכבד,

את מכתבו קראתי בתשומת לב רבה, כי אמנם יש בו דברים של טעם אע"פ שלפי דעתי המסקנה שלו לא נכונה. אך גם ההנחות הן במדה מסויימת מגוזמות. השמועה כי ביום הראשון אחרי תום ההפוגה נהרגו 20 יהודים היא כוזבת. עד יום אתמול בבקר, כלומר 4 ימים של מלחמה, היו קרבנותינו פחות מ־20 איש. אבל כמובן כל קרבן בוקע את הנפש וקורע את הלב ולא במספר הדבר תלוי. באשר לתמותת ילדים לא נכונה השמועה כי הרבה ילדים ותינוקות מתים מיתת רעב. אמנם התמותה ביניהם היא גדולה. הסיבה היא לא רק התזונה הקלוקלת כי אם גם התנאים שנמצאים הגדולים עם הקטנים בחוסר אויר ובתנועה מן הבית אל המקלט ומן המקלט אל הבית, וכל זה גורם אשר ההתאמצות נגד מחלות מצויות ושאינן מצויות שיש בקרב כל אדם בריא היא פוחתת. על כן כל מחלה, ביחוד של ילד ותינוק, היא מסכנת. אבל גם בזה גוזמא כשמעריכים ל־25%. מעניין הדבר כי כב' כותב בדבריו, "זה לא היה אף פעם בירושלים, גם לא בזמן הטורקים", ואחד מן הרופאים שכב' מזכיר במכתבו הגיד לי דרך אגב, מצב קשה כזה היה רק בזמן הטורקים. כמובן גם זה לא מרגיע, אבל די לצרה בשעתה, למה עוד להגדיל ולהצטער ולצער יותר מן הנדרש? ענין החלב – זה נכון שהיה מובטח רק ל־12 יום, אבל לא כב' יודע כי הדרך מת"א היא פתוחה גם בימים האלה והרי הוא כי לא יתמו הי"ב יום (ויש עוד שבוע ימים ויותר) ויתקבל שוב חלב לתינוקות.

כאמור אלה הן רק ההנחות, והעיקר מכתבו הלא הוא במסקנה. המסקנה שלו היא להכנע לעבדאללה, וכב' אומר שזה קיים בעצם בפועל, "היות ויש לו וגם לצבאותיו גישה חפשית ולא ליהודים". כמדומני שהימים האחרונים הוכיחו גם לרואי שחורות כי אין הדבר הזה נכון. אין לו ולצבאותיו גישה חפשית ואי אפשר להגיד מאידך גיסא שלנו אין גישה חפשית כלל. אף אם יש להתווכח על זה, כיון שהמושג גישה חפשית הוא דבר יחסי. – לקבוע כי בפועל עבדאללה הוא מלך ירושלים – יש בזה לא רק גוזמא כי אם גם היפך המצב כמו שהוא. כיום הזה ברוב הגדול של חלקי ירושלים אנחנו ב"ה השולטים בכל הטובים, ואין לו לעבדאללה ולא לכמותו שום שליטה ושום שלטון באיזה שטח שהוא.

נכונים הדברים כי המלחמה על ירושלים עיה"ק היתה תמיד מיסות עולם קשה מאד, לרגלי המצב הטופוגרפי, היודעים אנו עוד מימי חורבן הבית את פרשת המצור על ירושלים, אשר חכמינו ז"ל סימנו בביטוי חד וקצר "אראול איותבן". – אבל למה לא נראה את הדברים כמו שהם, כי המצור בימים האלה הוא לאין ערוך קל בהרבה מאשר בימים ההם. ולא עוד אלא שה' הולך בצבאותינו ואנחנו הולכים וכובשים לא רק בתוך ירושלים אף גם מסביב לה, ויש לנו דרכים ויש לנו שבילים, ואין המצור הקיים אפילו בימי מלחמתנו הקשה של התקופה הזאת דומה כלל וכלל לא רק למצור של ימי החורבן כי אם גם לימי מצור בארצות אחרות במלחמות של התקופות האחרונות. אלא שאין להכחיש כי המלחמה היא קשה. אמנם אינני מסכים שאיש המאמין באלקים יגיד, "מי יודע כמה זמן נוכל עוד להחזיק מעמד". – התחת אלקים אנחנו אשר עלינו לדעת מראש כמה זמן? שני החדשים האחרונים גם החזקנו מעמד וגם נצחנו מעבר עד לוד ורמלה ומסביבות ירושלים עד חיפה וצפת, הלא נראו לנו עין בעין כי מתקיים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", האם אני שומע או אני קורא כי יהודי מאמין עדיין חושב כי מטה ידנו, פני מתכסים בושה. אף לא שהגענו לידי כך, כי גם בזמן אשר אומות העולם מודים גם הם כי ידינו תקיפה ואויבינו נוחלים תבוסה, הם הלא רואים רק את הגבלה והמפלה, אנחנו מאמינים בני מאמינים המצוים להאמין בגאולה ולצפות לישועה, אנחנו הננו המגדילים את כחם של שונאינו ומקטינים את ערכנו אנו. ברוך השם שמספרם של אלה הרואים בעבים המנבאים שחורות מצומצם הוא. אלמלא כן לא היינו ראויים הלילה לגאולה.

ואף על פי כן לא יתהלל חוגר כמפתח, ומצווים אנחנו גם במלחמת מצוה לקרוא לשלום, ועל אחת כמה וכמה לרצות שלום במדה המכסימלית, והוי השאלה העיקרית, מה היא המדה המכסימלית לדרישת שלום מצדנו, או יותר נכון, מהי המדה המינימלית שאפשר לנו להסתפק מבלי להלחם. ברי הדבר כי בכל הסיבות והמסובבים את גורלנו בעשרות השנים האחרונות עד היום הזה שאנחנו עומדים בו הראתה לנו ההשגחה העליונה כי חובתנו ויכלתנו להגאל עד כדי שלטון עצמי בארץ קדשנו ומולדתנו, האם ימצא מישהו ויגיד כי אפשר לנו ומותר לנו להסתפק בזכויות של מעוט אצל עם אחר וגם המעוט אשר כמו שהיה לנו בארצות שונות בהרבה תקופות – עלינו לקרוא אחריו מלא כי הוא כנגד בעצם ובסיפור אחת בצור ישראל ובגואלו. וזכויות של מעוט, אפילו מובטחים, אין להם שום ערך לחיים עצמאיים, לא רק בעיני חוגר כי אם גם בעיני רבים. היהדות האירופית אחרי מלחמת העולם הראשונה הוכיחה את זה, חופש אישי בשלטונם של אחרים יש לו אולי ערך כלשהו למי שמסתפק ב"אכול ושתה כי מחר נמות", אבל לא למי שחפץ לראות עם ישראל ותורת ישראל שולטים למבער בארצם הם והמבינים כי של הגלות נוסף להתגבר מאתנו, ותחיית הרוח, התורה והמצוות, הרגש והכח, צריכה להיות במלואה, ואם לא עכשיו אימתי. (כמובן אינני נוגע באמונת המשיח, כי הלא יודעים אנחנו כמה מגדולינו גם בדורות הקודמים וגם בדורות האחרונים חשבו על ימות המשיח בהצאות מבעים טבעיים, ומי יכול להרהר אחריהם, ולאידך גיסא, מי מאתנו אינו יודע שבעצם אמונתנו אין טבע נפרד ומהולם, כי כל דבר הנראה לטבעי הוא מעשה ידי אלקים ויש בזה נסים, אם גלוים ואם נסתרים).

אלא כמובן, גם בזמן מלחמה וגם כשנעשים מאמצים גדולים, צריכים לראות דברים כמו שהם. בעניין זה שונה לפי דעתי עיר קדשנו ירושלים מכל יתר חלקי הארץ. באשר לארץ ישראל כולה או מקצתה השכנתי, ככל אנשי התנועה הציונית, המסרתי בחזקה כי נתאמץ תשיג מדינת ישראל. חשבנו והאמנו באמת למרות כל הלועגים לנו ולאמונתנו המבעים אותנו בלבם או בשפתם או בכתביהם. ואמנם ה' הצליח בידינו. לא כן שאלת ירושלים עיה"ק. אנכי ורבים כמותי חושבים כי אומות העולם אשר הערה עליהם רוח ממרום להסכים למדינת ישראל, אמנם גם בזה בזמן רצון מסויים ואחרי זה קשה להם להתנהג, עדיין לא זכו להבין את זכותנו על ירושלים עיה"ק, על כן בתוך אותה ההצלה לבכות תקוותנו בחלקה של ארץ ישראל הוליכו על ירושלים כעל עיר בינלאומית, ליותר מזה לא התרוממו ולא השיגו, ואם נבוא עכשיו להרהר אחרי החלטה זו ונדרוש כי ירושלים תהי' לנו בלבד, חושש אני ורבים כמותי כי או ידרשו הערבים, אם זה עבדאללה או אחר, לא חשוב, את ירושלים כולה לרשותם, ואו תבוא הפשרה של חלוקת העיר כמו שחולקה הארץ, ואם עבדאללה ישלוט אף בחלק עיר ירושלים ויקרא "מלך ירושלים", יהא זה אסון האסונות ומקור כל הרעות בהווה ובעתיד. ובזה מחולקות דעותינו מן הקצה אל הקצה: מה שכב' חושב לטוב אני חושב לרע מוחלט, ומה שהוא חושב לברכה אני חושב לקללה שאין כמוה. אינני מתכחש של התרבות האירופית, אע"פ דעתי כדברי חז"ל, "או בטולך או בטולי דבר עשר", רק לא במסמים של אנשי ישמעאל הפראים והברברים גם היום, ומכל שכן אם עבדאללה כמו שהוא יש בו גם משום הפראות של ישמעאל ומשום עייצות של הבריטים. טועים הם אלה האנשים החושבים שבינלאומיות זהו שלטון אנגלו־סכסי – לא מניה ולא מקצתיה. גם באו"ם לא האנגלו־סכסים שליטים מוחלטים, אם כי בודאי ידם תקיפה. ואם הגידו חז"ל "צדקה עשה הקב"ה שפיזרן לבין האומות", בתנאים שאנו חיים, הריני רואה צדקה כי גורלנו תלוי בידי אומות המחולקות ביניהן המטרות בדעותיהן, ועל זה נאמר "הבאה להן הבאה לעולם". עיר בינלאומית פירושה הבטחה עצמאית של תושבי העיר ופקוח עליון לדברים הנוגעים אל הבחינה הדתית, וזה הוא המצב הטוב ביותר בימים האלה ובתנאים שאנו חיים בהם. יודע אנכי שרבים חולקים עלי, והם אומרים, מכיון שמצבנו הצבאי בירושלים ומסביב לה הולך ב"ה וטוב, והלואי ולא יסור ה' הטוב מאתנו כל הימים, יש לנו זכות לדרוש ואפשרות להשיג כי עיר קדשנו תהא גם בירת מדינתנו – והלואי ויצדקו הם ולא אני. אבל בדבר אחד אסור להיות מחולקים בדעות – להשגב אף לרגע כי נוכל להסכים ולהכנע לממשלתו של עבדאללה. אפילו אם יהא חסיד שבחסידים מן הערבים, אפשר יהא בממשלתו להתפלל, ללמוד, לאכול ולשתות, ואולי – ספק גדול – לישון בבטחה, אבל בכל עניין שהוא לא לטעום טעם חירות ולא להרגיש הרגש של עצמאות אפילו לא בשטח הרוחני, וחוששני כי גם בגשתנו אל הכותל המערבי נצטרך לשמירות חייליו ולפחד מן ישבע בנו.

המחשבה הזו מה שכב' חושב היא פסולה בתכלית ואסור גם להרהר בה, ועלינו להיות מאמינים וחזקים ולקיים את הכתוב "אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם, כי ה' אלקיכם ההולך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".

וה' יזכנו לראות בגאולת ישראל ובבנין ירושלים וכוננת ציון וביאת גואל צדק במהרה בימינו.

בכבוד וברכה
מאיר ברלין

אליעז כהן

קדושה שלפני

להופיע
קדשה מסתרת
תוכי היכן שהיתה לפנים
– אמר הרב בקול לא לו
בשעת אצירת נשמה כש
שבת איננה רוצה לצאת
אף שמים
מרממים.
שם, ברגע הגבול
ראיתי אחרי עורקיו הנפתחים
של הרב דקל.
מפול קרן שמש אחרונה מכה
זהבים
מפזרים
תוכי היכן שהיתה לפנים
הקדשה. לפני ולפנים
ואני מסתכל
אנה ואנה
אנה ואנה
והרגל כבר שם
מתנפנף

ירושלים ותל אביב – שיר־עם ציוני־דתי מג'רבא

מאת ד"ר ישראל רוזנסון

השיר העממי אינו נזקק ללשון גבוהה ומתוחכמת כדי להביע את האמיתות הלאומיות הגדולות. במילותיו הפשוטות וסגנונו הצנוע נשזרו עולם ומלואו, והחפץ לחזות בעולם יהודי – כיסופים, מאוויים, ערכים ורעיונות – ממעוף הציפור. יעזה אותנו למילותיו וצליליו של אחד משיריו.

שירים עממיים אינם משקפים את נבכי נפשו של היחיד – ילדי רוחו המעולים של העם הם שליחנו בכל תולדותינו. היו לנו יצירות פילוסופיות נשגבות מהם, אך בנתיבות הנפתלות של ההיסטוריה היהודית עודדו מיני הזמר את המסים לנפול ותנוו ליעף כוח. כצפור, הרבה מהם העמידו את ירושלים בראש מעייניהם ותנו לשבועת 'אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני' הנשגבה את הכוח לעמוד בתלאות היומיום. על הרושם שהותיר בנו אחד מהם נבוא לספר להלן.

ידידי הטוב – איש הפיוט, פרופ' אפרים חזן, העמיד לרשותי מילות שיר עממי בערבית יהודית של יהודי ג'רבא, המכונה – 'גאולת ירושלים', שאותו כתב מפי אימו. נביא לקמן את גירסתו העברית (הנוסח הערבי־יהודי מצוי בידי אשמה להעבירו לעיון המעיין המקצועי המוסמך).

מי יאמר לי ירושלים נתמלאה ונבנתה
ורומא נפלה וחרבה
מי יאמר לי בן דוד בא לנו
יקטול וישלך אויבינו
מי יאמר לי בן דוד חזר
יקטול באויבינו וישליך
הבה נלכה לירושלים זו הרחוקה
עיר החכם והצדיק והתורה הדרושה
נבנה בירושלים בשתול (עץ) תפוח
הלואי ירושלים שמחה תמיד
הו תל אביב בלי נדר עלי
תל אביב. אבוא אליך על רגלי

כזאת וכזאת שורתו כאי ג'רבא לפני שנתבססה גלות ג'רבא עתיקת היומין לארץ ישראל. שירה ציונית הסוה חדש וישן – מוטיבים עתיקי יומין ומציאות מפליאה ההולכת ומתחדשת בארץ ישראל.

שיר עממי המשלב ישן בחדש. הישן – ירושלים, החדש – תל אביב. משוררי ג'רבא הבינו שאין 'ירושלים' בלי 'תל אביב'. בני דורות רבים חלמו על ירושלים. בדמיונם צפו שוב ושוב במגדליה ובעיני רוחם, ראו את חומותיה ושעריה. אולם, משום שביקשו רק את ירושלים, היתה זו להם 'ירושלים של מעלה', מנותקת מן המציאות הארצית, שאיננה בגדר האפשר בעולם הזה.

הרב כלפון משה הכהן, מחכמי ג'רבא בדורות האחרונים, הבין היטב את משמעות התפתחותה של תל־אביב כאות ומופת לגאולתו של עם ישראל. ברשימה של סימני הגאולה שמנה בשנת תרצ"ה המעידה על בקיאות מופלגת בנעשה ובמתרחש באותה העת בארץ ישראל, הקדיש סימן מיוחד לתל אביב – "שהתקימות העיר תל אביב אשר היתה מקרוב ממש למדבר שממה וציה ועתה היא עיר מהוללה בתבל וכלה מיושבת רק מאחינו בית ישראל ודרים בה יותר משמונים אלף מאחינו בית ישראל וכולם מתפרנסים בנחת לעתיד מוזהר לה להתקדם בכמה וכהנה."[1]

לירושלים ולתל אביב פנים מנוגדות. נ' אלתרמן, שלא הסתיר העדפה אישית קלה לתל אביב, הציג את המתח שבין העירים בהומור – "אומרים אנשי ירושלים כן, תל אביב היא כתם בגלגל / אין פרופסורים בה בזית / ובאשים בה אין בבלי". ובנגד 'התקפה' זו הוא נחלץ להגנתה – "אבל זאת יש בה משהו..."[2] אולם, את מה שאלתרמן, שאוהב ישראל היה, הצביע בהומור, גילו אחרים במפורש. כך תיאר זאת חוקר עולמה הרוחני של העלייה השנייה – "ירידת חייהם ומאבקם הראשית של אנשי העלייה השנייה היו מושבות יהודה והשומרון (ואחר כך הגליל) ואילו ירושלים היתה רחוקה מהם ריחוק גיאוגרפי רב... גדול מזה היה הריחוק התרבותי והרוחני – בפרנסות, במנהגים, תרבות, מסורות ושאיפות. ברנר, בבואו לראשונה לירושלים כתב את המשפט הקשה – 'ירושלים המתה והמנוולה בבטלניה ובחוליה ובבתוליה. היא היתה בעיניהם דוגמה למופת ליהדות הישנה ממנה נמלטו. גילו בה ציון קשה יותר מאשר בארצות מוצאם והיא נגדה את כל הדחפים שהביאו לעלייתם..."[3] בתאורה את קורות חייו של ברל כצנלסון אחד מבני העלייה שבעלייה (השנייה), שכמעשה חריג בחר לשבת בירושלים, כותבת אניטה שפירא: "אם היה איזור בארץ שממנו הדירו אנשי העלייה השנייה את רגליהם היתה זו למרבית הפלא ירושלים... לא היתה זו תופעה יוצאת דופן באותם ימים. דוגמה שאנשי העלייה השנייה הרבו לגלות רגשנות ריאקציונית' למראה העיר המקודשת במסורת היהודית..."[4]

לא ניטול לעצמנו רשות לשפוט את אנשי העלייה השנייה על יחסם המתנכר לירושלים, מה גם שהיו ביניהם חריגים (ברל' כדאמרן, יצחק בן צבי, ואחרים). ברור שעם חלוף הזמן השתנה היחס לירושלים, והדברים מגיעים להפיכת ירושלים למטרה אסטרטגית מרכזית במלחמת העצמאות, העומדת מעבר לכל שיקול צבאי ומדיני, וזאת, על ידי איש העלייה השנייה – דוד בן גוריון.[5] על כן, אין טעם לבוא חשבון עם אישים שמעולמם המורכב, לעתים המיוסר, צמחו גם פירות יפים לאין ערוך. אולם, הוויכוח עם תפיסת העולם הרואה גאולה ללא ירושלים ממשיך להתנהל בכל עוז, כמוהו גם הויכוח עם השקפה המצטמצמת לגאולה בירושלים של מעלה.

הציונות שאני מאמין בה תובעת את תוכנה האיחוד. כדי לקדש את הכול צריך לשלב את הקודש בחול. וכדי לשלבם צריך להכיר בחול קודש 'טהור' שעוצמת קדושתו מונעת מלהתקרב אליו יהיה מוטל כאבן שאין לה הופכין בקרן זווית ללא יכולת להקרין ולהשפיע, ובהעדר יכולת שכזו יהפוך לזר ומוזר ואף ללעג ולקלס. אני מודע היטב לאופי הכוללני של 'המסלול' המוצג כאן, ולחשש לסתמיות האורב בפתחו המאיים להפכו לסדרת קלישאות, ובכל זאת, אין אלו מליצות בעלמא. פסיעה בנתיב בזה הוביל לניתוקם המוחלט של אותם מאנשי העלייה השנייה מירושלים שהפכה במשנתם ממחוז חפץ לאומי למשא לבוז ולעג. ירושלים הושוותה תדיר לערים אחרות, והיא מופיעה כמרכיב ב'צמדי ערים'. מסתתרת כאן הצעה שכדי לייחד את ירושלים יש להשוותה. השוואה הגיונית מתבססת על ציון הדומה, במקרה זה ערים. על התשתית של 'הדומה' יבלוט גם השונה. מקורות חז"ל הירבו להשוות את ירושלים לרומי או לקיסריה – השוואה ניגודית שמשמעותה – אין קיום לזו בצד זו ("קיסרי וירושלים – אם יאמר לך אדם חרבו שתיהן – אל תאמין; ישבו שתיהן – אל תאמין; חרבה קיסרי וישבה ירושלים, חרבה ירושלים וישבה קיסרי – תאמין" – מגילה ו' ע"א), שכן במובן הסמלי 'מלכות הרשעה' אינה יכולה להתקיים בצד 'העיר אשר בחר ה' בה'.

השיר העממי מג'רבא שבו פתחנו קלט כמובן תחושה זו ('מי יאמר לי ירושלים נתמלאה ונבנתה / ורומא נפלה וחרבה') ממקורות אין ספור, שהביעוה בעבר בדרכים שונות ומגוונות. אולם בהבאת 'ירושלים' בצד 'תל אביב' – "הלואי ירושלים שמחה תמיד / הו תל אביב בלי נדר עלי אבוא אליך על רגלי" היה לפני מספר דורות צד של חידוש! החיבור הזה בין סמלי הרוח והחומר הלאומיים משמר זכר עבר מפואר של עם היושב בארצו ושולט בה, המתפרנס מיגיע כפיו ובונה את אוצרות הרוח שלה. החיבור בין הישן – ירושלים לחדש – 'תל אביב' – סמל פשוט ורב עוצמה לדרכה של ציונות דתית, נוסח בשיר עממי מג'רבא באופן ברור יותר מכל משנה עיונית מתוחכמת. בחיבור הזה הפך הרון עממי מג'רבא להגות דעות רחב לאומי!

הערות

1. 'דרכי משה' לרב כלפון משה הכהן, תרצ"ה.
2. נ' אלתרמן, פזמונים ושירי זמר, ב', תשל"ט, עמ' 88.
3. ר' כנעני, העלייה השנייה העובדת ויחסה לדת ולמסורת, תשל"ו, עמ' 106.
4. א' שפירא, ברל, תשמ"א, עמ' 112.
5. הדבר בלט במיוחד בנחישותו בשאלת הקרבות בלטרון. ראה: א' יצחקי, לטרון – המערכה על הדרך לירושלים, תשמ"ב, עמ' 176–180.

هكذا عن الأصل

התקפלות בלי כפל לשון

מאז החלטת הכנסיה של ממשלת העבודה-מר"צ בעניין ה"שעיית" הפקעת הקרקעות בירושלים, ביום שני שעבר, יש תחושה שהממשלה משתחררת בקלות רבה יותר מכבלים בהם היתה כבולה, לפחות פורמלית. השתחררו מה"כבלי" של הפקעת 535 דונם בירושלים, והטילו את האשמה על הליכוד. לפתע הותרים במרץ, ובלחץ פיזי מתוך של מר"צ להגיש לאסור ערעאת עוד שורה של הישגים עד 1 ביולי. ובערוץ אחר, יש פתאום התקדמות עם הסורים, בשאת הכנסיה הבמעט-מוחלטת לגבי רמת הגולן מלווים שרי הממשלה בהצטדקויות נוסח: הליכוד קבע תקדים עם המצרים, הליכוד מוכן לתת יותר לסורים מאשר אנחנו וכו'.

גם אם בזמן האחרון היו פה ושם מתיחויות מסויימות בין ראש הממשלה לשר החוץ, הרי בימים האחרונים נכבר הרושם שיצחק רבין מובל בידי שמעון פרס ונגרר אחריו. אלה שהשלו את עצמם כי יצחק רבין יעמוד כחומה בצורה למנוע סחף בכיוון שבו רוצה האגף השמאלי במפלגתו – יש להם סיבות טובות לדאגה.

בנושא הסורי אמנם שומעים הודעות משני הצדדים כי יש עדיין חילוקי דעות רבים, גם בנושאים מהותיים. אמנם ראש הממשלה, יצחק רבין, אמר בסוף השבוע כי "עד היום לא אמרנו לסורים מה גודל מחיר השלום". אך בעניינים אלה ראוי להקשיב היטב למה שאומר שר החוץ, שמעון פרס, זה שר המשטרה, משה שחל, הרעיף בשבוע שעבר שבחים על יכולתו וכישוריו היצירתיים. פרס נהג לפעמים לומר דברים שהם בבחינת כפור הם או ריבוע המעגל, דבר והיפוכו בכפיפה אחת. אך למרות שבהופעתו בפני הועידה המתמדת של מפלגת העבודה ביום חמישי האחרון, לא רצה לומר בנושא הסורי דברים שיביכו יותר מדי את רבין, הרי קשה שלא להבין את משמעותם:

הממשלה הנוכחית מוכנה למעשה לרדת מרמת הגולן והיא מוכנה להתקפלות, בלי ערפולים סמנטיים וכפל לשון.

בנאומו אמר פרס הד וחלק: "צריך לפזר את האשליות ולומר את האמת: הישארות על הגולן – פירושה ויתור על השלום". אם סבור מישהו שבעצם אפשר ליישב אמירה זו עם פלפולו הידוע של רבין מלפני שנתיים, שהממשלה היא בעד נסיגה בגולן אך לא מהגולן – הוא אופטימיסט חסר תקנה. פרס אמר בצורה ברורה למדי מה המחיר האמיתי. הוא שב נוקק, כמובן, לתקדים שיצר הליכוד בזמנו בהסכם השלום עם מצרים, ואמר: "אין סורי שיהיה מוכן להיות פחות ממצרי". משמע, הסורים רוצים בנסיגה מוחלטת מרמת הגולן, כמו שהיה בסיני. זה לא כליכך חדש, אך שמעון פרס בכל זאת שלף חידוש: "המחיר שנשלם עבור השלום הוא זה ששילמנו למען השלום עם מצרים" (הציטוט מהעתון "מעריב" מיום שישי).

אז נכון שיש ויכוחים עם הסורים, שקיימים חילוקי דעות בעניין סידורי הביטחון ומהות השלום מבחינה סורית עדיין ממשיכה להיות מעורפלת, ויש עוד הרבה נושאים לדיון. אך מהדברים הגלויים שהשמיע שר החוץ עולה תמונה שקשה שלא לראות אותה כמות שהיא: הממשלה מוכנה לנסיגה מלאה מרמת הגולן. ואם נוסיף לכך את העובדה שלא כל מה שמתרקם בערוץ הישראלי-סורי מגיע לידיעת התקשורת ויש דיונים המתקיימים בחדרי חדרים, תחת מעטה סודיות, הרי שיש מקום רב לדאגה מול המרקות שרוקחת הממשלה והויתורים המפליגים שלה בנושא רמת הגולן.

אפשר לפסם את הציבור בהערכות על גודל הויתור של אסד ועל תחושתו שהוא אינו יכול למתוח את החבל יותר מדי. אך מה יהיה אם אכן יהיה נשיא סוריה מוכן להגמשה מסויימת בעמדתו, הרי ממשלת ישראל הכינה בשבילו את הקרקע לכך: היא התקפלה באופן מוחלט בנושא הנרכב ביותר – רמת הגולן.

י"ש

כינוס כל המתפטרים

במשרד ראש הממשלה מתהלכת שמועה שעומדים לכנס את פקידי המשרד שהתפטרו, מאז שראש הממשלה יצחק רבין נכנס לתפקידו. כל אחד מהמתפטרים יספר את סיפור התפטרותו. החל ממנכ"ל המשרד שמעון שבס, מזכיר הממשלה אליקים רובינשטיין, ועד אורנן הפקידים. מנחים, שבכינוס ישתתפו עשרות אנשים, והסיפור של כל אחד מדוע התפטר יהיה מעניין מאד, בייחוד למי שיכתוב אי פעם את ההיסטוריה של רבין כראש ממשלה.

ההתפטרויות האחרונות, המעורבות, עוסקות בדובר מערכת הבטחון, עודד בן עמי, וסגנית. הדובר במשרד ראש הממשלה, ליגרה שמעון, לאחר שרבין מינה את עליזה גורן, לשעבר הדוברת של דוד לוי. סיפור ההתפטרות הוא בעל אופי פוליטי.

מתברר כי הרקע להתפטרות הוא דרישתו של רבין שהדוברים יעסקו גם בדוברות מפלגתית, ולא רק בדוברות מדינית. הוא בחר את עליזה גורן, משום שהיא הסכימה לעסוק גם בשטח זה. לרבין חשוב עכשיו השטח המפלגתי, ככל שמתקרבת שנת הבחירות. דוברים מקצועיים, כדוגמת עודד בן עמי, לא רצו לעסוק בשטח המפלגתי. על אף שהצטיין כדובר מדיני, נאלץ בן עמי להתפטר בגלל עמידתו על העקרון שדובר ראש הממשלה לא צריך לעסוק בעניינים מפלגתיים. זהו סוד ההתפטרות. גם סיפור זה ייכנס לספר הזכרונות של המתפטרים.

ארי

★

הסוס והשוקת

ראש הממשלה יצחק רבין למד בבית הספר החקלאי כדורי, בימים שהאורווה היתה חשובה יותר מסככת המכונות והאויל והרביית העבודות בוצעו בעזרת סוסים ופרדות. גם שר החוץ שמעון פרס מתגאה בכך שעבד מעט בחוות בקבוץ אלומות ויש להניח שהוא יודע מהי פרה.

למרות עובדות אלו, שניהם – רבין ופרס – לא למדו מה זה בעלי-חיים. את הסוס או את הפרה אפשר להביא לשוקת. אבל אי אפשר להכריח אותם לשתות. לא למדו שהפתגם הזה מתייחס גם לבני אדם. שניהם עושים מאמצים רבים ומוכנים לוותר על כל הגולן, לסגת מעמדות מבוצרות וברורות לישראל, רק כדי להביא את אסד לשיחות שלום. ואם יביאו אותו האם הוא חייב לשתות? קודם מותרים "ואחרי כן

תצפית

צריכים לבלוע לא רק צפרדעים אלא גם מלחמה בתנאים אסטרטגיים נחותים כפי שכבר התנסנו מחולה בצפון ועד דרום הכנרת.

יהודה אריאל

★

סגול בגולן

לא פעם שרתי בפריחה את שבחי הגולן. אני עושה כך במרוצה לי אפשר כל מיטל בחבל ארץ קסום ויפייפה זה. הרשו לי לעשות זאת שוב. מגיע לגולן – מגיע גם לנו. במיוחד כשהאמריקאים לוחצים עלינו להחזיר את הגולן לאסד.

הייתי שם בשבוע שעבר – חוויית היופי שהודיתי מלווה אותי עדיין בכל רחובותיה האפרוריים של תל-אביב. כרגע – צבעי הצהוב של האביב המוקדם התחלפו על מורדות הגבעות בגולן בסגול עמוק. אין לי השכלה בוטנית לצערי ולא ידוע לי שמם של הפרחים הסגולים הללו, הצומחים בשורות. אבל כל מי שאינו עיוור צבעים – נעצר ומתפעם מול הגוון העמוק והנפלא הזה, שמוסיף רק נופך אחר מרבים לקסמיו של המקום. ועוד ראיתי – שדה תמניות פורח (חוויה כשלעצמה) ואת החרמון עדיין מכוסה ברצועות של שלג צחור, ומטעי דובדבן עמוסי פרי (עכשיו עונת קטיף הדובדבנים) – מה אגיד לכם, שווה לנסוע צפונה, לנשום עמוק את האוויר הצלול ולתת בהזדמנות זו טפיחות שכם של עידוד לאנשי הגולן בקצרין, בחיספין, במרום גולן, ברמת מגשימים, כחד גם, בקשת, ואפילו סתם לעצור טרקטוריסט בצד אחד מכבישי הגולן ולזרוק לו "יישר כוח".

בגולן זקוקים בהחלט לעידוד הזה – וגם אנחנו זקוקים לו.

בת שלום

★

מן המעיין

"ואיש את קדשיו לו יהיו" (במדבר ה', י') אמר רבי יונתן: כל שיש לו תרומות ומעשרות ואינו נותנם לכהן, סוף שצריך להם שנאמר "ואיש את קדשיו לו יהיו" ואמר ר' נחמן בר' יצחק: כל מי שיש לו תרומות ונותנם לכהן, סופו שמתעשר שנאמר: "איש אשר יתן לכהן לו יהיה".

(ברכות סג, א')

תקשורת בלתי מאוזנת

לאחרונה מסרו בגלי צה"ל על חגיגה של הכנסת ספר תורה בקרית ארבע על שמו ולזכרו של ברוך גולדשטיין. גם עורך התכנית, הגם הקריין וגם השדרנית שידיעתה מקרית ארבע כולם אמרו לא גולדשטיין סתם אלא הרוצח גולדשטיין.

באותו יום דיברו בגלי צה"ל או בקול ישראל על "המהנדס" יחיא עייש, שדמי הנקיים שנשפכו ברח' דיזנגוף ובבית ליד תלויים בו. לקרוא לו יחיא עייש סתם או המהנדס יחיא עייש ולא הרוצח. וכן נוהגת התקשורת האלקטרונית וכן הכתובה ברוצחים הערבים האחרים, הקודמים רק מחבלים ולא רוצחים.

כנראה זו הוראה מגבוה להקדים לשמו של גולדשטיין את הכינוי רוצח, תום שגב ב"מילון התקשורת" שלו התעלם מכך.

ד"ת

★

מועצות הפועלים "על הכוונת של רמון"...

ביקורו האחרון של יו"ר ההסתדרות ח"כ חיים רמון, במועצת פועלי תל-אביב, נוצל על ידו להוכיח את מזכירי ועובדי המועצות הללו...

"הגיע המבחן האמיתי. מועצות פועלים שלא יצליחו לארגן מקומות עבודה, לא תהיה להן זכות קיום" – אמר רמון.

ממזכירי מועצות הפועלים תבע לא מכבר חיים רמון לפעול לגיוס חברים חדשים, לאחר שמעמד הארגון של ההסתדרות החדשה לא הוכיח עצמו. כמו כן הוא תובע מהם להתמסר לגביית "דמי הטיפול", שבאו במקום המס האחיד.

תחושת מזכירי מועצות הפועלים היא, שהם נדרשים "מעל ומעבר" כדי להבטיח את חיותה של ההסתדרות, הגם שהמוכח שללא אותה זיקה שבין ההסתדרות לקופת החולים, קשה להבטיח חיים!

ח – פ – ן

★

הסמכות העליונה

- מי הסמכות העליונה במדינה? הכנסת? הממשלה? בית המשפט העליון?

- טעות. הסמכות העליונה במדינה הוא טומי (יוסף) לפיד בשבועו על כס פוליטיקה. מגרום כמאו הוא פוסק, קובע, חורץ ומחלק מתמאות וציונים. והוא עוד עושה זאת כאילו הוא מדבר בשם הימין. ואיך הוא מדושן עונג בחלקו את הציונים...

ל' ס'

ארגון "יד לאחים" נגד מתנדבי חו"ל המטיפים לנצרות

מאת מולי מוקרש, כתב עתיים

פניה למוסדות הממשלתיים להרחיקם מהארץ של מספר מתנדבים שהגיעו ארצה לסייע לזקוקים, במסגרת התנדבותית, הועלתה על ידי ראשי ארגון "יד לאחים", שלטענתם אספו מסמכים שיש בהם כדי להוכיח, שבמסגרת עבודת התנדבותם, חלקם עוסקים בהטפה לנצרות.

אנשי המחלקה למעקב אחר פעילות מיסיונרית בארץ ב"יד לאחים" קיבלו, לדבריהם, מסמכים שונים ובכלל זה קשישים חוקים, הקיבלים על פעילות מיסיונרית. בין השאר הוצגה בפני הפעילים קלטת בה מושמעת הטפה גלויה לנצרות של אחת המתנדבות.

לפעילי "יד לאחים" נודע לדבריהם, כי תעמולה מיסיונרית מבוצעת גם בשכונות החרדיות בירושלים בעיקר בגבעת שאול וקריית משה.

בהתייעצות עם רבנים וגדולי תורה נקראו הפעילים הללו במפורש לשרוף "ספרי קודש" ושאר חומרי תעמולה המופצים והנכתבים על ידי המיסיונרים. אולם לתושבי השכונות מייעצים פעילי "יד לאחים" לפנות, בתחילה בצורה אדיבה, למיסיונרים שיעזבו את תחומי השכונות החרדיות. האמנם, באותה רוח כי אלה עוזבו את האזור.

אמונה

חיפה: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.95 יתקיים, אי"ה, מפגש עם עולים מחבר העמים, אתיופים וישראלים בבי"ס ממ"ד עציון דוד לבנים 101.
בתכנית:
הרצאה – ירושלים עיר שחוברה לה יחדיו – ד"ר צבי שפר
עבודות יצירה על ירושלים – גב' תקוה חבובה
כיבוד קל.

אשדוד: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.95 יתקיים, אי"ה, טיול לעולים אתיופים ופרסים לנדי-גלים בשעה 16.00.
בתכנית: ביקור בבית העדות, במוזיאון הראשונים של המשק, וענפי המשק – הסבר ע"י הר' אסתר אונגר.
כיבוד קל.

פתח-תקוה: ביום שני כ"ט באייר תשנ"ה 29.5.95 יתקיים, מפגש עם עולים מחבר העמים בבית חגי בשעה 17.00.
בתכנית: הרצאה – חג השבועות – ומקומה של ירושלים – גב' דינס איזנלים.
כיבוד קל.
מארגנת: הגב' ברכה שטרנברג.

רעננה – כפר-סבא – הרצליה: ביום שלישי א' בסיון תשנ"ה 30.5.95 תתקיים, אי"ה, סדנא אזורית למתנדבות בקליטת עליה בשעה 17.00 במועדון אמונה, רח' אחוזה 186.
מנחה: הגב' פרומה קפפר.
מארגנות: חנה בריזורין, לבנה אייקביץ ומרגלית צדרבאום.

רשת מלונות פורטה בישראל מציעה מלון יוקרתי במרכז ציריך

קבוצת ראפי, בעלת מלונות פורטה בישראל, מציעה לנוסע הישראלי, מלון יוקרתי במרכז ציריך במחיר מבצע.

רפי הראון, בעלים מלונות פורטה בישראל, מסר כי המלון מספק חינם הסעות לשדה התעופה האליה.

סכסוך עבודה במקורות מיום א'

מאת כתב עתיים

תל אביב, – סכסוך עבודה ב"מקורות" ייכנס לתוקפו ביום א', לאחר שהמגעים לחידוש הסכם השכר לשנים 96-95 בין נציגי העובדים וההנהלה הגיע למבוי סתום.

נמסר, כי תוקפו של ההסכם הקודם פג בחודש דצמבר 94', והסכם הדרש השיב העובדים, 2000 במספר, הצטרפו להסכמי השכר במיגזר הציבורי. ההנהלה מתנגדת. האיגוד המקצועי בהסתדרות אישר את השביתה.

אוירה חיובית

השבוע בבורסה

היתה עליה קלה בתשואות כתוצאה מגידול בהיקף ההנפקות של סדרות המק"מ. בסוף השבוע הגיעו התשואות לכ-13.85% (שערי שבוע ד' היו מעל 14%) בסדרות הארוכות, לעומת כ-13.7% בשבוע שעבר.

ומה צפוי בהמשך?

ראשית עלינו להסתכל על שוק המניות מזוית, גבוהה יותר – כ-182-185 נק'.

אמנם הנר"מ עם סוריה כנראה יתחדש, אך כרגע אין אפשרות לדעת כיצד יסתיים ולאלו משברים ייקלע או יגרום.

הדולר, שרשם התאוששות מרשימה בחודש האחרון העניק יתרון למניות מוסות הייצוא, לבורסה בארה"ב ולמניות הישראליות – רשם נחיתה חזקה לאחר סגירת שבוע המסחר בישראל, כתוצאה מצמצום בסחר של ארה"ב והחששות ממיתון, ומחק את כל התיקון שהיה במהלך החודש האחרון לאחר תקופה ארוכה של שפל. בזמן כתיבת שורות אלו נסחר הדולר בעולם ברמה של 1.388 מ"ג לדולר, לעומת 1.45 לפני שבוע, ו-84.25 לעומת היאן. ירידה זו גרמה כבר לירידה במדד הארה"ב/נג, ולירידה של כ-0.25% בממוצע במניות הישראליות.

ההשקעות הבורסאיות של חלק גדול מהחברות צריכות להציג תרומה חיובית בדו"חות הכספים המתפרסמים, אך יש להבחין בין רווח מפעילות עסקית לרווח מהשקעות בבורסה, תוך התייחסות לאופי החברה ועיסוקה.

לנתונים הנ"ל יש להוסיף את הגידול בקצב הנפקת האג"ח, אשר משפיע על התשואות ומהדד ביום ההון, למרות שהביזור עדיין שלילי – כל זאת במצב של פדיונות בקופות הגמל ובקרנות הנאמנות, ולמרות הצמצום בפדיונות אלה.

האינפלציה ירדה מדרגה, אך כרגע נראה כי הזהה השפעה למתרחש בשוק של הדולר, שעלה במהלך החודש מאי, ונפל אך ליום שישי (ייתכן נפילה זמנית), וההשפעות עונתיות – בתוך נוק חורף וכעת נוקי קיץ.

בסיכום, חלפנו על קו ה-180 נק', במהלך מורכב בו פעילים משקיעי חוץ כשהכסף הישראלי המגני בעבודת המתנה. בנתונים הנ"ל יש הן החיוב והן השלילה ובקצרת הטווח תקבע את הכיוון בהמשך, ולכן יש לנקוט אמצעי הזהירות.

כתבת קשר בנק המזרחי, אבה גילדות עה"ר

שבוע המסחר האחרון שנפתח בחששות, שינה כיוון בשלושת ימי המסחר האחרונים ורשם עליות שערים נאות. עליות שערים אלו היו השבוע גם למניות הנר"מ, אך היצור במניות אלו נמשך. בסוף השבוע גבר קצב העליות הגם מקורת האופציות ביום חמישי לא יצרה מערבולת מבושפת, והשוק המשיך לעלות עם מחזור שהתקרב ל-148 מליון ש"ח.

תרמו לעליות השערים – התעשות הכללי (בעיקר) למניות מוסות יצוא, הדו"חות שברובם כרגע נראים לא רע, ובעיקר התחושה כי הנר"מ עם סוריה נולך מתברר, וכל אלה גברו גם על שוקמי אופציות המעו"ף בהגעת הבורסה לכיוון מדד של 185 נק'.

בסיכום שבוע המסחר עלו מניות המעו"ף ב-4.36% לרמה של 184.91 נק', מניות המשתנים עלו ב-4.44% לרמה של 181.91 נק', ומניות הנר"מ עלו ב-1.9% בלבד לרמה של 136.83 נק'. המניות הישראליות עלו השבוע ב-3.1% ומדד (ISX) עומד על 135.01 נק', לאחר ירידה של רבע אחוז בלילה שלאחר סגירת הבורסה בתל-אביב.

שוק אגה"ח

באגה"ח צמודות המדד היו השבוע היצעים וירידות שערים באגה"ח הארוכות, ולעומתן באגה"ח הקצרות והבינוניות היוותה מגמה של יציבות ונטייה לעליות קלות. אפיק זה מושפע ויושפע בעיקר מקצב ההנפקות, מצב קופות הגמל, מחיר הכסף במשק והתחזיות למדד המחירים.

באגה"ח צמודות הדולר הייתה מגמה מעורבת בהתאם לתנודות בשער של הדולר בעולם.

באפיק השיקלי שאינו צמוד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
לפי תקנה 22 (ג) לתקנות התכנון והבניה (בקשר להיתר תנאיו ואגרות) תש"ל 1970
הריני מודיעים בזאת כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו על תוספת בניה ברח' שבתאי 19 גוש 6135 חלקה 70 (חלק)
כל מי שיש לו זכויות בבנין האמור לעיל והמתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצרוף נימוקים בכתב, לועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.
מבקשן

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
לפי תקנה 22 (ג) לתקנות התכנון והבניה (בקשר להיתר תנאיו ואגרות) תש"ל 1970
הריני מודיעים בזאת כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל אביב יפו על תוספת בניה ברח' תרדיה 20 גוש 6135 חלקה 71 (חלק)
כל מי שיש לו זכויות בבנין האמור לעיל והמתנגד לבניה עליו להודיע על כך, בצרוף נימוקים בכתב, לועדה המקומית תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו.
מבקשן

מדינת ישראל
בית הדין הרבני האזורי
אשקלון
כ"ב אייר תשנ"ה
22/05/95
[illegible]
בכבוד,
הרב אברהם שיינר
המזכיר הראשי

שערים יציגים ל-25.5.95	
סל המטבעות	3.4937
דולר ארה"ב	3.0280
מארק גרמני	2.1156
לירה שטרלינג	4.7797
פרנק צרפתי	0.5965
ין יפני (100)	3.5130
גילדן הולנדי	1.8912
פרנק שוויצרי	2.5477
כתר שבדי	0.4126
כתר נורבגי	0.4764
כתר דני	0.5416
מארק פיני	0.6921
דולר קנדי	2.2169
דולר אוסטרלי	2.1730
רנד דרום אפריקני	0.8190
פרנק בלגי (10)	1.0291
שילינג אוסטרי (10)	3.0053
לירה איטלקית (1000)	1.8280
לירה אירית	4.8707
פזטה ספרדית (100)	2.4460
יחידת מטבע אירופית	3.9076
דינר ירדני (שערי כסף)	4.3755
לירה לבנונית (10)	0.0184

נרשמו לנישואין

המועצה אזורית לב השרון

שמור חן בן דוד רווק שער אפרים; רוגמא עופרה בת שלום רווקה מושב עמקא 25.
דניאל מיכאל בן יוסף ז"ל רווק אילת; יפת רינת בת יצחק רווקה אילת.
לנג צבי בן מאיר ז"ל רווק נורדיה; ספן בירה רוסה בת אליאס רווקה ת"א.
כהן הצרון בן מנסור רווק ראש העין; דהרי הודה בת זכריה רווקה שער אפרים.

הרבנות הראשית חיפה

קוסטינסקי יצחק בן חיים רווק ישראל טירת הכרמל; רודין מרים אירית בת אברהם עמנואל רווקה ישראל חיפה.
אזולאי יוסף בן יהודה רווק ישראל חיפה; גבאי סיגלית בת דניאל רווקה ישראל חיפה.
אורן חנן בן יחיאל רווק ישראל חיפה; גרשי אופירה בת טופס רווקה ישראל חיפה.
גרינשטיין יהודה בן לוי אלמן ישראל חיפה; אליאב עופרה דבורה בת זאב רווקה ישראל חיפה.
ברשון אברהם בן יוסף רווק ישראל חיפה; אסיאס מירב בת מאיר רווקה ישראל חיפה.
פיינר בנימין בן רפאל רווק ישראל חיפה; אור מיכל בת נח רווקה ישראל חיפה.
שאול עזרא בן עבד רווק ישראל חצור הגלילית; נתיב ענבל בת גיל רווקה ישראל חיפה.
נקב ישראל בן דוד גרוש מרוקו חיפה; נקב בלוריה בת יהודה גרושה ישראל חיפה.
קליין בנימין זאב בן נפתלי רווק ישראל חיפה; פרקש מרים בת זאב רווקה ישראל חיפה.
הראר אייל בן מבורך רווק ישראל ק' ביאליק; קצב רויטל בת אברהם רווקה ישראל חיפה.
איגליס איגור בן סטניסלב רווק ברה"מ ק' ביאליק; מיטניק לודמילה בת איליה רווקה ישראל חיפה.
גבריאלי עוזי בן אפרים רווק ישראל חיפה; בלעיש סמדר בת רפאל רווקה ישראל חיפה.
וייס אברהם בן עמנואל גרוש ברה"מ מעלות; קרסנופולסקי סופיה בת מיכאל רווקה ברה"מ חיפה.
נחום ויקטור בן יוסף רווק ישראל ירושלים; קריספל טלי בת עמרם רווקה ישראל חיפה.
כהן יצחק בן יוסף רווק ישראל תל אביב; גולדשטיין אסתר בת סבריה רווקה ישראל חיפה.
גולדיין גבריאל בן שמואל גרוש שווייץ חיפה; לרנר מלכי בת בורנר יעקב גרושה ישראל חיפה.
כהן בנימין בן יוסף אלמן רומניה חיפה; מלצב וזה בת פרנקיטה סמיון אלמנה ברה"מ חיפה.
שניידר יוסף בן יעקב אלמן פולין חיפה; מגלניה רווה בת שבח פנויה ברה"מ חיפה.
גביז אשר בן ניסים רווק ישראל ק' אתא; אמסלם זיוה בת יחיא רווקה ישראל חיפה.
ולדצקי רוד בן מיכאל רווק ברה"מ חיפה; פרידמן אלינה בת אנטולי רווק ברה"מ ק' ביאליק.
ינאי נפתלי בן יחיאל גרוש ישראל כרמיאל; ליברמן רווה בת נח רווקה ישראל חיפה.
פינקלמן עופר ברוך בן גרנון רווק ישראל חיפה; גולני רויטל רחל בת זבולון רווקה ישראל חיפה.
אדרי יחזן בן יעקב רווק ישראל חיפה; יהודיב ליאת בת חגי רווקה ישראל חיפה.
כהן משה בן רפאל רווק ישראל חיפה; שטייגברג יפית בת שמעון רווקה ישראל חיפה.
ווזבלסקי אמיר בן מרדכי רווק ישראל חיפה; שולץ תמר בת יוסף רווקה ישראל חיפה.
שקדי ניר בן דוד רווק ישראל חיפה; צוקרמן ליאת בת חיים רווקה ישראל ק' ביאליק.
מכתם מאיר מישל בן יהודה רווק ישראל חיפה; ברגר צביה בת מקס רווקה ישראל חיפה.
חמיאס יוסף בן יעקב רווק ישראל חיפה; קדני סליה בת ראובן גרושה ישראל חיפה.
דרייר זאב בן מיכאל רווק ברה"מ ק. ביאליק; לייבוביץ זהה בת גרשון רווקה ברה"מ חיפה.
דקל מאיר בן אריה רווק ישראל חיפה; נקר בול אירים בת עובדיה רווקה ישראל חיפה.
קפלן בנארי בן יפים פנוי ברה"מ חיפה; מגרדיצקי ילנה בת אנטולי פנויה ברה"מ חיפה.
אינשטיין ישראל משה בן ראובן רווק ישראל ק' ביאליק; מבשה חוה בת בצלאל רווקה ישראל חיפה.
גודמן איתן הזרון בן לאביר סמגלי רווק ישראל חיפה; בן שמחון עדי בת אליעזר רווקה ישראל חיפה.
בלדר אבי בן פנחס רווק ישראל חיפה; מיכאלי לאורה בת אפרים רווקה ישראל חיפה.
אלון שלום בן רפאל רווק ישראל חיפה; דהן מיכה בת אהרון רווקה ישראל חיפה.
שורץ מרדכי בן קיל רווק ישראל חיפה; פרנקו בלה בת יעקב רווקה קולומביה ק' ים.
כספי עמיר בן הני רווק ישראל חיפה; קפטנסקי מרה בת דן רווקה ישראל ק' ביאליק.
ריבקן יובל בן יעקב רווק ישראל חיפה; זיול היה בת אפרים רווקה ישראל ירושלים.
בילד רודולף בן יעקב רווק ברה"מ נצרת עילית; דעגנסקי רוזה בת סמיון רווקה ברה"מ נצרת.
אבשלום אילן בן שליט רווק ישראל חיפה; קרימי תמר בת פליקס רווקה ברה"מ פרדס חנה.
פרפליק מיכאל בן מיכאל רווק ברה"מ חיפה; חלשביל לאה בת יעקב רווקה ברה"מ נצרת.
זורקאל יוסף בן יעקב רווק ישראל חיפה; גולדשטיין רונית זהבה בת לאון רווקה ישראל ק. ביאליק.
בן חיים אליהו בן יוסף רווק ישראל חיפה; בליל מרים בת אביל רווקה ישראל חיפה.
ספקטור דוד בן אברהם רווק ישראל קיבוץ גאות מרדכי; אבני סיגל בת שלמה רווקה ישראל כפר סבא.
חזות עומר בן עמוס רווק ישראל קיבוץ בבא הבה; לנאמר מבכי בת אליעזר רווקה ישראל קיבוץ כביר.
מאור תומר בן שלמה רווק ישראל חיפה; בן חיים יקלה בת יגאל רווקה ישראל חיפה.
הדד יאיר יוסף בן פנחס רווק ישראל ירושלים; סלמר לינור לאה בת איתן רווקה ישראל חיפה.
אלגריסי נסים דוד בן חיים רווק ישראל חיפה; בוחבוט ישה בת אהרן רווקה ישראל חיפה.
מנו אלי בן ארמנד רווק ישראל חיפה; אופרי אושרת בת משה רווקה ישראל חיפה.

המועצה הדתית אשקלון

גולייב בוריס בן יאיר גרוש ברה"מ קרית גת; גוז סבטלנה בת יעקב גרושה ברה"מ קרית גת.
מאייב בוריס בן סלומון רווק ברה"מ אשקלון; קימלן אירינה בת מיכאל רווקה ברה"מ אשקלון.
שוקרון יעקב בן נסים רווק ישראל אשקלון; תשובה לימור בת מאיר רווקה ישראל אשקלון.
איגולניקוב איגור בן ולדימיר רווק ברה"מ קרית גת; ולמנוב פולינה בת אנטולי רווקה ברה"מ קרית גת.
בקרמן ולדימיר בן אהרן רווק ברה"מ אשקלון; ליפשיץ סבטלנה בת גריגורי רווק ברה"מ אשקלון.
ארזואן אברהם בן מאיר רווק ישראל אשקלון; חזן לאה בת יוסף רווקה ישראל אשקלון.
עבאדי יעקב בן יהושע רווק ישראל קיבוץ מסילות; עשאל יאה בת דוד רווקה ישראל קיבוץ גבר עם.
סימני מנצור בן יחיא גרוש אירן אשקלון; סמוכה אביבה בת יפתה רווקה ישראל אשקלון.
מליחי מני בן זכריה רווק ישראל אשקלון; גיבלי דפנה בת רחמים רווקה ישראל נתניה.
ברוך רמי בן יונה רווק ישראל מושב ברכיה; נגר הדסה בת אברהם רווקה ישראל אשקלון.
פסקל לאוניד בן סימכה רווק ברה"מ אשקלון; רודיבצקי סבטלנה בת ומטרי רווקה ברה"מ אשקלון.
אדזיאשוילי אברהם בן יוסף רווק ברה"מ אשקלון; פיצחצוה ריאנה בת יעקב רווקה ישראל אור יהודה.
בניבר בוריס בן מיכאל רווק ברה"מ אשקלון; ברנר מרינה בת אלכסנדר רווקה ברה"מ אשקלון.
עמרם נועם-יעקב בן משה רווק ישראל חו"ל; גליר חנה בת פיליפ רווקה אנגליה חו"ל.

המועצה הדתית אליכין

זכי בן יחיא ז"ל תימן רווק אליכין; מליקה (שולה) בת יוסף ז"ל עמר רווקה מושב נורדיה.
יואב בן שלום חשאי רווק אליכין; סיגלית בת לוי צור רווקה נתניה.

לשכת הרבנות בית-שמש

אליעזר בן פרץ דוד ז"ל רווק ישראל בית שמש; קוטי בת מורלי מרקו רווקה ישראל בית שמש.
אריה בן עמרם פרץ רווק ישראל בית שמש; סוניה סעדה בת אברהם בן שטרית רווקה ישראל בית שמש.
עמי בן מקיס יעקב רווק ישראל בית שמש; מירב בת יוסף נאמר רווקה ישראל מושב אודסמן.
גיורא בן מרדכי רחמים רווק ישראל מושב זכריה; אורנה בת הרדי גמליאל רווקה ישראל בית שמש.
נסים משה בן סבג מכלוף רווק ישראל בית שמש; קרן בת ליאון חיות רווקה ישראל מושב זנוח.
יגאל בן דוד חזן רווק ישראל בית שמש; אליה בת כהן דוד רווקה ישראל מעלה אדומים.

הרבנות הראשית והמועצה הדתית לתל-אביב-יפו והמחוז

ברוכים אברהם בן שלמה רווק ישראל ת"א: עוגר אליאל (אסתר) בת ברוך רווקה ישראל ת"א.
שביב עין גורן בן שמיר רווק ישראל ת"א: גיבצי (גאציאבי) אביבה (חביבה) בת יחזקאל רווקה ישראל ר"ג.
מגיד צפריר בן אליעזר רווק ישראל הוד השרון; אזואלוס ביאטריס בת עמרם רווקה צרפת גני תקוה.
שבעון אשר בן שאול רווק ישראל ת"א: רונן (שעלן) שלומית בת אברהם רווקה ישראל בת ים.
בן אברהם (מכלוף) יעקב בן שלמה רווק ישראל ת"א: צאוולד הגית בת משה רווקה ישראל הרצליה.
חיון עידו דוד בן לולו רווק ישראל ת"א: אוחיון הדרית בת רפאל רווקה ישראל ת"א.
אטולבגי אריאל בן יואל גולד רווק ישראל ת"א: ... אילת השחר בת דוד רווקה ישראל ת"א.
מכן יורם בן אליהו רווק ישראל ת"א: ברקשטיין הלית בת אברהם רווקה ארה"ב ת"א.
רוזנבלט ישראל בן משה גרוש ישראל ת"א: ישראלי רליה בת ישראל רווקה ישראל ר"ג.
גרצבורג בן ציון בן אודי רווק ישראל ת"א: כנפי תמר בת דוד רווקה ישראל ת"א.
בוקס איתן בן מרדכי רווק ישראל ת"א: זליג ספיר בת ליאון שמואל רווקה ישראל ראשל"צ.
אדרוקי אליעזר בן יצחק רווק ישראל ת"א: בכר לבנה בת נסים רווקה ישראל ת"א.
שורץ גל בן אדריאל רווק ישראל ישראל: ברוח מיכל רחל בת עמוס רווקה ישראל ת"א.
כהן (כאורי פרידי) אילן בן ברוח (ברוך) רווק ישראל ת"א: אלמליח הלל בת רפאל רווקה ישראל דימונה.
קיקנר מיקל (מיכל מיקי) בן יוד רווק ברה"מ רמלה: נקטולב מרגנה בת בניק רווקה ברה"מ ת"א.

המועצה הדתית לשכת הרבנות אופקים

ישראל דוד בן כמשה גרוש (אירן) באר-שבע; בוטרים דינה בת מגסי רווקה ישראל אופקים.
בלייאקוב איתמר בן יורי רווק (ברה"מ) אופקים; קליין ויקטוריה בת יוסף רווקה (ברה"מ) אופקים.
סמואל אבי בן נחמיה רווק (ישראל) מושב אביעזר; כהן יוסף ישה בת ר' יעקב רווקה (ישראל) אופקים.
ביטון ביטה בן יצחק רווק (ישראל) אופקים; ביזגלו גלית בת נסים רווקה (ישראל) אופקים.
מאיר ישראל בן יוסף רווק (ישראל) אופקים; כלפי כרמלה בת ... רווקה (ישראל) אופקים.
לוי אלודימשה בן עזרא רווק ישראל אפרת; רוזן קרן בת מרדכי רווקה (ישראל) אופקים.

שערי חליפין במט"ח
בנק המזרחי

שערי קניה מכירה של בנקנוטים, העברות במטבע חוץ ליום 25.5.95, עד למחרת בשעה 12.30, לעסקות בדולרים עד לסך 1,000 דולר וביתר המטבעות עד שווי 500 דולר יהיו במפורט להלן:
בנוסף לשערים דלהלן יש לגבות עמלה בשיעור של 0.75%

המדינה	המטבע	יח'	שער קניה (צקים והעברות)	שער מכירה (צקים והעברות)	שער קניה (בנקנוטים)	שער מכירה (בנקנוטים)
ארה"ב	דולר	1	3.0013	3.0466	2.9500	3.0900
בריטניה	ליש"ט	1	4.7405	4.8121	4.6500	4.8800
שוודיה	כתר	1	0.4077	0.4139	0.4000	0.4200
שוויץ	פרנק	1	2.5284	2.5666	2.4800	2.6000
קנדה	דולר	1	2.1979	2.2311	2.1600	2.2600
פינלנד	מארק	1	0.6860	0.6964	0.6700	0.7100
גרמניה	מארק	1	2.0988	2.1305	2.0600	2.1600
דנמרק	כתר	1	0.5359	0.5440	0.5200	0.5500
הולנד	גולדן	1	1.8734	1.9017	1.8400	1.9300
איטליה	לירה	1000	1.8112	1.8386	1.7800	1.8600
אוסטרליה	דולר	1	2.1564	2.1890	2.1100	2.2200
אוסטריה	שילינג	10	2.9804	3.0254	2.9200	3.0700
צרפת	פרנק	1	0.5912	0.6002	0.5800	0.6100
נורווגיה	כתר	1	0.4710	0.4782	0.4600	0.4900
יפאן	ין	100	3.4850	3.5376	3.4200	3.5900

מגן דוד

אופקים 07-274767, אור-יהודה 03-9311111, אזור 03-9642333, אילת 07-372333, אריאל 03-9366111, אשדוד 08-551333, אשכול/צוחר 07-274767, אשקלון 08-551333, באר-שבע 07-274767, בית-שאן 06-553333, בית שמש 02-523133, בני-ברק 03-5798333, בת-ים 03-9642333, גבעתיים 03-5793333, גבעת שמואל 03-9311111, דימונה 07-559333, הרצליה 03-9311111, זכרון-יעקב 06-623333, חדרה 06-623333, חולון 03-9642333, חיפה 04-512233, חצור-גלילית 06-790111, טבריה 06-790111, יבנה 08-451333, יפו 03-5460111, יקנעם 04-512233, ירוחם 07-559333, ירושלים 02-523133, כפר-סבא 03-9311111, כרמיאל 04-912333, לוד 03-9642333, מגדל-העמק 06-553333, מעלות 04-912333, מצפה-רמון 07-586058, נהריה 04-912333, נווה זהר 07-957222, נצרת-עילית 06-553333, נתיבות 07-274767, נתניה 09-623333, עכו 04-912333, עפולה 06-553333, ערד 07-559333, פתח-תקוה 03-9311111, צפת 06-790111, קצרין 06-790111, קרית-אונו 03-9311111, קרית-גת 08-551333, קרית-טבעון 04-512233, קרית-מוצקין 04-512233, קרית-מלאכי 08-551333, קרני-שומרון 09-929222, קרית-שמונה 06-944334, ראשון-לציון 03-9642333, ראש-פינה 06-790111, רחובות 08-9642333, רמלה 08-9642333, רמת-גן 03-5793333, רמת-השרון 03-9311111, רעננה 03-9311111, שדרות 08-551333, תל-אביב 03-5460111.

מרום – מוקד רפואי לטיפול מיידי בשעות הערב והלילה

רופא ילדים, פנימי, כירורג, רנטגן, מעבדות, מ"ד בערב עד חצות.
"מעייני-הישועה", רח' שרת 17 בני-ברק, טל' 5771111.
מוכר ע"י כל קופות החולים.

עזרה ראשונה לטיפול בשיניים
מוקד לעזרה ראשונה של ההסתדרות רופאי שיניים, פתוח 24 שעות ביממה: 177-022-3773.

בתי חולים

ירושלים
שערי צדק (פנימית, אורטופדיה, נשים, א.א.ג.), ביקור חולים (כירורגית), הדסה עין כרם (ילדים, עיניים).

תל-אביב והמרכז
(כל המחלקות)
שיבא תל השומר, בילינסון פתח-תקוה, איכילוב תל-אביב, הלפמן חולון, אסף הרופא צריפין.

בתי מרקחת

תל אביב: בן יהודה, בן יהודה 142 5223535; אברסמה, יהודה הלוי 110 5613010.
ירושלים: קופ"ח הכללית, שטראוס א', אבינדור 3, 706660.
בני ברק: פארמה פלוס, שד' ירושלים 23, 6742046.
חולון: אמיר, הפייך 52 חולון 889153.
פ"ת: סופר פארם שפירא, רח' שפירא 43, 9309030.
נתניה: קופ"ח הכללית, עד שעה 24.00 רזיאל 8, 603549 משעה 24.00 ברודצקי 31, 628121.

רדיו

ערוץ 7

קול המוסיקה
06.06 שדרית מוסיקלית; 09.05 קונצרט בוקר; 11.57 ביטת שיר; 12.00 קלאסיקל; 13.05 שבוע בתמונות; 13.06 משוש תבל; 15.00 מבחר התקליטיה; 16.00 מוסיקה ליום ראשון; 18.00 תקליטורים חדשים; 21.00 פסטיבל ישראל – ירושלים תשנ"ה, 1995; 23.57 ביטת שיר.

רשת א'
06.06 שירים עבריים; 08.05 פותחים באלף; 08.10 עצות לנהגים; 08.30 א"ב באומנות; 08.45 תיבת תהודה; 09.05 מומחים מייעצים; 09.30 תאריכון; 09.45 מידע לצרכן; 10.05 סלודריי; 10.30 אצבע על הדופק; 11.05 גיל הזהב; 11.30 קול תן; 11.45 להסיר אבק מספר; 12.05 עתונות במוקד; 14.05 שעה של כיף עם שירים של אז ועכשיו; 14.55 ביטת שיר; 15.05 בראש צעיר; 16.05 שירים עבריים; 17.05 חוגה; 17.55 קראתי ספר; 18.05 הכל מורשה; 19.05 יומן מורשה; 19.50 פרקי היום בתנ"ך; 20.00 עוד סיפור אחד ודי; 20.15 תפילה במזר; 21.00 אולפן לילה; 22.05 עתונות במוקד; 23.05 דיון באולפן בעקבות אולפן לילה.

רשת ג'
06.06 הכל פתוח; 07.05 אוקטן גימל; 09.05 בוקר בוקר; 10.05 תבנית עשר; 11.05 נתיבי רוכינגון; 12.05 אהבה עצמית; 13.05 להט; 14.00 עגולה; 14.05 חם חדיש ומחודש; 15.00 תולה רויין; 16.00 קופסת הלהיטים; 17.05 חמש פעמים ביום; 18.05 מקום בצמרת; 21.05 אצבע הדרך; 22.05 שיר לאותה; 23.05 ערב בחול עשיר.

גלי צה"ל
04.57 פרקי אבות; 05.00 את פתיחת השידורים; 05.02 בוקר טוב צה"ל; 05.56 באופן מילולי; 06.00 פוקחים עין; 07.00 בוקר טוב ישראל; 08.05 מה בוער; 10.05 נבון לעכשיו; 12.50 בילוי היום; 13.00 בצהרי היום; 13.15 מוטל בספק; 15.05 יש עם מי לדבר; 15.55 באופן מילולי; 16.05 ארבע אחה"צ; 17.00 ערב טוב ישראל; 18.05 האמת מגר; 19.05 שעה קלה על כלכלה; 19.30 אוניברסיטה משודרת; 19.55 הודעות לחיילים; 20.00 חדשות ערוץ 2; 20.30 פסק זמן מוסיקלי; 21.05 שבוע רוב; 22.05 ויסמינים; 23.05 עשרים וארבע – היום שהיה; 00.00 יומן חצות; 00.10 יומן פסטיבל ישראל; 00.15 ציפורי לילה משוחזות; 02.00 לא רוצים לישון.

טלויזיה

החינוכית
08.00 אסכולה; 08.25 מרפר בחמד; 08.50 עמיקו וחבריו; 09.10 שלום סומסום; 09.40 המאבק על הדרך לירושלים; 10.00 קשר משפחתי; 10.30 הדרכון – תעלומת קברו של הורדוס; 11.00 ששה ימים בירושלים; 11.30 מקום בירושלים; 12.00 דורה בר – ארדיכלית; 13.00 היציאה מן החומות; 13.30 הקוסם מארץ עוץ; 14.00 קיסר קס חומי; 14.15 אוסטו; 14.45 שעת כושר; 15.00 זומביס; 17.00 ערב תרים.

הערוץ הראשון
06.30 חדשות בעברית – מבזק; 06.31 מהדורת חדשות בערבית; 06.45 האשכופים מהאמרים; 06.55 בולי; 07.00 בוקר טוב ישראל; 15.30 לכל שיוייך; 16.00 ואם לראשון; 17.00 ערב חדש; 17.35 פלאי קלפים; 18.00 סדר במוזיאון מגעל דוד; 18.15 חדשות בעגלית; 18.30 עצות לציון מלאות 28 שנים לשחרורה ולאיחודה של ירושלים; 19.30 חדשות בערבית; 20.00 מבט+שכשבת; 21.00 בסגרנה; 21.50 אולפן לילה; 22.40 כדורגל עולמי; 23.30 מהיום למחר; 24.00 אגרה של מקום.

ערוץ 2
13.00 דיוק – הוסלה; 14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא; 15.00 עונה אפלה; 15.30 סקיפי; 16.00 היפים האמיצים; 17.00 5 עם רפי רשף; 17.30 ויראו חזק – מוסיקה 2; 18.00 הכל הצגה; 18.30 מי הבוס?; 19.00 משמר המפרץ; 20.00 החדשות; 20.30 כבקי; 20.45 פסטסנים; 21.35 מקום בלב; 23.30 מקום קטן; 24.00 החדשות; 00.05 מאלם הקונצרטים; 00.30 מרגלים – סדרה; 01.00 העתגה – סדרה; 01.30 שיר בלילה.

הצופה
עיתון יומי
HATZOFE
DAILY
המו"ל: הצופה בע"מ
עורך: משה אישון; מנכ"ל: נתן אשל; מערכת ומנהלה: תל-אביב, רח' הסנסר 66, טל' 5622951, ת"ד 2045; חשבון בנק הדואר: 4411449; פקסימיליה: טל' 5621502; סניף ירושלים: רח' הקריה 3, ת"ד 1148, טל' 02-234910; סניף חיפה: רח' אלחריזי 1, טל' 04-663628 בע"מ, 04-717145.
[illegible] 2.00 [illegible] 04-717145
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולשגונן

הצופה

הרב בקשי אינו פוסל פיקוח על מכוני חזרה בתשובה

"הדת היהודית מעולם לא פעלה נגד דת אחרת"

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

הרב הראשי לישראל הראשון לציון אליהו בקשי דורון אמר ביום ו', כי יש מקום לבחון הצעת פיקוח ובדיקה על פעילותם של מכוני החזרה בתשובה, כדי שאנשים קיצוניים לא ישתלטו על אותם מקומות.

בהתייחסו לפרשת הדיי של החייל החוזר בתשובה דניאל קורן ביום, אמר הרב הראשי לכתב עתיים, כי אין לרבנות קשר ישיר עם אותם מכונים, המופעלים על ידי מסגרות שונות, אך יש מקום לבחון באילו דרכים לקיים את מעקב הבדיקה הנדרש לבירור.

אשר לביקורת שהופנתה על ידי ראשי הכנסיות בארץ ובעולם לאחר האירוע ביום, כדבר ליקוי, כביטול, בחינוך היהודי "לדעת לקבל ולכבד דתות אחרות", אמר הראשון לציון, כי הדת היהודית מעולם לא פעלה נגד אף דת אחרת ואין תופעה מיסיונרית ביהדות.

"לבד משני מקרים של יהודים קיצוניים שיצאו לפגוע באתרים קדושים, מעולם לא היה בהיסטוריה מקרה שבו יהודים רדפו גויים", אמר והוסיף, שאם יש חשש מהבלטות בעם כלפי דתות אחרות, הדבר נובע, מן הסתם, מהמצב הלאומי ולא מהחינוך היהודי.

ערב לציון 100 שנה לבית הכנסת בבית הספר החקלאי במקוה ישראל

מאת חיים פיקרש, סופר "הצופה"

ערב הוקרה לציון מלאות 100 שנה לקיומו ופעילותו של בית הכנסת בבית הספר החקלאי מקוה-ישראל, יערך מחר, יום שני, במעמד הרב הראשי לישראל הגר"מ לאו, אישי תורה וציבור ותלמידי בית הספר לדורותיהם.

האירוע יערך ברחבת בית הכנסת, שם יקיים, בשלב הראשון, מיפגש רעים של התלמידים הבוגרים, בעיקר מבוגרי המחזור הדתי בבית הספר. יותר מאוחר תיערך התפילה החגיגית בבית הכנסת בהשתתפות רב בית הספר, הרב דוד ויצמן וישמע דברו של הרב הראשי הגר"מ לאו. דברי ברכה והערכה לציון האירוע ישמיעו גם ד"ר גדעון כץ, מנהל בית הספר החקלאי מקוה ישראל, הרב יוחנן פריד, מנהל האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך ויוסי פלדמן מנכ"ל המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, המגבית אף היא על יוזמי האירוע.

במהלך הערב, יופיעו בתכנית האמנותית – הזמר דודו פישר, מקהלת הרבנות הצבאית, חבורת הזמר של המחזור הדתי בבית הספר ועוד.

האירוע יכלול גם את מלאות 125 לבית הספר החקלאי מקוה ישראל ויובל השנים למחזור הדתי בו.

"בני עקיבא" קוראת למנהיגי המפלגות להתאחד סביב פיתוח ירושלים

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

מליאת ההנהלה הארצית של תנועת בני עקיבא התכנסה בסוף השבוע ויצאה בקריאה לכל מנהיגי המפלגות היהודיות והציוניות, להתרומם מעל לכל חילוקי הדעות ולהתאחד סביב פיתוחה, חיזוקה והרחבתה של ירושלים.

בהתייחסם להחלטת הממשלה להפקיע את הפקעת הקרקעות, החליטו חברי ההנהלה, כי ביום ירושלים, בה חוגגים את איחודה של העיר, תובע מחאה תקיפה על הפגיעה, לדבריהם, באחדות ירושלים ובמעמד העיר כבירת ישראל הנצחית.

ס"ת לביהכנ"ס "יחד שבטי ישראל" בחיפה

מאת א. צבי גבעון

במעמד רבני השכונות הרב דוד קדוש, הרב ניסים מלכה, יו"ר המועה"ד ישראל לבנון, ומנכ"ל המועה"ד דוד מאגנר, משפחת לוי, תושבי שכונת תל-עמל ומתפללי ביהכנ"ס, הוכנס ספר תורה לזכרו של הצעיר אברהם אלמקאי. ספר התורה נתרם ע"י ר' אפרים לוי מירושלים.

התהלוכה יצאה מבית מיסד ומקימי ביהכנ"ס ר' יצחק לוי בשירה וריקודים אל ביהכנ"ס "יחד שבטי ישראל".

בביהכנ"ס נאמרו דברי תורה וברכה ע"י רב השכונה הרב דוד קדוש, אשר העלה על נס את הפעילות הענפה של גבאי ביהכנ"ס להפצת תורה בשכונה.

יו"ר המועה"ד ישראל לבנון בירך את משפחת לוי אשר זכתה לבנות את ביהכנ"ס ומלווה אותו מאז הקמתו ועד היום.

כ"כ בירך מר לבנון על היוזמה להקים מקוה טהרה בשכונה, סמוך לביהכנ"ס ולהעלות את שירותי הדת לרמה נאותה.

הרב ניסים מלכה בירך את המעמד כרב השכונה הסמוכה וקרא להרבות בלימוד תורה ולחנך את הילדים באוירה דתית, כי רק כך נוכל לקבל ברכת שמים מעל.

המלחמה על השלום קשה מ"ששת הימים"

אמר הרב רצון ערוסי לרוה"מ במהלך הענקת אזרחות כבוד של קרית אונו ליצחק רבין

במעמד ראש העיר, דוד בירנבאום, רב העיר, הרב רצון ערוסי חיכום ואישי ציבור, קיבל ראש הממשלה יצחק רבין אזרחות כבוד של העיר קרית אונו, זאת, בתום טקס סיורים שערך במספר מוסדות בעיר, בהם בתערוכת השלום של ילדי בתים ריטמנים ובבית הקשיש שבקריה.

בקבלת פנים שנערכה לכבוד ראש הממשלה, העניק הרב רצון ערוסי לראש הממשלה את שני ספריו, "אורות ישראל" ו"צדק צדק תרדוף" תוך שהוא מאחל למר רבין שיצליח לשמור על אחדות העם ועל צביונה היהודי של המדינה.

בדבריו, אמר הרב ערוסי כי אילו נשאל לנימוקים המזכים את ראש הממשלה בקבלת אזרחות כבוד, הוא היה מוכיח בזכות היותו גיבור מלחמת ששת הימים אשר כיליד ירושלים, תרם רבות לאיחוד ירושלים שהיתה תפארת בירת הנצח של ישראל, ואשר בזכותו שבנו אל הכותל המערבי שממנו שכינה לא זזה לעולם.

הרב ערוסי הדגיש בדבריו, שראש הממשלה מנהל היום מלחמה למען השלום, שהיא מלחמה הרבה יותר קשה ממלחמת ששת הימים.

ובמלחמה שכזו ישנם קשיים גדולים יותר, כמו ההתמודדות עם השנאה המשמשה של אויבינו, הבטחת קיומנו, הבטחת קיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי והבטחת עצם קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית בצביונה.

יום עיון להורים מעולי אתיופיה – במרכז לחינוך דתי

עשרות הורים מעולים בקרב העדה האתיופית יתכנסו בקרוב ליום עיון מיוחד שיזום המרכז לחינוך הדתי בישראל. עד כה נרשמו ליום זה כ־300 מעולים מהעדה האתיופית, ומדי יום ביום נרשמים נציגים נוספים.

יו"ר המרכז לחינוך דתי אלימלך לבנבר, אמר כי מטרת יום העיון להביא לכך שאותם הורים יפעלו לקידום החינוך הדתי בתקופה הקרובה בבתי הספר בו לומדים ילדיהם. כמו"כ אמר כי המרכז לחינוך דתי לישראל ישתדל שמכל בית ספר שקולט עליה בצורה משמעותית מהעדה האתיופית, יהיו נציגים בכנס חשוב זה.

ראש מינהל החמ"ד ניסים אליקים ויו"ר ארגון המורים הדתיים שמריהו בן צור, נתנו את הסכמתם לברך כנס חשוב זה.

בתכנית האומנותית תופיע מקהלת ילדים עולים מאתיופיה מביה"ס הממ"ד "מורשת" בבאר שבע.

המפקח הארצי על קליטת עליה בממ"ד – מר מוטי סמט, ימסור נתונים על קליטת ילדים עולים בממ"ד, השנה ולקראת שנה הבאה, כדי להערך כראוי לפעילויות. מר צביקה ויצבורגר רכז אזור הדרום של המרכז לחינוך דתי, ביקר בקרית גת את הקייס מנשה זימרי ראש העדה האתיופית בארץ, והסביר לו על מטרת יום העיון והזמינו באופן אישי לבוא ולהביא את ברכתו למשתתפים בכנס.

הקייס שמח על היוזמה והבטיח את השתתפותו ואף אמר כי יצרף עמו לכנס מספר קייסים נוספים, כדי שישתלבו בפעילות מעשית לאחר מכן בקהילות השונות.

עיסקאות ב־70 מיליון ש"ח ב"טכנולוגיה 95"

מאת מוסרנו בתל־אביב

היקף העיסקאות שנערכו עד כה בתערוכת "טכנולוגיה 95" מוערך ע"י מארגניה ב־70 מיליון ש"ח. התערוכה שנפתחה ביום א' ננעלה בסוף השבוע.

מנכ"ל מרכז הירידים שוש ברלינסקי מסרה כי ביקרו בתערוכה כ־50 אלף איש בין המבקרים אורחים רבים מחו"ל בהם מארצות ערב כמו מצריים, ירדן והאוטונומיה.

"הלהיטים" שוב למירב המבקרים הם – הדלת המהירה בעולם הנפתחת במהירות שיא של 1.5 מטר בשניה, ועומדת איתן מול רוח במהירות של 100 קמ"ש. המחיר: 13 אלף דולר. חיישנים החוזים מראש תקלות במנועים פרי פיתוח של עלה מרסית. אוהל הנבנה תוך 30 שניות, משקפי טלוויזיה ומצלמות אצבע, מכונה ישראלית לתפירת בעליים וגלשן להטעיית מערכות מכ"ם.

רחוב יעקב סלומון נחנך בחיפה

מאת א. צבי גבעון

טקס קריאת רחוב ע"ש עו"ד יעקב סלומון התקיים בשכונת נווה שאנן שבחיפה, סמוך לבית האבות הספרדי שברחוב גרליה.

בטקס השתתפו בני משפחתו של סלומון ז"ל, ראש העיר עמרם מצנע, בכירי הפרקליטים בארץ, אישי ציבור ורבים מחבריו ומוקירי זכרו, שליוו את המנוח בדרכו הציבורית והמקצועית.

עוה"ד יעקב סלומון נכדו של ר' יואל סלומון הגיע לחיפה מירושלים בשנת 1930 ויסד בה את משרד עוה"ד סלומון – ליפשיץ, שהפך לאחד ממשרדי עוה"ד המובילים בישראל במשך יותר מחמישים שנה.

יעקב סלומון ז"ל, נטל חלק בהקמתם של מפעלים ומוסדות חשובים בחיפה ובהם: "המוביל הימי לישראל". מועדון השייטים "כרמל" ו"המוזיאון הימי". כן היה ממקימי הפנימייה הצבאית שליד ביה"ס הריאלי ויו"ר מועצת המנהלים של ביה"ס הריאלי במשך עשרות שנים.

הנספח המדעי האמריקני בישראל ביקר בבר־אילן

בתצלום משמאל לימין: פרופסור שלמה גרוסמן – סגן הנשיא למחקר, דוד מולאנקס – הנספח המדעי האמריקני בישראל, רקטור האוניברסיטה פרופסור משה קוה וישראל מאור מנהל רשות המחקר. צילום: לוי משולם

הנספח המדעי האמריקני בישראל דוד מולאנקס ביקר באוניברסיטת בר־אילן כאורח סגן הנשיא למחקר פרופסור שלמה גרוסמן והרקטור פרופסור משה קוה.

אחוז גבוה של מדענים בבר־אילן זכו בהישגים שתוכנו על ידי הקרן הדו־לאומית ישראל־ארה"ב המממנת מחקרים חשובים מקרן יוקרתית זו. כמו כן משודרת ארה"ב מלבד במחקרים משותפים עם ישראל גם במחקרים התורמים למדינות שלישיות. בעת הביקור הועלו מספר נושאים משותפים פרי מחקר של מדענים בבר־אילן היכולים להיות מבוצעים יחד עם מדענים מירדן או מצרים בתמיכת ארה"ב.

בין הפרוייקטים שהוצגו גם מתחום הכלכלה על ההיסטוריה של הכלכלה ומשמעויותיה בעולם המערבי, ובתחום הפסיכולוגיה – מניעת התאבדויות. כמו כן על נושאים בתחום המידע והאינפורמציה, אוטוסטרדת המידע ומיזוג מאגרי נתונים.

רוב הפרוייקטים שהוצגו היו מתחום מדעי הטבע והמרכזי המצויינות של האוניברסיטה כמו פיזיקת הגבר, המיקרוסקופ האלקטרוני ומעבדת הפולימרים והדיפוי הפעיל.

בפגישות השתתפו דיקן הפקולטה למדעי היהדות פרופסור יהודית דישון ודיקן הפקולטה למדעי החברה פרופסור ברוך זילברברג.

טענות כלפי משרד השכון "המקפח את עולי אתיופיה"

אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה בסוכנות היהודית מעלה הטענות

★ עולים בודדים במרכזי קליטה אינם זכאים כלל למשכנתא

מאת סופר "הצופה"

משרד הבינוי והשיכון מקפח את עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה ומונע מהם אפשרות לקבל דיור ציבורי או להגיע לדירה משל עצמם, כך אמר אורי גורדון, ראש מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות היהודית.

גורדון ציין כי מזה תקופה ארוכה מעדיפים אנשי משרד השיכון לתת פתרונות דיור ציבורי לעולי אתיופיה המתגוררים באתרי הקראוונים, במסגרת מדיניות פינוי האתרים של המשרד, לדבריו, מדיניות זאת יוצרת קיפוח של עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה, שרובם הגדול שהה שם כבר שנים ארוכות, עוד לפני הקמתם של אתרי הקראוונים.

לדבריו לאחרונה הגדיל משרד הבינוי והשיכון את המשכנתאות לעולי אתיופיה המתגוררים באתרי הקראוונים, אולם לא שינה את המשכנתאות המתייחסות לעולי אתיופיה במרכזי הקליטה. לשם הדגמה ציין גורדון, כי עולה בודד המתגורר באתר קראוונים זכאי למשכנתא, בעוד שעולה בודד המתגורר במרכז קליטה אינו זכאי לה. כך גם הוגדל הסיוע לעולות החד־הוריות המתגוררות באתרי הקראוונים, בעוד שהסיוע לעולות חד־הוריות במרכזי הקליטה נותר כשהיה.

גורדון אמר כי בכוונתו לזמן ישיבה דחופה עם שרי השיכון והקליטה, ובהשתתפותם של נציגי העולים, על מנת לשנות את המדיניות המפלה לרעה את עולי אתיופיה המתגוררים במרכזי הקליטה, ולאפשר גם להם להגיע לדיור קבע.

לראשונה בארץ רדיית דבש מפרחי אבוקדו

בימים אלו לראשונה בישראל (רדיית דבש מסודרת), הוחל ברדיית דבש מפרחי אבוקדו, דבש שמתאפיין בצבעו הכהה ובארומה יחודית, החריפה יותר מטעמו של הדבש הרגיל. במכוורת יד מרדכי מערכים לשיווק בשנת 95 כ־25 טון דבש מפרחי אבוקדו וזאת מסך הכל 600 טון דבש שישווקו על ידי המכוורות במהלך שנה זו. (סה"כ הדבש שישווק בשנת 95 בישראל יהיה כ־2,000 טון). בצילום: כוורני יד מרדכי רודים דבש במטע האבוקדו בדרום הארץ

שניים מראשי המתיישבים ביש"ע – בין זוכי "הבוגר המצויין" של ישיבת נחלים

שבעת הזוכים: הרב אהרון כץ; הרב יהודה פליקס; ד"ר יוסי לשם; ד"ר גדעון צוקר; ניסן סלומיינסקי; סא"ל שפי שאומן הי"ד והזמר דודו פישר

מאת חגי הוברמן, סופר הצופה

שניים מראשי המתיישבים ביש"ע, ניסן סלומיינסקי וראש מכללת "אורות" הרב יהודה פליקס, שניהם תושבי אלקנה, נמנים על שבעת האישים שיקבלו השנה את פרס הבוגר המצויין לשנת תשנ"ה. טקס הענקת הפרס ייערך מיד לאחר חג השבועות.

על כך הודיעה ועדת הפרס בראשות הרב הראשי לישראל הרב י.מ. לאו, ובהשתתפות רקטור אוניברסיטת בר־אילן פרופ' משה קווה, מנכ"ל ביה"ח "שערי צדק" בירושלים פרופ' יונתן הלוי, מנהל מכללת "ליפשיץ" ד"ר יעקב הדני, ומנכ"ל חברת "דלק" עו"ד יעקב פרידגוט.

שבעת הזוכים הם: בתחום התורני – הרב אהרון כץ מרמת־גן, סגן ראש הכולל באוניברסיטת בר־אילן; בתחום החינוכי – הרב יהודה פליקס; בתחום החברתי – מנכ"ל החברה להגנת הטבע ד"ר יוסי לשם; בתחום המדעי־רפואי – ד"ר גדעון צוקר, סגן מנהל ביה"ח סורוקה בבאר שבע; בתחום ההתיישבות – ניסן סלומיינסקי, ראש מועצת אלקנה; בתחום הצבאי – סא"ל שפי שאומן הי"ד, מג"ד שריון שנפל במבצע של"ג, ובתחום הקהילתי – הזמר דודו פישר.

לסופרנו נודע כי בוועדה המארגנת מתגבש רעיון, לקיים את הענקת הפרס לניסן סלומיינסקי, כ"ערב הצדעה למתיישבי יש"ע", על מנת ליצור הזדהות של הישיבה ובוגריה עם מתיישבי יהודה שומרון וחבל־עזה.

★ צריף ובו עדיות של פסולת עלה באש ונשרף כליל בדליקה שפרצה בשבת ב־6 בערב ברחוב קלאוזנר ברמת אביב, לא הרחק מבניין הטלוויזיה החינוכית. כבאי תל אביב פעלו במקום עם שני צוותים ותוך פרק זמן קצר השתלטו על האש וכיבו אותה. עדיין לא ברורה סיבת הדליקה.

מיניבוס פנימי של אגד הופעל לראשונה בקריות

מאת א. צבי גבעון

מיניבוס פנימי של אגד הופעל באחרונה לראשונה בקרית מוצקין, בתוספת לקווי האוטובוסים המוידים בעיר.

המיניבוס פועל במגמת הצריף ועד שכונת נווה גנים בצפון קרית מוצקין ועובר דרך כל השכונות בעיר הזה מהשעה 9 בבוקר ועד 7 בערב בימים ראשון עד חמישי וביום ששי מ־9 בבוקר עד שעה 2 בצהרים.

ראש עירית קרית מוצקין, חיים צורי, הביע את תקוותו שהמיניבוס יקל על מצוקת התחבורה בעיר.

הרב לאו פועל להתוויית תכנית לימודים לחיזוק שורשי היהדות באמריקה הלטינית

הרב הראשי לישראל הגר"מ לאו נפגש בשבוע שעבר עם ראשי הקהילות היהודיות באמריקה הלטינית, כדי להתוות תכנית לימודים מיוחדת לחיזוק שורשי היהדות בתוכן.

הרקע לפגישה – הנתונים הגבוהים המגיעים לכדי 60 אחוז של נישואי תערובת ביהדות אמריקה הלטינית, מה שמצריך, לדברי הרב לאו, העמקת השורשים של החינוך היהודי במקום, לבד מהעליה לישראל.

הרב הראשי שחזר בסוף השבוע מביקורים בארגנטינה ואורוגוואי, נפגש במהלכו עם נשיאי המדינות קרלוס מנם, וד"ר סנגינטי, ראשי הקהילות היהודיות וכן ביקר בבתי הכנסת ובבתיה"ס היהודיים. בארגנטינה נשא הרב לאו נאום בעצרת לקדושי הפיגוע בבניין הקהילה היהודית בבואנוס־איירס ונפגש עם בני המשפחות השכולות.

במהלך הביקור סייר הרב במפעל מניקסקוף – המשחטה הגדולה באמריקה הלטינית שם פועל צוות בן 15 איש מטעם הרבנות הראשית.

בעיר קורדובה, השתתף הרב לאו בחנוכת מקוה טהרה שלא היה קיים בעיר מעולם וגן ילדים שהוקם ביוזמת תנועת חב"ד במקום.

פרס ירושלים לחנוך תורני בתפוצות יוענק היום בטקס ממלכתי

מאת כתב "הצופה"

פרס ירושלים לחנוך תורני בתפוצות יוענק היום בטקס ממלכתי שיתקיים בכנסת בירושלים במעמד יו"ר הכנסת, פרופ' שבח וייס, ראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט, הרבנים הראשיים לישראל, הגר"מ לאו והגר"א בקשי־דורון, חברי כנסת ואישי ציבור.

זוכי הפרס השנה הרב יהונתן זקס, הרב הראשי ליהודי בריטניה, הרב שאול סוטון, נשיא הקהילות הספרדיות בארגנטינה והרב אברהם טננר ראש ישיבת קול"ג בדרום־אפריקה וכן בתי"ס ושליחים מצטיינים בשליחותם החינוכית. אליעזר שפר, ראש המחלקה לחינוך תורני בתפוצות הודיע כי זוכי הפרס נבחרו ע"י ועדת שיפוט בראשותו של השופט פרופ' יעקב בזק מתוך עשרות המלצות שהגיעו מכל רחבי תבל.

הוא ציין כי מפת החינוך התורני־ציוני פרושה כיום בכל העולם והביקוש לחינוך היהודי־תורני הולך וגדל.

מנהל אירועי הפרס הרב יחיאל וסרמן הודיע כי למחרת היום יקבל את פני זוכי הפרס, נשיא המדינה עזר ויצמן.

ירידה של 20% ברווח הנקי של המלונות

מאת סופר "הצופה"

התנופה המלאה בבתי המלון בארץ שנרשמה לאחרונה לא הובילה רווחה לבתי המלון, אלא רק קיזוז מהפסדים – כך עולה מהדו"חות שנמסרו על ידי המכון למעקב תיירותי שליד "הצופה" בית הספר למלונאות.

משה עמיר, יו"ר המכון מציין כי רווחיות תעשיית המלונאות נפגעה בשנת 1994 בשיעור המתקרב ל־20%, בגלל הירידה המשכת בשער הדולר. תעשיית המלונאות נפגעה הרבה יותר מתעשיית היצוא כאשר בעוד חלק נכבד מהיצוא מתבצע למדינות אירופה ולמדינות שמטבען צמוד לדולר – הרי הכנסות המלון מבוססות על תעריף דולרי בלבד גם כאשר התיירים נמכרים לתיירים המגיעים מארצות אירופה.

משה עמיר סבור כי הצעת מחיר שקלי לשירותי תיירות תשפר את מצבה הפיננסי של תעשיית המלונאות אך מכיר להבין כי שינוי מהותי כזה יוכל בהתנגדותם של המוכרים שהמערכת הדולרית איפשרה להם, בצורת קבע, לנצל את "הצידות" המשתנה של המטבעות האירופיים בהשוואה לדולר.

המועצה הדתית בתל אביב מפעילה חוליה ש"משגיחה על המשגיחים"

מאת מולי פיקרש, כתב עתיים

המועצה הדתית לתל אביב מפעילה באחרונה חוליית ביקורת, שתפקידה הוא – "להשגיח על המשגיחים" המופקדים מטעמה להבטחת מערכת הכשרות.

החוליה, בת 3 חברים, פועלת במסגרת עבודתה של מחלקת המגבון במועצה הדתית, ומתמקדת בבדיקת נוכחות ויזימוגות העובדים במקומות העבודה, ובכלל זה מקוואות, בתי חולים, מסעדות, אולמות ועוד. זאת, במסגרת "צעדי הייעול להגברת הפיקוח על הכשרות בעיר".

חברי החוליה הם ברוך גולדפינגר, סגן יו"ר המועצה הדתית הממונה על מחלקת המגבון, שלום שאלתיאל המפקח הראשי וחיים גלים מנכ"ל הנהלת המועצה ומנהל מחלקת המגבון. הם מקיימים ביקורי פתע פעמיים־שלוש בשבוע בארבע עד חמשה מקומות עבודה ומשוחחים עם מנהלים במקומות העבודה. "זה מרתיע את המשגיחים ומחייב אותם להישאר בעבודה בכל שבוע", הסביר אחד מחברי החוליה.

כך, למשל, ביקרה החוליה בבית החולים "הקריה" בעיר ושמעה על הצורך הדחוף במשגיח נוסף לצד המשגיח הפועל כיום. חברי החוליה ביקרו גם, בין היתר בשוק הסיטונאי המספק מקוואות ולמעשה גילו "נוכחות מלאה של המשגיחים".

נמסר, כי ההמלצות שייגבשו חברי החוליה יועברו לידי המועצה הדתית, לעיונה ואישורה.

עותק ראשון של ספר הצילומים "מקום בלב – ירושלים" – פרי מצלמותיה של שי גינות, נמסר לראש עיריית ירושלים אהוד אולמרט בלשכתו, לרגל יום ירושלים. הספר נכרך במיוחד באומן ידני, ונמסר אישית למר אולמרט על ידי הצלמת שי גינות, בנוכחות יוסי פרלוביץ מנכ"ל הוצאת משרד הביטחון, וצבי צמרת מנכ"ל בית יד בן צבי המוציאות את הספר במשותף. הספר יוצא לחנויות השבוע

למען בטחון ישראל — הקרן להתעצמות צה"ל

"LIBI" THE FUND FOR STRENGTHENING ISRAEL'S DEFENCE

קרן לב"י רוצה לברך את גב' רחל ורדי על מינויה כמזכ"ל תנועות הנוער בישראל ולהודות לה על פעילותה הברוכה רבת השנים למען קרן לב"י וחיילי צה"ל.

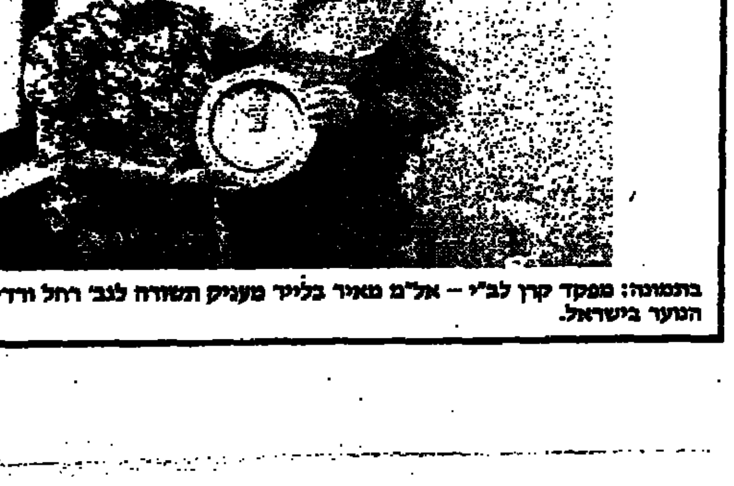

בתמונה: מפקד קרן לב"י – אל"מ מאיר בליזר מעניק תשורה לגב' רחל ורדי – מזכ"ל תנועות הנוער בישראל.

ילדים סוכרתיים לומדים להזריק בקייטנה יהודית

כ־150 ילדים סוכרתיים ישתתפו השנה בקייטנה מיוחדת לילדים סוכרתיים במעגן מיכאל ובכביים שורה הראשון. הקייטנה מאורגנת ע"י האגודה לסוכרת נעורים בשיתוף עם החברה להגנת הטבע ובשיתוף הרופאים והדיאטנים המטפלים בסוכרת נעורים.

הילדים הצעירים לומדים להזריק לעצמם אינסולין באופן עצמאי ולערוך לעצמם בדיקות דם על מנת לבדוק את רמת הסוכר בדם. הבדיקות נעשות ע"י מכשירים מודרנים ומתוחכמים נוחים ופשוטים להפעלה.

שרות חדש ובלעדי לישראלים הטסים ללונדון

חברת "לימוזין טורס", בבעלות משקיעים יהודים, אנגלים, החלה בהפעלת שירות חדש לישראלים המגיעים ללונדון.

החברה תעמיד לרשותם צי של מכוניות מרצדס ולימוזינות מודרניות, שיסיעו אותם משדה התעופה למרכז העירה במחיר נמוך ללא תקדים, כשליש מעלות מונית מקומית.

השירות מיועד לישראלים בלבד, שישה נוסעים לכל היותר בכל מכונית. יהיו שלוש תחנות הורדה לכל היותר.

ניתן להזמין את שירותי חברת "לימוזין טורס" גם מלונדון לשדה התעופה, בדרך חזרה לישראל, בתעריפים זהים.

נהגי המכוניות דוברי עברית, ובעת הנסיעה ימסרו לנוסעים מידע מפורט ומעודכן על אירועי ספורט ובידור בלונדון לשבוע הקרוב. המכוניות מצוידות בפלאפון, לשימוש הנוסעים.

מעודדים פעוטות להשתמש במברשות שיניים

המלצתם של רופאי השיניים לבצע צחצוח שיניים גם לפעוטות, הדרישה ייצוגה של מברשת שיניים מיוחדת במינה, על ידי חברת "פיציקי" השוויצרית, הדי מומצאת מקנה גם בישראל.

צויין כי מברשת השיניים שיועדה לפעוטות, היא בפיתוחית, בעלת ראש מעגל וסיבים רכים במיוחד. הידית של המברשת מעוצבת בצורת רובה מתוק להפליא והיא נוחה לאחיזה בזכות השקעים המיוחדים המתאימים לאצבעות העדינות של הפעוטות.

כך, צויין, לומד הפעוט להקפיד, מגיל צעיר מאד, על בריאות שיניו. זו, נמסר, מיועדת לשימוש החל מבקיעת השיניים הראשונות.

מערכת מידע ממוחשבת להנצחת חללי צה"ל – בחיפה

מאת א. צבי גבעון

באולם ההנצחה בבית יד לבנים בחיפה נחנכה עמדה ממוחשבת המציגה את תמונות ותולדות חללי העיר חיפה, את חללי חיל הים, החייל שהוקדיה מאמצת, ואת מורשת הקרבות של חיפה בתקופת מלחמת השחרור בהשתתפות ראש העיר, עמרם מצנע, ויו"ר ארגון יד־לבנים מנחם מל.

תחרות קליעה למטרה בחיצים – בפאבים

בשורה של פאבים ברחבי הארץ מתקיימת תחרות קליעה למטרה בחיצים.

התחרות מתקיימת בחסות בירה גולדסטאר, בחודשי מאי ויוני, ובמסגרתה זו כל הבא בשערי הפאבים ורוכש כוס בירה, בקבוק או פחית גולדסטאר, מקבל "תלוש חץ", המקנה לו שלושה חיצים להשתתפות בתחרות.

במקרה זו, צויין, כי אין הגבלה במספר התלושים ולחמשת הזוכים במקומות הראשונים יוענקו פרסים יקרי ערך.

למאיר וגנר המשפחה, בארץ ובעולם

אתכם באבלכם עם פטירתה של האם היקרה

מלי וגנר ע"ה

המקום ינחם אתכם בין שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד.

חיים ורחל פיקרש

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של

אשתי ואימנו היקרה

גב' סוניה קרש ע"ה

לאחר מחלה ממושכת.

הלויה התקיימה אור ליום ו', כ"ו באייר תשנ"ה (25.5)

יושבים שבעה בבית המנוחה במגדל [illegible] 2, קרית יובל, ירושלים

המתאבלים: בעלה: יעקב קרש

בנה: שמואל, ומשפחתו

בתה: אביבה ומשפחתה

בצער רב ובינגון קודר

אנו מודיעים על פטירתו של האי גברא רבה צדיק תמים וישר דרך

ר' חיים שלמה שץ ז"ל (בן אביגדור)

ההלויה התקיימה ביום חמישי, כ"ה באייר תשנ"ה (25.5.95) בבית העלמין בפרדס חנה

המתאבלים: רעיה: אשתו: מרים

בניו: גרשון, חנן, אברהם ואביגדור הי"ו

נכדיו, ניניו, אחיו ואחיותיו

וכל המשפחה

יושבים שבעה – בבית המנוח פרדס־חנה, רחוב [illegible] 19